

**Diagnoza strategiczna
sytuacji społeczno-
gospodarczej gminy
Lesznówola - raport**

Spis treści

1.	Wstęp	3
2.	Założenia do diagnozy	3
3.	Wizja	5
4.	Ustalenia diagnozy	6
4.1.	Ogólne informacje o gminie	6
4.2.	Obszar społeczny.....	7
4.2.1.	Demografia.....	7
4.2.2.	Edukacja	13
4.2.3.	Kultura i czas wolny.....	19
4.2.4.	Sport i rekreacja	21
4.2.5.	Dziedzictwo kulturowe, turystyka i zabytki.....	23
4.2.6.	Ochrona zdrowia	25
4.2.7.	Integracja mieszkańców i pomoc społeczna	27
4.2.8.	Bezpieczeństwo publiczne.....	30
4.2.9.	Aktywność obywatelska i społeczna mieszkańców, w tym działalność organizacji pozarządowych.....	31
4.3.	OBSZAR GOSPODARCZY	33
4.3.1.	Potencjał gospodarczy.....	33
4.3.2.	Lokalny rynek pracy.....	38
4.4.	OBSZAR ŚRODOWISKOWY	41
4.4.1.	Środowisko naturalne	41
4.4.2.	Stan i ochrona środowiska	45
4.4.2.2.	Opinie mieszkańców.....	46
4.4.3.	Gospodarka odpadami. Oczyszczanie ścieków	47
4.5.	OBSZAR PRZESTRZENNY.....	50
4.5.1.	Sieć drogowa	50
4.5.2.	Sieć kolejowa i komunikacja publiczna	52
4.5.3.	Infrastruktura techniczna	53
4.5.4.	Zasób mieszkaniowy.....	55
4.5.5.	Zagospodarowanie przestrzenne	57
☒	zróżnicowane rozłożenie funkcji publicznych i usługowych na terenie gminy	59
4.6.	WYMIAR INSTYTUCJONALNY	60
4.6.1.	Potencjał instytucjonalny	60
4.6.1.1.	Ustalenia.....	60
4.6.2.	Finanse gminne	61

4.6.2.1.	Ustalenia.....	61
4.6.3.	Współpraca.....	64
4.6.3.1.	Ustalenia.....	64
5.	Powiązania i relacje z otoczeniem zewnętrznym	66
5.1.	Powiązania społeczne i gospodarcze (funkcjonalne)	66
5.2.	Powiązania przyrodnicze.....	68
5.3.	Powiązania infrastrukturalne i komunikacyjne	68
6.	Czynniki zewnętrzne i trendy	69
6.1.	Czynniki zewnętrzne	69
6.2.1.	Dynamika demograficzna	69
6.2.2.	Zachowanie ekologicznego charakteru gminy	69
6.2.3.	Rozwój infrastruktury	69
6.2.4.	Bliskość Warszawy	70
6.2.5.	Nowe technologie, przedsiębiorczość i innowacje:.....	70
6.2.	Megatrendy	70
6.2.1.	Przyspieszenie technologiczne	70
6.2.2.	Transformacja energetyczna i polityka klimatyczna:	70
6.2.3.	Zmiany demograficzne	70
6.2.4.	Reorganizacja przestrzeni:.....	70
7.	Prognozy.....	70
7.1.	Prognozy demograficzne	70
7.2.	Zapotrzebowanie na zabudowę mieszkaniową	72
7.	Wyzwania strategiczne.....	76
Załącznik 1- Grupa porównawcza.....		79
Załącznik 2- Spis map i rysunków		84
Załącznik 3 – Spis tabel.....		85
Załącznik 4 - Spis wykresów.....		85

1. Wstęp

Celem opracowania jest przedstawienie w sposób syntetyczny ustaleń ze strategicznej diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej, klimatyczno-środowiskowej i przestrzennej gminy Lesznowola (dalej również: gminy) na potrzeby aktualizacji dokumentu pn. „Strategia rozwoju gminy Lesznowola na lata 2022-2032”.

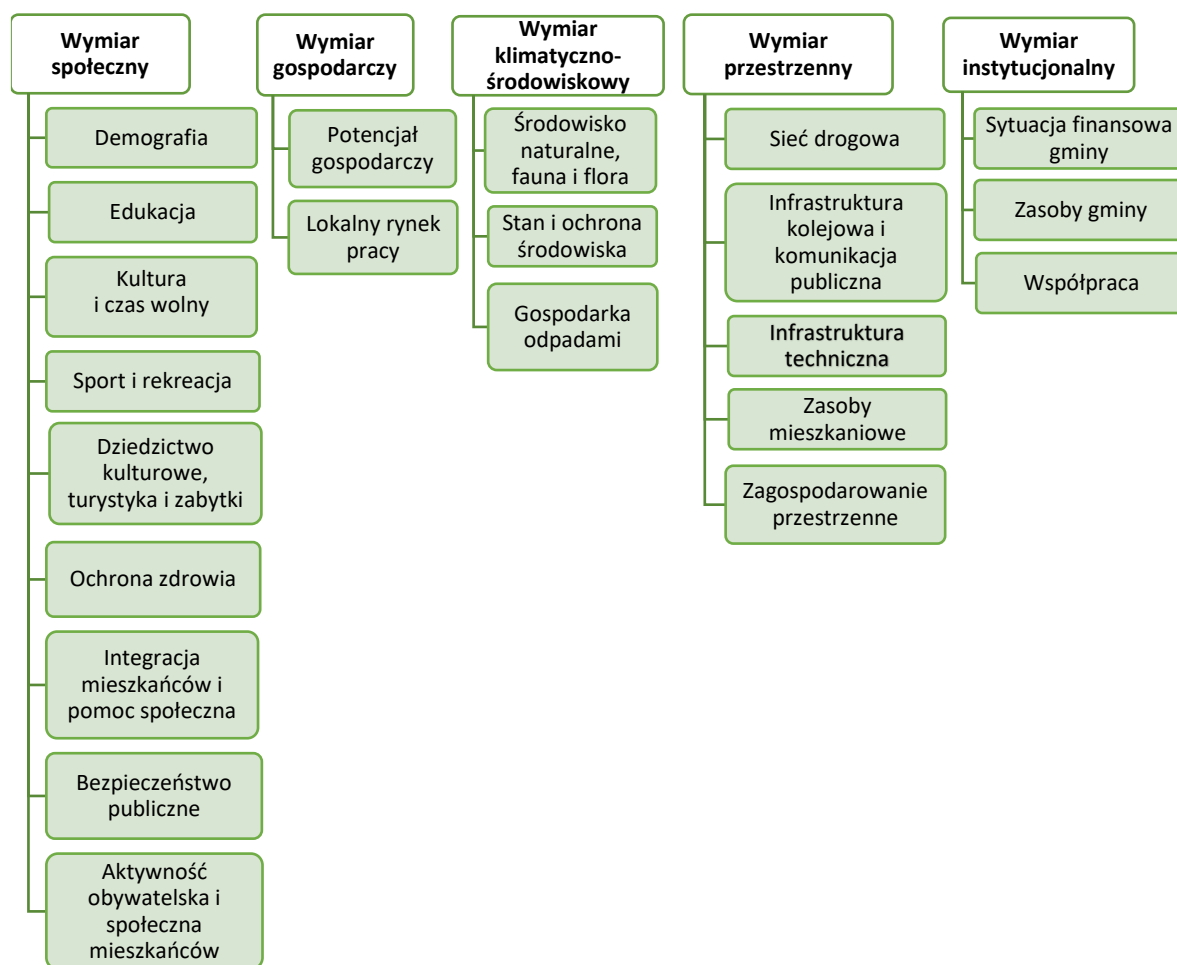
Opracowanie wykorzystuje uzupełnione o dane statystyczne za lata 2022-2023 ustalenia zawarte w dokumencie pn. „Diagnoza do strategii rozwoju gminy Lesznowola na lata 2022-2032”.

2. Założenia do diagnozy

Celem diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej gminy Lesznowola (jako procesu) jest dostarczenie informacji strategicznych, które będzie poddawane dyskusji interesariuszy w trakcie prac nad celami rozwoju gminy.

Diagnozę przeprowadzono w 5 wymiarach (społecznym, gospodarczym, klimatyczno-środowiskowym, przestrzennym i instytucjonalnym), podzielonych na 22 obszary tematyczne (**Rysunek 1**). Diagnoza koncentruje się na kluczowych zagadnieniach dla realizacji wizji gminy Lesznowola.

Rysunek 1: Wymiary i obszary diagnostyczne (w tym obszary kluczowe)

Sytuację gminy Lesznowola przeanalizowano w relacji do innych gmin o podobnych funkcjach w strukturze osiedleńczej kraju (gmin z grupy porównawczej)¹, charakteryzujących się podobnymi do gminy Lesznowola możliwościami rozwojowymi. Wykaz gmin wchodzących w skład grupy porównawczej stanowi **Załącznik nr 1** do opracowania.

Diagnoza dotyczyła również uwarunkowań zewnętrznych, w tym megatrendów, wpływających na sytuację społeczno-gospodarczą gminy Lesznowola. W uwarunkowaniach zewnętrznych ważnym obszarem poddawanym analizie była Polska oraz województwo mazowieckie. W odniesieniu do trendów zewnętrznych analizowano również źródła i procesy o charakterze globalnym.

Zakres czasowy diagnozy obejmuje lata 2011-2023², jednakże w miejscach, w których było to możliwe wykorzystano dane i informacje aktualne na dzień sporządzenia opracowania

Dane wykorzystane do analizy pochodzą ze źródeł pierwotnych i są pozyskane z krajowej statystyki publicznej, w tym głównie z Banku Danych Lokalnych (dalej: BDL) i raportów opracowanych przez Główny Urząd Statystyczny oraz zasobów informacyjnych gminy. Do analizy porównawczej wykorzystano narzędzie Związku Miast Polskich – Monitor Rozwoju Lokalnego³.

Analiza danych statystycznych została uzupełniona:

- informacjami pozyskanymi od przedstawicieli władz gminy, pracowników urzędu gminy Lesznowola oraz jednostek organizacyjnych gminy,
- informacjami pozyskanymi podczas wywiadów z radnymi, mieszkańcami, przedstawicielami przedsiębiorców, organizacji pozarządowych i mieszkańców,
- informacjami wynikającymi z anonimowych, ankietowych badań opinii mieszkańców⁴

oraz obserwacjami.

Wyniki badań ankietowych i wywiadów⁵ z mieszkańcami zostały w tekście opracowania wyróżnione kolorem jasnoszarym i ikonami:

Diagnoza służy weryfikacji wypracowanej wizji rozwoju gminy oraz ocenie realności celów strategicznych. W procesie diagnozy strategicznej zostały pogłębione te zagadnienia, które w istotny sposób mogą wpływać na realizację wizji.

Diagnoza jest procesem ciągłym, który zakończy się wraz z opracowaniem dokumentu strategii.

Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej gminy Lesznowola stanowi źródło wiedzy, wspierające zespół ds. opracowania strategii w określeniu polityki rozwoju gminy, ale nie determinuje wyborów strategicznych i nie przesądza o zapisach strategii rozwoju gminy.

¹ Grupę porównawczą dla gminy Lesznowola stanowiło 141 gmin wiejskich będących strefami zewnętrznymi ośrodków wojewódzkich

² Zakres czasowy analizy zależy od dostępności danych statystycznych w BDL.

³ [Monitor rozwoju lokalnego](#)

⁴ Badania ankietowe mieszkańców: styczeń-luty 2025 r. W badaniu wzięło udział 384 mieszkańców.

⁵ Wywiady z mieszkańcami odbyły się w toku opracowania dokumentu: Strategia rozwoju gminy Lesznowola na lata 2022-2032

3. Wizja

LESZNOWOLA

- jesteśmy wspólnotą łączącą w jedną, harmonijną całość nowoczesność z tradycją, rozwój ze stabilizacją, a dynamizm - wynikający z położenia w miejskiej aglomeracji - ze spokojem podmiejskiego, zanurzonego w zieleni otoczenia.

Jesteśmy zróżnicowaną, ale i zintegrowaną społecznością, korzystającą z bogatej palety możliwości, jaką daje uprzywilejowane położenie Gminy, jej niesłabnąca dynamika rozwojowa, w powiązaniu z wysoką jakością życia, naszą pomysłowością i przedsiębiorczością oraz bliskością natury.

Dzięki strategicznemu położeniu w sercu aglomeracji warszawskiej, Lesznów jest pomostem między wielkomiejskim stylem życia a spokojem podmiejskiej społeczności, realizującej swoje indywidualne, rodzinne i społeczne aspiracje; w pełni wykorzystującej unikalne atuty położenia i silną, lokalną tożsamość mieszkańców

Lesznów będzie:

SPOŁECZNOŚCIĄ PRZYSZŁOŚCI

– integrującą mieszkańców, tworzącą wyjątkową, lokalną specyfikę poprzez inicjatywy społeczne, bogatą ofertę kulturalną, sportową, czasu wolnego oraz dostęp do wysokiej jakości usług publicznych, takich jak edukacja, ochrona zdrowia i transport, dbającą o spójność i dopełnianie się z potrzebami i możliwościami aglomeracji warszawskiej.

KOMFORTOWYM MIEJSCEM DO ŻYCIA

– ze względu na wyjątkową, wyróżniającą się lokalną społeczność, która zapewnia stabilność, bezpieczeństwo oraz poczucie przynależności. Jednocześnie gmina zapewni będzie nowoczesną infrastrukturę transportową, techniczną oraz społeczną, odpowiadając na potrzeby dynamicznie rozwijającej się społeczności.

CENTRUM LOKALNEJ INNOWACYJNOŚCI

– wspierającą przedsiębiorczość, w tym również z sektora wysokich technologii oraz wykorzystującą korzystne położenie w aglomeracji warszawskiej.

LIDEREM HARMONIJNEGO ROZWOJU

– dążącym do równowagi między urbanizacją a ochroną środowiska. Gmina będzie zachowywać istniejące oraz tworzyć nowe tereny zielone, promować działania proekologiczne i inwestować w odnawialne źródła energii i dopasowywać rozwiązania urbanistyczne do dynamiki rozwoju aglomeracji warszawskiej.

REGIONALNYM WĘZŁEM MOBILNOŚCI

– jako część aglomeracji warszawskiej gmina będzie inwestować w zrównoważony transport publiczny, rozwój sieci połączeń komunikacyjnych, ścieżek rowerowych oraz systemów integracji transportowej, łącząc potrzeby lokalne z wyzwaniem regionu.

PRZYKŁADEM SPÓJNOŚCI PRZESTRZENNEJ

– gmina będzie rozwijać infrastrukturę z uwzględnieniem długofalowych potrzeb przyszłych pokoleń, unikając nadmiernej suburbanizacji, dbać o spójność urbanistyczną i funkcjonalną w kontekście bliskości stolicy.

NOWOCZESNYM I EFEKTYWNIIE ZARZĄDZANYM SAMORZĄDEM

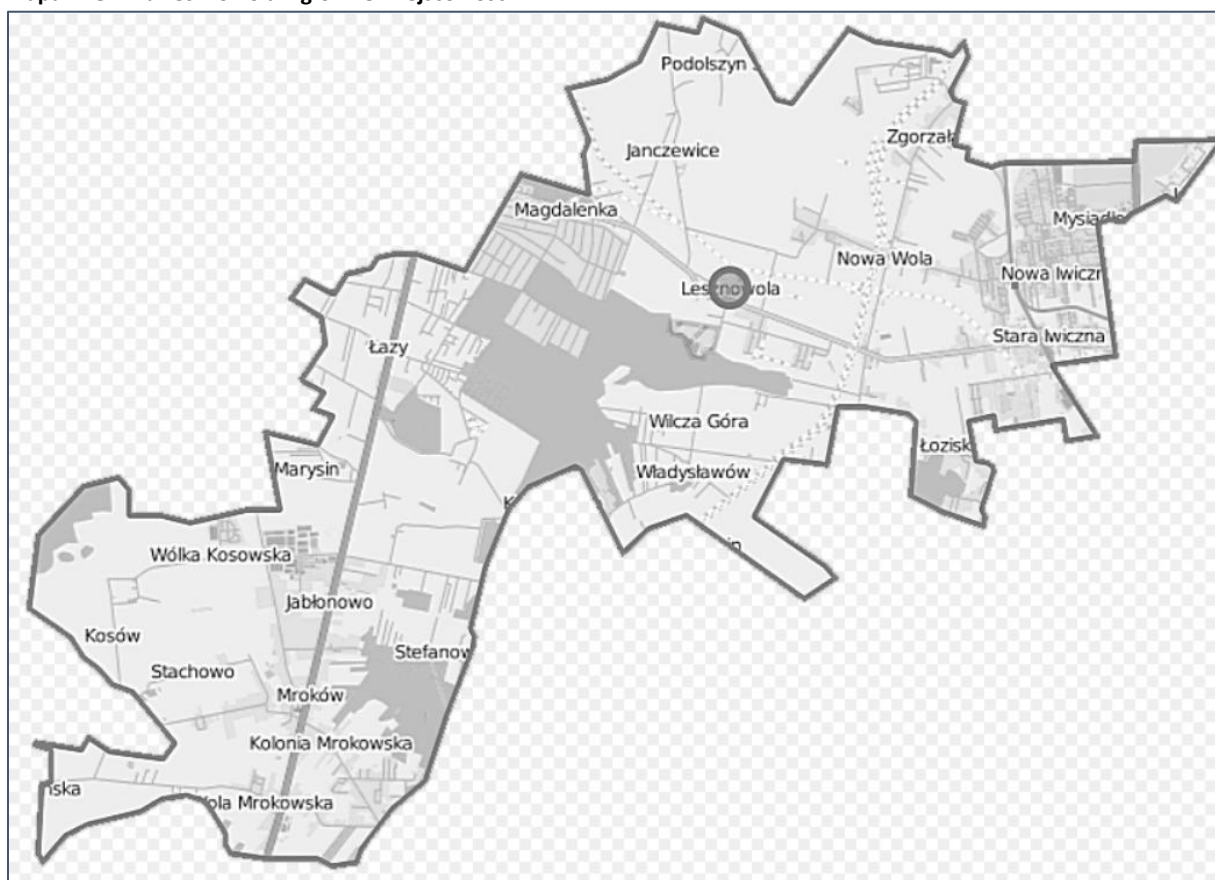
– skutecznie odpowiadającym na potrzeby mieszkańców w dynamicznie rozwijającej się metropolii warszawskiej. Gmina będzie tworzyć elastyczny i odporny na szoki organizm, gotowy do szybkiego reagowania na wyzwania gospodarcze, społeczne i środowiskowe.

4. Ustalenia diagnozy

4.1. Ogólne informacje o gminie

- **Położenie:** województwo mazowieckie, powiat piaseczyński
- **Gminy graniczące:** miasto stołeczne Warszawa, Piaseczno, Tarczyn, Nadarzyn, Raszyn
- **Drogi krajowe:** nr 7, nr 79
- **Drogi wojewódzkie:** 721
- **Typ gminy:** gmina wiejska
- **Funkcja gminy w strukturze osiedleńczej kraju:** strefy zewnętrzne obszarów funkcjonalnych ośrodków wojewódzkich
- **Sieć osadnicza:** 29 miejscowości: Garbatka, Janczewice, Jabłonowo, Jastrzębiec, Jazgarzewszczyzna, Kolonia Lesznówola, Kolonia Warszawska, Kosów, Kolonia Mrokowska, Lesznówola, Łazy, Łoziska, Mysiadło, Magdalenka, Marysin, Mroków, Nowa Iwiczna, Nowa Wola, Podolszyn, Stara Iwiczna, Stefanowo, Stachowo, Wilcza Góra, Władysławów, Wola Mrokowska, Warszawianka, Wólka Kosowska, Zamienie, Zgorzałka.

Mapa 1. Gmina Lesznówola – główne miejscowości

Źródło: <https://pl.wikipedia.org/>

- **Powierzchnia gminy:** 69,17 km²
- **Gęstość zaludnienia:** 555,3 osób/km²
- **Siedziba gminy** - Lesznówola
- **Jednostki pomocnicze gminy** – 22 sołectwa: Garbatka, Janczewice, Jabłonowo, Jazgarzewszczyzna, Mysiadło, Lesznówola, Nowa Iwiczna, Łazy, Łazy II, Magdalenka, Marysin, Mroków, Nowa Wola, Podolszyn, Stara Iwiczna, Stefanowo, Wilcza Góra, Władysławów, Wola Mrokowska, Wólka Kosowska, Zamienie, Zgorzała.
- **Podział sołectw z uwagi na liczbę mieszkańców**

Ze względu na wielkość zaludnienia jednostki dzieli się na:

- jednostki duże (powyżej 3500 mieszkańców) – 2 jednostki,
- jednostki średnie (od 1000 do 3500 mieszkańców) – 8 jednostek,
- jednostki małe (poniżej 1000 mieszkańców) – 12 jednostek

- **Ludność**

W 2023 r.: 37 610 mieszkańców, w tym 19 215 kobiet i 18 395 mężczyzn.

- **Stan własnościowy terenów**

Grunty w gminie Lesznówola w 2023 r. stanowiły – w zdecydowanej większości – własność prywatną. W 2023 r. tylko 121,23 ha gruntów na obszarze gminy należało do gminy, 4,55 ha stanowiło współwłasność gminy i innych podmiotów, a 240,21 ha było zajętych pod drogi gminne. 40,42 ha gruntów gmina oddała w użyczenie, użytkowanie, dzierżawę lub użytkowanie wieczyste.

4.2. Obszar społeczny

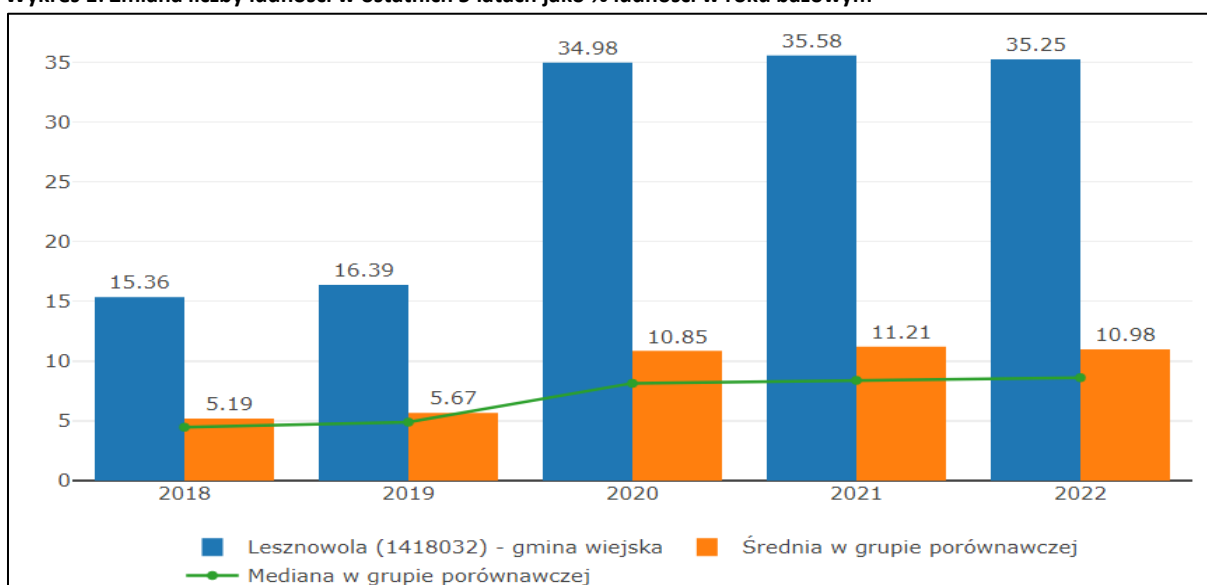
4.2.1. Demografia

4.2.1.1. Ustalenia

– **stały wzrost populacji mieszkańców gminy**

Od 2011 r. populacja mieszkańców gminy Lesznówola wzrosła o 79,23% (z 21.469 osób w 2011 r. do 38.479 osób w 2023 r.). Zmiana liczby ludności w gminie Lesznówola w ostatnich 5 latach w okresie 2018-2022 była znacznie wyższa niż średnia i mediana w grupie porównawczej (**Wykres 1**).

Wykres 1: Zmiana liczby ludności w ostatnich 5 latach jako % ludności w roku bazowym

Źródło: <https://gminy.monitorrozwoju.pl/>; data dostępu: 29.12.2024 r.

Najbardziej dynamiczne zmiany liczby mieszkańców dotyczyły miejscowości:

- Zamienie - wzrost populacji osób zameldowanych na pobyt stały w okresie 2011-2021 wynosił 129,2,8%; na pobyt czasowy – 457,1%,
- Zgorzała - wzrost populacji osób zameldowanych na pobyt stały w okresie 2011-2021 wynosił 175,8%; na pobyt czasowy – 33,3%,
- Nowa Wola - wzrost populacji osób zameldowanych na pobyt stały w okresie 2011-2021 wynosił 187,8%; na pobyt czasowy – 227,2%,
- Lesznowola - wzrost populacji osób zameldowanych na pobyt stały w okresie 2011-2021 wynosił 124,5%; na pobyt czasowy – 196,5%,
- Wola Mrokowska - wzrost populacji osób zameldowanych na pobyt stały w okresie 2011-2021 wynosił 145%; na pobyt czasowy – 231,5%.

Najwięcej mieszkańców (zameldowanych na pobyt stały i czasowy) zamieszkiwało miejscowości:

- Nowa Iwiczna (w 2021 r. – 4.282 osoby),
- Mysiadło (w 2021 r. - 3.803 osoby),
- Łazy (w 2021 r. - 2.922 osoby),
- Nowa Wola (w 2021 r. - 2.912 osób),
- Lesznowola (w 2021 r. - 2.356 osób).

Najmniej licznymi miejscowościami były:

- Stachowo (w 2021 r. 2.356 osób),
- Kolonia Lesznowola (w 2021 r. 104 osoby),
- Kolonia Mrokowska (w 2021 r. 106 osób),
- Jastrzębiec (w 2021 r. 138 osób),
- Garbatka (w 2021 r. 163 osoby).

– **dotądnie, ale o wahającej się dynamice wzrostu salda migracji**

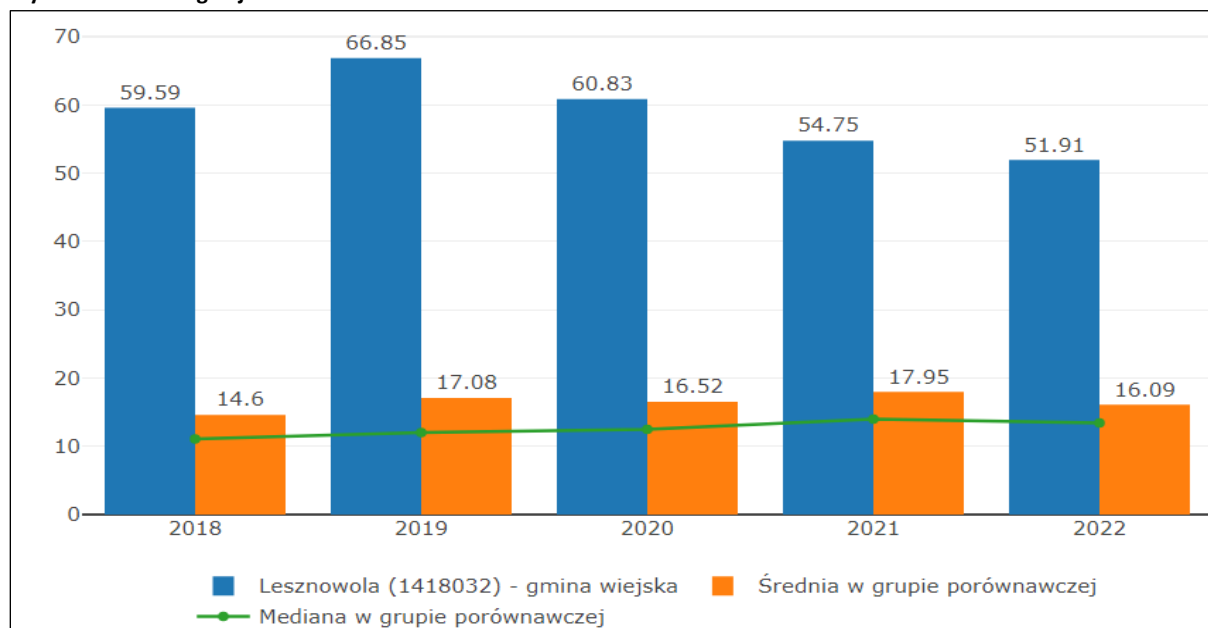
W latach 2011-2023 saldo migracji⁶ było dodatnie, ale jego wartość wahała się w czasie (najwyższe saldo migracji odnotowano w badanym okresie w 2023 r. – 1420 osób; najniższe w 2016 r. – 507 osób). Ogółem w latach 2011-2023 r. w gminie zameldowało się na pobyt stały 14.190 osób, w tym 588 osób z zagranicy (4,14%); a wymeldowało – 4.065 osób. Większość meldujących się na terenie gminy Lesznowola to osoby przeprowadzające się do gminy Lesznowola z miast (w okresie 2011-2023 – 78,44%).

Saldo migracji na 1000 mieszkańców w 2011 r. wyniosło 37,01; w 2023 r. – 37,76 (dynamika zmian: 2,03%), przy czym odnotowano zdecydowanie wyższą dynamikę zmian salda migracji zagranicznych na 1000 mieszkańców (w badanym okresie dynamika wyniosła 464,18%) niż salda migracji wewnętrznych na 1000 mieszkańców (w badanym okresie dynamika zmian była ujemna i wyniosła: -6,33%).

Saldo migracji osób młodych, w wieku 15-39 lat na 1000 mieszkańców w latach 2018-2022 osiągnęło wartości zdecydowanie wyższe niż średnia i mediana w grupie porównawczej (**Wykres 2**).

⁶ Różnica liczby osób przybyłych do gminy z innych miejscowości i liczby osób, które w tym okresie opuściły gminę przenosząc się do innych miejscowości

Wykres 2: Saldo migracji osób w wieku 15-39 lat na 1000 osób

Źródło: <https://gminy.monitorrozwoju.pl/>; data dostępu: 29.12.2024 r.

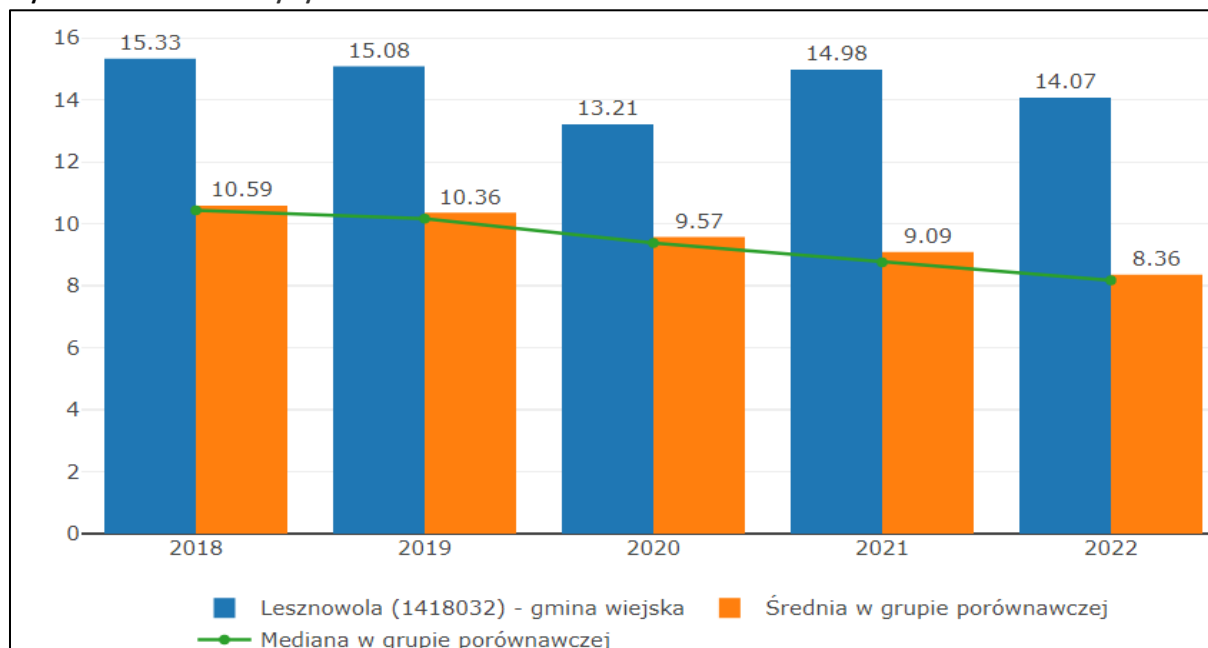
– **dodatni przyrost naturalny**

Przyrost naturalny w badanym okresie osiągał wartości dodatnie. W 2023 r. gmina Lesznówola odnotowała przyrost naturalny wynoszący 313.

Wartość wskaźnika przyrostu naturalnego na 1000 mieszkańców w badanym okresie wahała się - najwyższą wartość wskaźnika odnotowano w 2016 r. (11,11); w 2023 r. wartość ta (8,32) była nieznacznie (o 0,24%) niższa niż w 2011 r. (8,34).

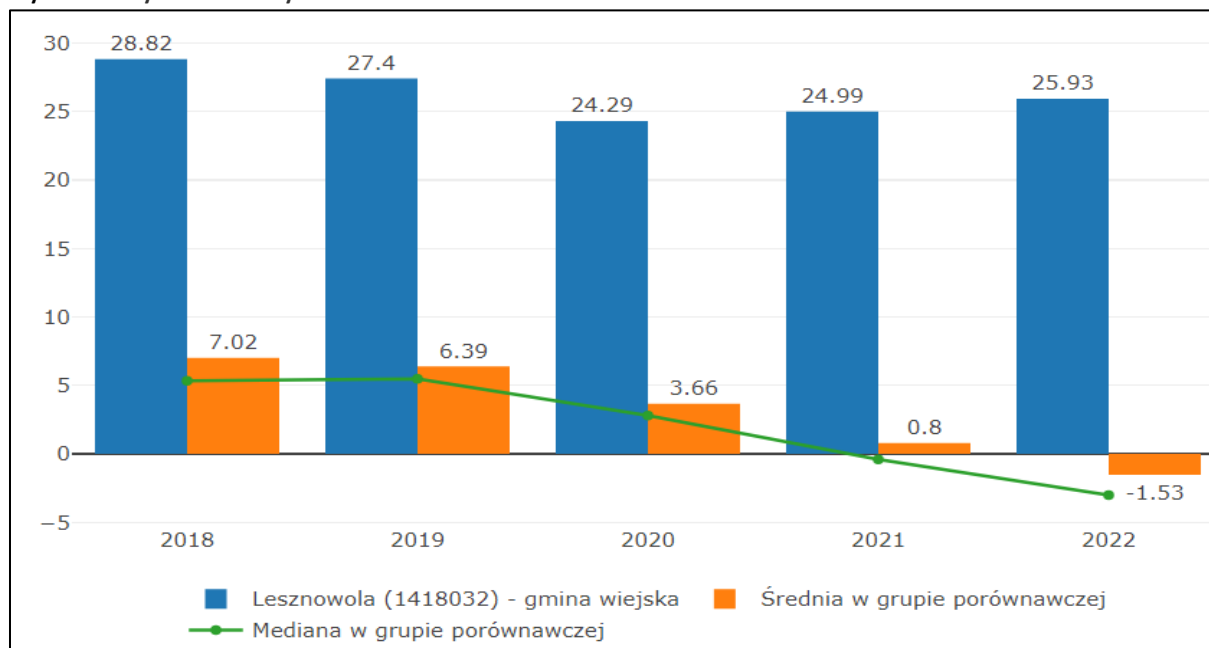
Liczba urodzeń żywych na 1000 mieszkańców (**Wykres 3**) oraz przyrost naturalny w ostatnich trzech latach na 1000 ludności (**Wykres 4**) w okresie 2018-2022 osiągały w Lesznówoli wartości znacznie wyższe niż średnia i mediana w grupie porównawczej.

Wykres 3: Liczba urodzeń żywych na 1000 mieszkańców

Źródło: <https://gminy.monitorrozwoju.pl/>; data dostępu: 29.12.2024 r.

Wykres 4: Przyrost naturalny w ostatnich trzech latach na 1000 ludności

Źródło: <https://gminy.monitorrozwoju.pl/>; data dostępu: 29.12.2024 r.

– **zmieniająca się struktura wiekowa mieszkańców**

W 2023 r. 60,2% mieszkańców gminy Lesznowola było w wieku produkcyjnym, 27,3% w wieku przedprodukcyjnym, a 12,5% mieszkańców - w wieku poprodukcyjnym.

Mimo wzrostu populacji w każdej grupie funkcjonalnej⁷ struktura wiekowa mieszkańców od 2011 r. zmieniła się.

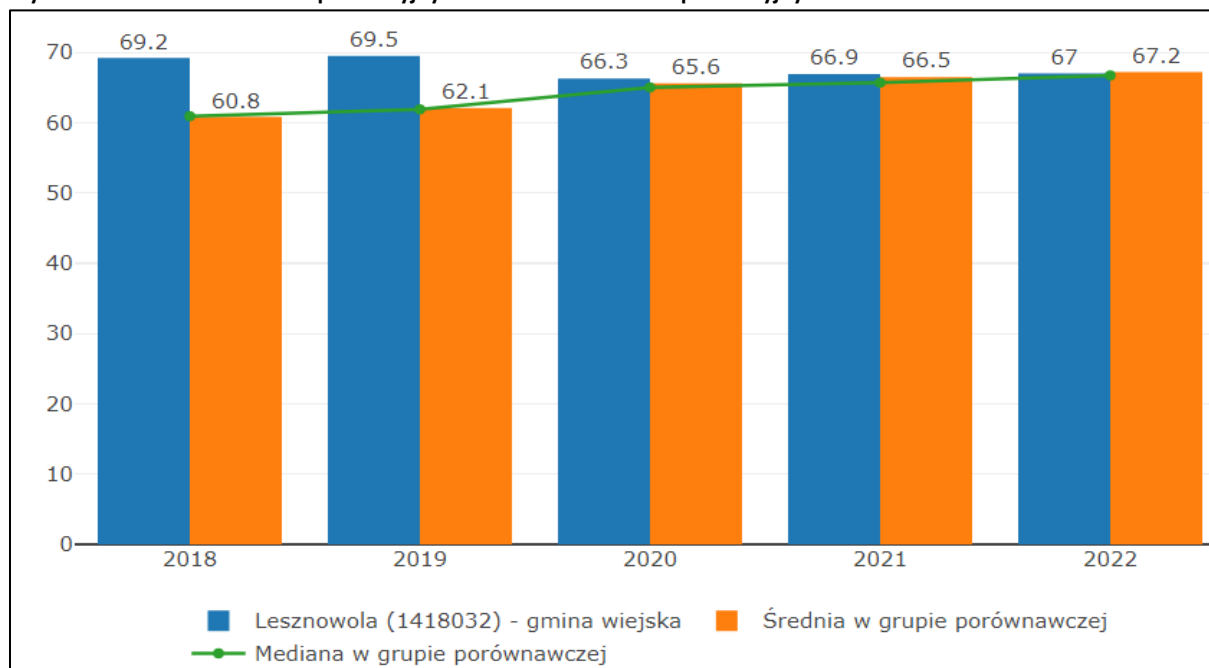
W okresie 2012-2023 odsetek osób w wieku produkcyjnym w populacji gminy zmniejszył się o 6,08%, a wzrósł odsetek osób w wieku poprodukcyjnym (o 16,82%) i przedprodukcyjnym (o 8,33%).

Zmiany struktury wiekowej mieszkańców w Lesznowoli są porównywalne do zmian w grupie porównawczej – liczba ludności w wieku nieprodukcyjnym (poprodukcyjnym i przedprodukcyjnym) na 100 osób w wieku produkcyjnym jest bliska średniej w grupie porównawczej (**Wykres 5**).

Średni wiek mieszkańców Lesznowoli w 2021 r. wynosił 35,1 lat (znacznie mniej niż w województwie mazowieckim – 41,6 lat i w Polsce 42,1 lat). Współczynnik liczby mieszkańców gminy Lesznowola (w wieku 15-34 lata) na 1000 mieszkańców gminy wzrastał od 2018 r., a od 2020 r. był wyższy niż średnia i mediana w grupie porównawczej (**Wykres 6**).

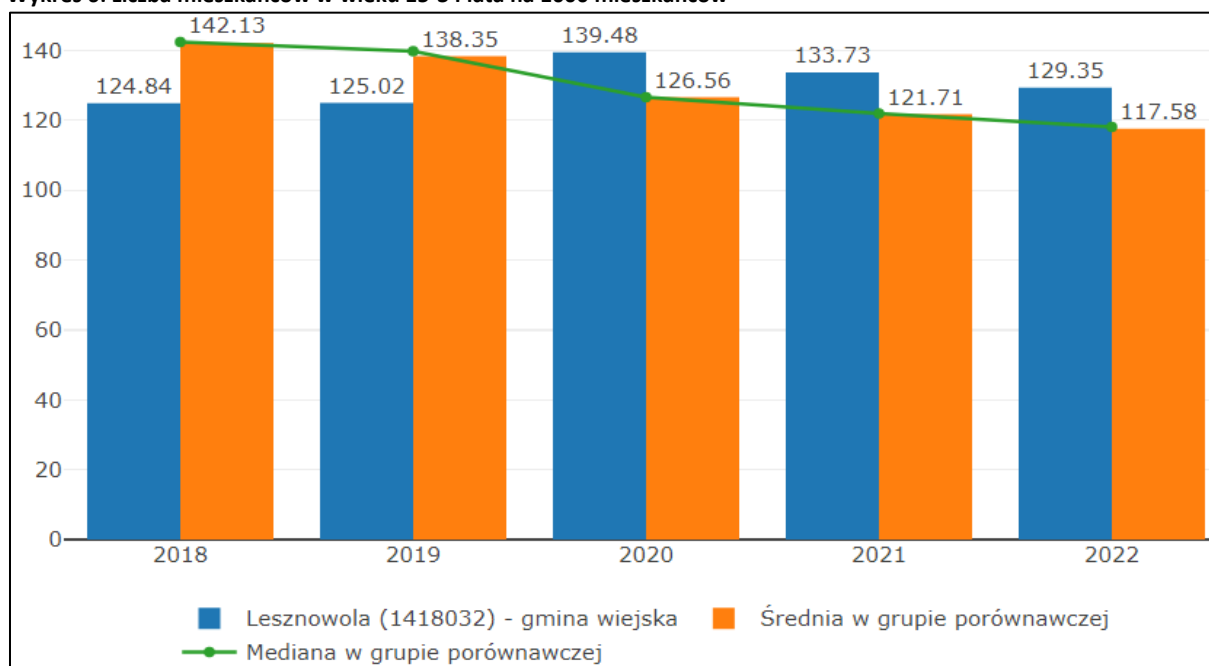
⁷ Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym wzrosła o 84,94% z 5.678 w 2012 r. do 10.501 w 2023 r., w wieku produkcyjnym wzrosła o 64,91% z 14.047 w 2012 r. do 23.166 w 2023 r. wzrosła, a w wieku poprodukcyjnym wzrosła o 95,61% z 2.460 w 2012 r. do 4.812 w 2023 r.

Wykres 5: Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym

Źródło: <https://gminy.monitorrozwoju.pl/>; data dostępu: 29.12.2024 r.

Wykres 6: Liczba mieszkańców w wieku 15-34 lata na 1000 mieszkańców

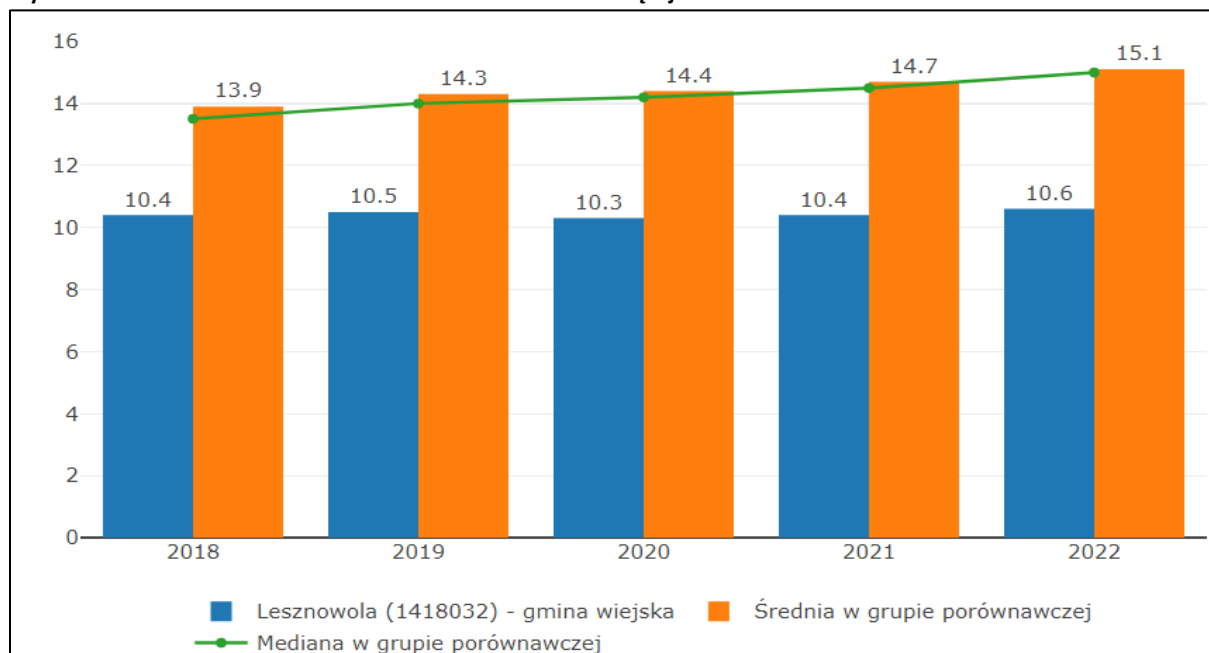
Źródło: <https://gminy.monitorrozwoju.pl/>; data dostępu: 29.12.2024 r.

– **starzenie się społeczności lokalnej**

W gminie Lesznowola najszybciej rosta liczba osób w wieku poprodukcyjnym; w okresie 2012-2023 odnotowano prawie dwukrotny wzrost liczby mieszkańców gminy w tym wieku. W okresie 2011-2023 wzrósł również odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w populacji ogółem (o 16,82% z 10,7 w 2011 r. do 12,5 w 2023 r.) oraz odsetek osób w wieku 65 lat i więcej w populacji ogółem (o 32,5% z 8,00 w 2011 r. do 10,6 w 2023 r.).

Mimo to sytuacja w gminie Lesznowola jest korzystna na tle grupy porównawczej – wskaźnik starości w latach 2018-2022 w Lesznowoli osiągał wartości niższe w grupie porównawczej (**Wykres 7**).

Wykres 7: Wskaźnik starości – odsetek osób w wieku 65 lat i więcej

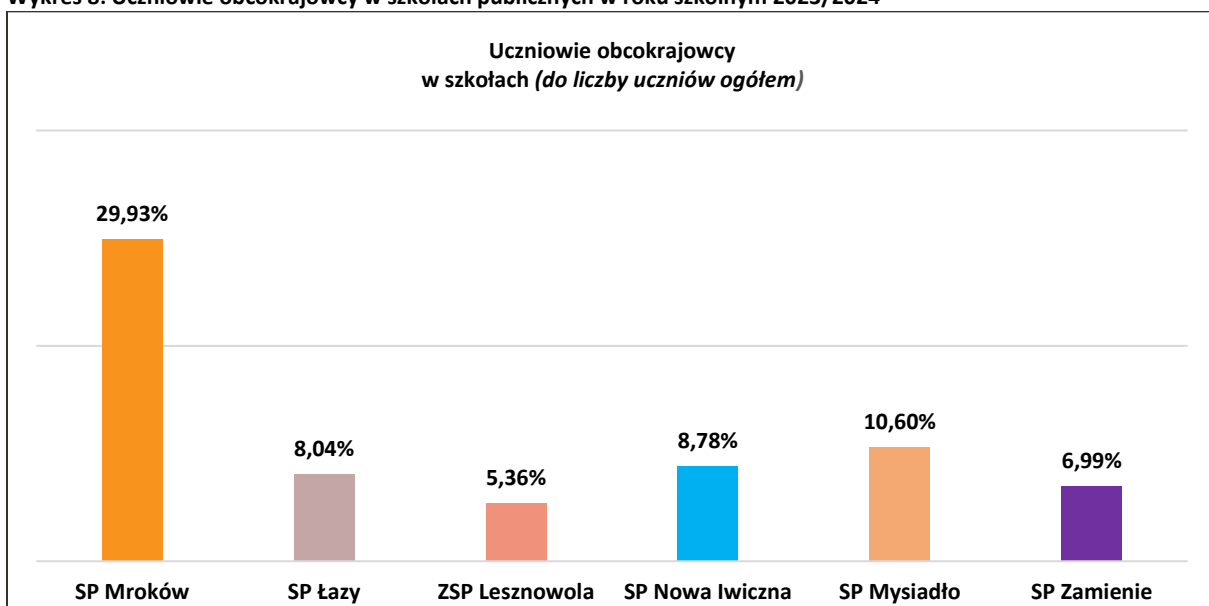
Źródło: <https://gminy.monitorrozwoju.pl/>; data dostępu: 29.12.2024 r.

– **znaczący udział cudzoziemców w populacji gminy**

W 2023 r. cudzoziemcy stanowili 7,12% populacji gminy (2378 osób), o 0,63 punktu procentowego więcej niż w 2011 r. (6,59%, tj. 1411 osób). W 2023 r. gminę zamieszkiwali przedstawiciele 60 narodowości, w tym najliczniej reprezentowani byli obywatele: Chin, Wietnamu, Ukrainy, Białorusi, Armenii, Rosji i Indii.

Udział liczby uczniów-obcokrajowców w roku szkolnym 2023/2024 w liczbie uczniów ogółem w szkołach publicznych gminy Lesznówola wynosił średnio 11,67% (od 5,36% do 29,93% - **Wykres 8**).

Wykres 8: Uczniowie obcokrajowcy w szkołach publicznych w roku szkolnym 2023/2024

Źródło: opracowanie własne gminy

4.2.1.2. Potrzeby i oczekiwania mieszkańców

	– Zorganizowanie wydarzenia integrującego społeczność polską, chińską i wietnamską.
---	---

4.2.2. Edukacja

4.2.2.1. Ustalenia

- **rosnąca liczba placówek oświaty, opieki i wychowania**

Od 2011 r. rośnie liczba placówek szkolnych, zarówno publicznych (od 2011 r. wzrost o 1 placówkę) oraz niepublicznych (od 2011 r. wzrost o 5 placówek). Na terenie gminy w 2023 r. funkcjonowało 13 szkół podstawowych (6 placówek publicznych oraz 7 placówek niepublicznych).

W 2023 r. funkcjonowały w gminie 33 przedszkola oraz 1 punkt przedszkolny (od 2011 r. liczba przedszkoli wzrosła o 11, liczba punktów przedszkolnych zmniejszyła się o 1). Opieka przedszkolna sprawowana była w systemie mieszanym – świadczyły ją placówki publiczne prowadzone przez gminę (5 przedszkoli) i inne podmioty niż gmina (3), a także placówki niepubliczne (25 przedszkoli i 1 punkt przedszkolny). Wychowanie przedszkolne prowadzone było również w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych.

Na terenie gminy funkcjonowało w 2023 r. 15 żłobków i 2 kluby dziecięce dla dzieci do lat 3. Gmina nie była organem prowadzącym dla żadnego z funkcjonujących na jej terenie żłobków i klubów dziecięcych.

Od 2012 r. wzrosła liczba placówek, świadczących opiekę nad dziećmi do lat 3 (o 11 żłobków). Liczba klubów dziecięcych pozostaje niezmienna od 2018 r.

- **wysoka dostępność usług oświaty i wychowania**

W 2023 r. w gminie Lesznowola w żłobkach i klubach dziecięcych dostępnych było 465 miejsc, z usług opieki nad dziećmi do lat 3 na koniec 2023 r. korzystało 378 osób. Podaż miejsc była wyższa niż popyt na nie. Zależność taka utrzymywała się przez cały badany okres (2011-2023). Średni koszt pobytu dziecka w placówce (standardowa usługa: opieka plus wyżywienie) wynosił ok. 2350 zł miesięcznie⁸.

Dostępność usług wychowania przedszkolnego w okresie 2011-2018⁹ była dobra. W 2018 r. na 1 miejsce przedszkolne przypadało 0,95 dziecka - podaż miejsc była więc zbliżona do popytu na nie. Wartość wskazanego wyżej wskaźnika równa lub niższa niż 1 utrzymuje się od 2014 r. – co świadczy o dobrej dostępności usług wychowania przedszkolnego w zakresie podaży miejsc.

Średni koszt pobytu dziecka w przedszkolu (standardowa usługa: opieka plus wyżywienie) kształtował się na poziomie 1.060,00 zł miesięcznie¹⁰.

⁸ Średnia wysokość opłat została policzona na podstawie analizy danych dotyczących 6 żłobków zlokalizowanych na terenie gminy Lesznowola, wskazanych na stronie [Placówki niepubliczne – Gmina Lesznowola](#). Do wyliczeń przyjęto kwotę czesnego (bez dopłat) oraz wyżywienie za 22 dni. Średnia wysokość opłat w 6 placówkach kształtowała się na poziomie 2352,50 zł (stan na 29.12.2024 r.)

⁹ Okres badawczy ograniczony dostępnością danych statystycznych.

¹⁰ Średnia wysokość opłat została policzona na podstawie analizy danych dotyczących 6 żłobków zlokalizowanych na terenie gminy Lesznowola, wskazanych na stronie [Placówki niepubliczne – Gmina Lesznowola](#). Do wyliczeń przyjęto kwotę czesnego (bez dopłat) oraz wyżywienie za 22 dni. Średnia wysokość opłat w 6 placówkach kształtowała się na poziomie 1062,25 zł (stan na 30.12.2024 r.)

- **zróżnicowana dostępność przestrzenna do publicznych placówek oświaty i wychowania**

Dostępność przestrzenna do placówek oświatowych (szkół i przedszkoli publicznych) była w gminie Lesznówola zróżnicowana (**Tabela 1, Mapa 2, Mapa 3**) – co wiąże się z nierównomiernym rozwojem urbanistycznym gminy, a jednocześnie z nienadążającym za rozwojem urbanistycznym rozwojem infrastruktury szkolnej.

Tabela 1: Dowóz dzieci do szkół w roku szkolnym 2023/2024 w gminie Lesznówola

Nazwa szkoły	Liczba uczniów uczęszczających do szkoły	Liczba uczniów dowożonych do szkoły			Udział liczby uczniów dowożonych do szkoły w stosunku do wszystkich uczniów
		Ogółem	Poniżej 3-4 km	Powyżej 3-4 km	
SP Mroków	872	371	295	76	42,55%
SP Łazy	696	0	0	0	0%
ZSP Lesznówola	1231	579	306	273	47,30%
SP Nowa Iwiczna	933	0	0	0	0%
SP Mysiadło	497	55	30	25	11,07%
SP Zamienie	815	374	14	360	45,89%

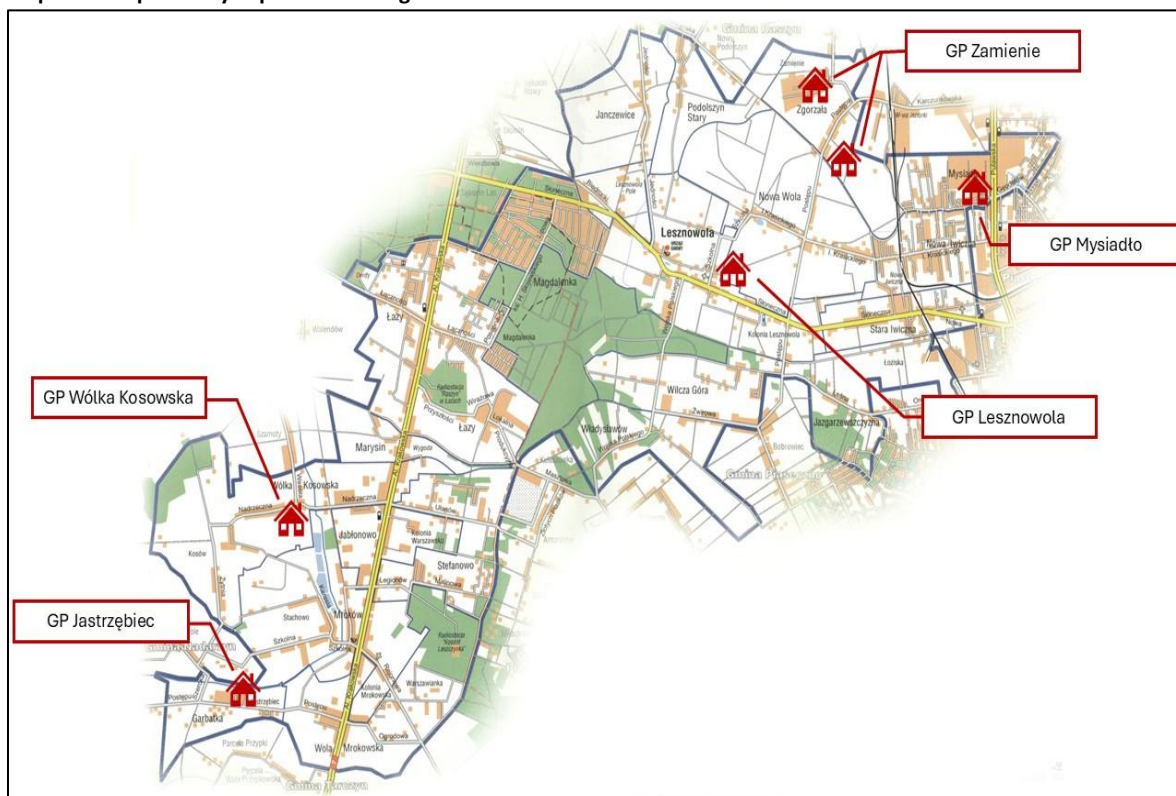
Źródło: Dane własne gminy

Mapa 2: Obwody szkół podstawowych w gminie Lesznówola w roku szkolnym 2023/2024

Źródło: Opracowanie własne gminy

Mapa 3: Sieć publicznych przedszkoli w gminie Lesznowola

Źródło: Opracowanie własne gminy

- **przeciążenie infrastruktury szkolnej**

Większość funkcjonujących na terenie szkół była przeciążona (nie dysponowała wystarczającą liczbą sal lekcyjnych, aby pomieścić – bez zmiany organizacji zajęć - uczniów w systemie jednozmianowym). Sytuacja jest zróżnicowana na terenie gminy – w części placówek szkolnych przeciążenie infrastruktury jest znaczne¹¹ (Tabela 2).

Tabela 2: Współczynnik zmianowości w szkołach publicznych w gminie Lesznowola w roku szkolnym 2023/2024

Nazwa SP	Współczynnik zmianowości – sale szkolne	Współczynnik zmianowości – sale szkolne + pracownie
SP Mroków	2,2	1
SP Łązy	1,27	1,19
ZSP Lesznowola	0,98	0,91
SP Nowa Iwiczna	2,3	1,85
SP Mysiadło	1,28	1
SP Zamienie	2,3	1,15

Źródło: dane własne gminy

- **rosnące zapotrzebowanie na usługi edukacji oraz opieki i wychowania**

Od 2014 r. rośnie liczba mieszkańców gminy w wieku do lat 3. W 2014 r. liczba osób w wieku 0-3 lata wynosiła 1 248, w 2023 r. – 2 223 (wzrost o 78,13%). Od 2011 r. wzrosła też liczba mieszkańców gminy

¹¹ Przeciążenie mierzone współczynnikiem zmianowości¹¹ sal szkolnych, tj. stosunkiem liczby oddziałów do liczby sal w szkole

w wieku przedszkolnym 3-6 lat (wzrost z 1 514 osób w 2011 r. do 2 502 osób w 2023 r., o tj. 65,27%) oraz w wieku 7-14 lat (wzrost z 2 213 osób w 2011 r. do 4 791 osób w 2023 r., tj. o 116,49%).

Wraz ze wzrostem liczby osób w wieku 0-14 lat rosła liczba osób korzystających z usług opieki żłobkowej, wychowania przedszkolnego i usług edukacji na poziomie podstawowym.

W 2011 r. opieką żłobkową objętych było 19 dzieci, wychowaniem przedszkolnym – 1 250 dzieci, a do szkół uczęszczało 2 050 uczniów. W 2023 r. do placówek uczęszczało odpowiednio: 378 dzieci (wzrost o 1889,47%), 2 267 dzieci (wzrost o 81,36%) i 5 135 uczniów (wzrost o 150,49%).

Według prognoz demograficznych (Rozdział 7.1.) liczba osób w wieku 0-14 lat, czyli tych, które będą potencjalnie korzystać z opieki, usług wychowania i edukacyjnych będzie rosła. Prognozowany wzrost populacji w tej grupie wiekowej do 2060 r. szacowany jest na poziomie 5,64% (wzrost o 465 osób)¹².

- **rosnące zainteresowanie usługami edukacji i wychowania**

Od 2011 r. wzrasta odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach, w 2023 r. wynosił on 23% a w 2011 r. – 1,8%.

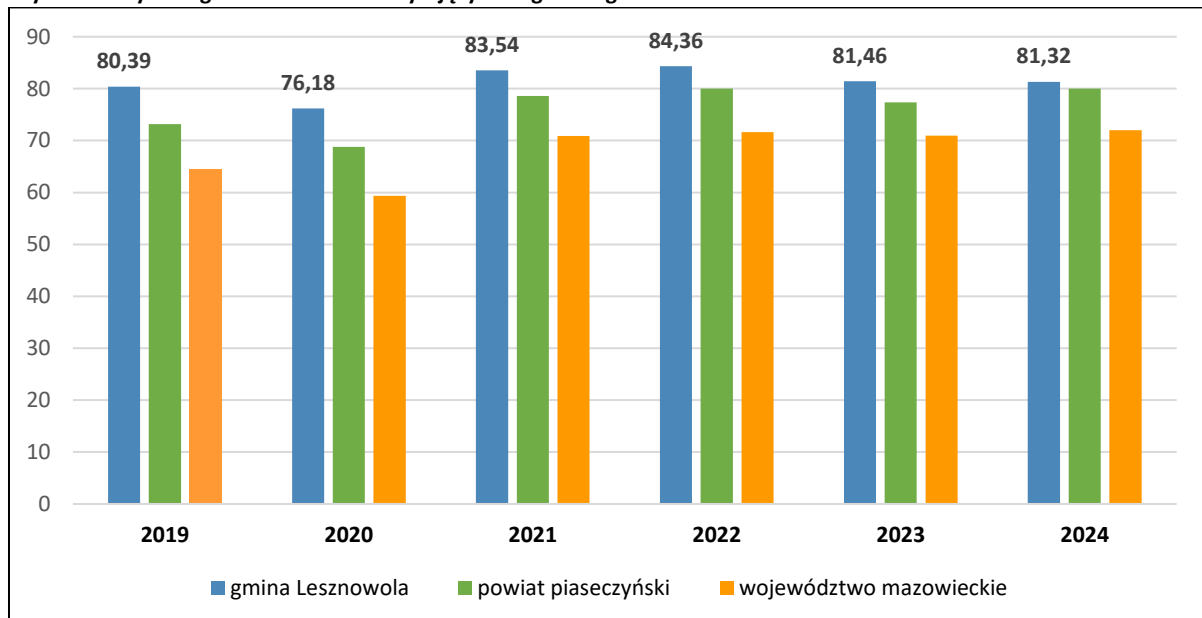
Od 2011 r. wzrasta odsetek dzieci w wieku 3-6 lat objętych opieką przedszkolną (z 98,5% w 2011 r. do 102,8% w 2023 r.).

Współczynnik skolaryzacji brutto (**Wykres 12**) i netto w okresie 2011-2023 przekraczały wartość 100% (co oznacza, że do szkół podstawowych w gminie Lesznówola uczęszczali również uczniowie z innych gmin). Od 2011 r. współczynniki te jednak spadają - w 2011 r. współczynnik skolaryzacji brutto wynosił 119,12%, a netto – 109,88%; w 2023 r. odpowiednio -107,20% i 106,60%. Większość uczniów w gminie Lesznówola kształciło się w szkołach publicznych (w 2023 r. – 86,04%).

- **wysoka jakość edukacji na poziomie podstawowym**

Wyniki egzaminów ósmoklasisty w latach 2019-2023 były wysokie; wyższe niż w województwie mazowieckim i w powiecie piaseczyńskim (**Wykres 9, Wykres 10, Wykres 11**).

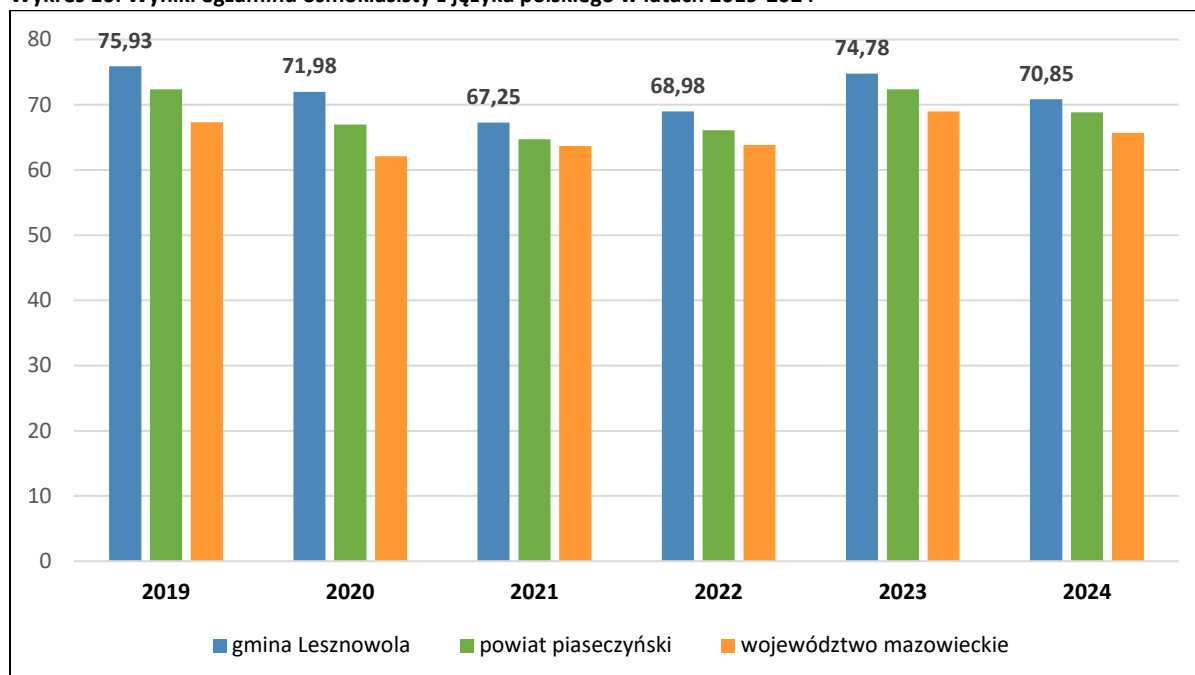
Wykres 9: Wyniki egzaminu ósmoklasisty z języka angielskiego w latach 2019-2024

Źródło: <https://mapa.wyniki.edu.pl>, data dostępu: 30.12.2024

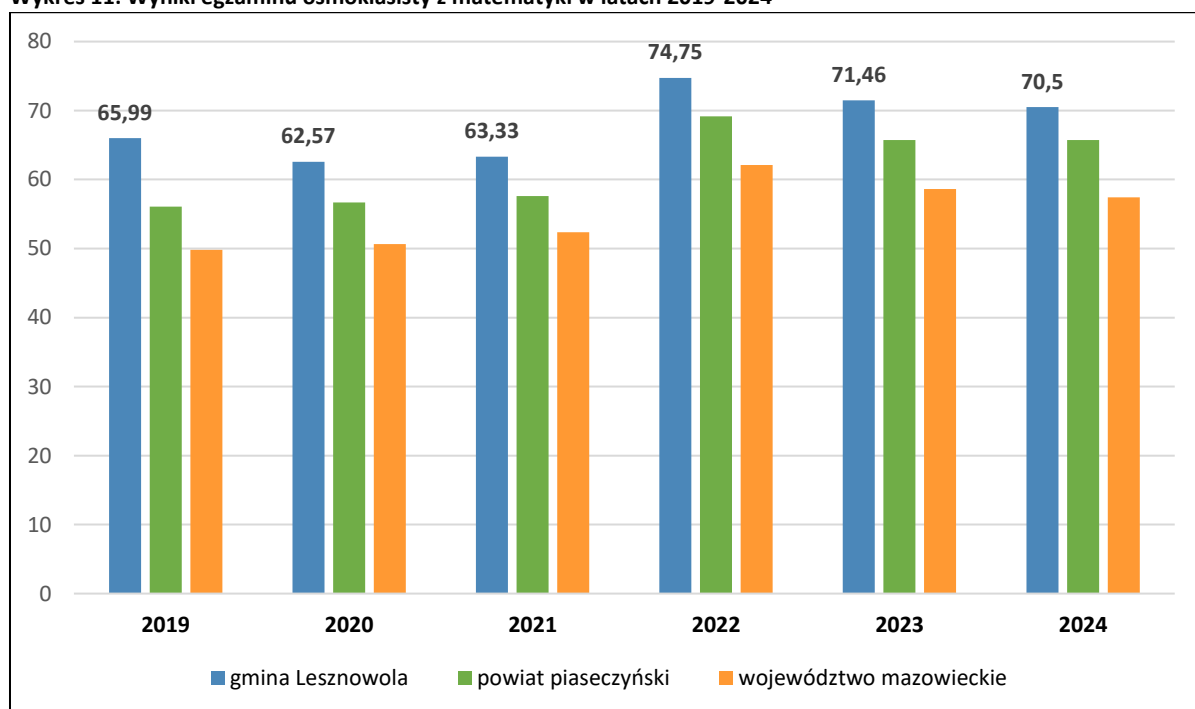
¹² Według prognoz Głównego Urzędu Statystycznego

Wykres 10: Wyniki egzaminu ósmoklasisty z języka polskiego w latach 2019-2024

Źródło: <https://mapa.wyniki.edu.pl>, data dostępu: 30.12.2024

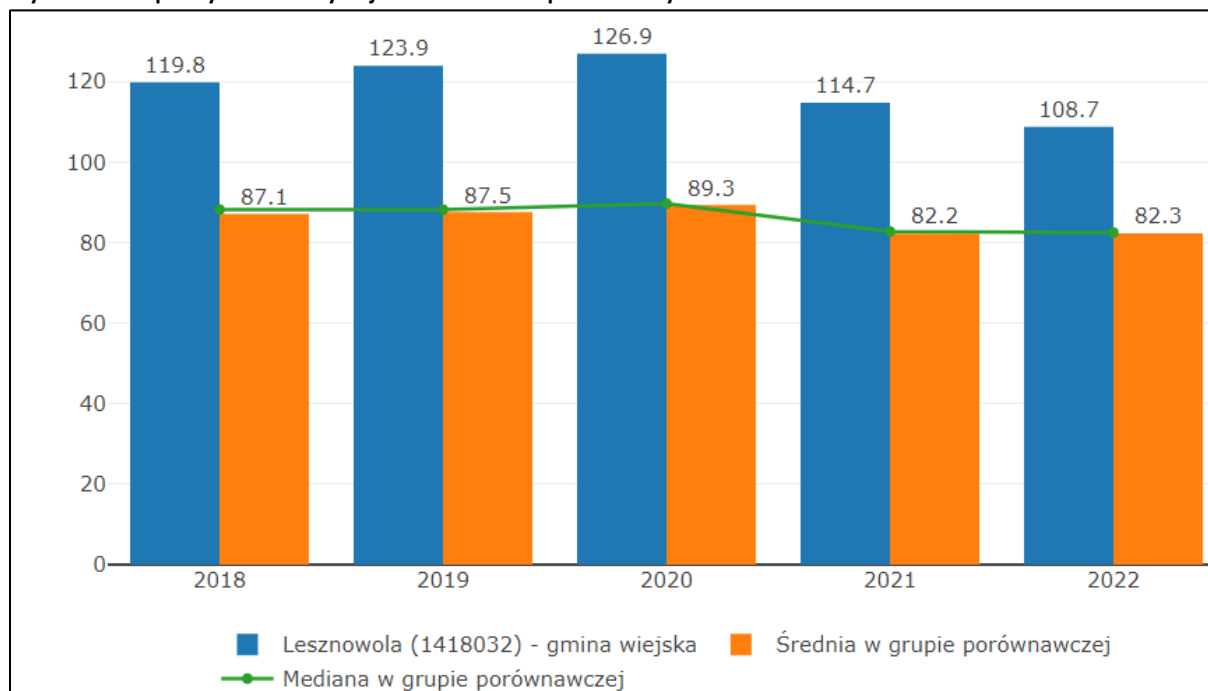
Wykres 11: Wyniki egzaminu ósmoklasisty z matematyki w latach 2019-2024

Źródło: <https://mapa.wyniki.edu.pl>, data dostępu: 30.12.2024

Wysoką jakość edukacji na poziomie podstawowym potwierdza - pośrednio - współczynnik skolaryzacji brutto. W latach 2018-2022 w gminie Lesznowola był on wyższy niż średnia i mediana w grupie porównawczej (**Wykres 12**).

Wykres 12: Współczynnik skolaryzacji brutto dla szkół podstawowych

Źródło: <https://qminy.monitorrozwoju.pl/>; data dostępu: 30.12.2024

4.2.2.2. Opinie mieszkańców

- 56,77% mieszkańców gminy Lesznówola biorących udział w ankietywnym badaniu opinii mieszkańców oceniło **dostępność do żłobków** jako złą lub bardzo złą; przeciwnego zdania było 6,77% badanych. 15,10% respondentów oceniło dostępność do żłobków jako przeciętną; zdania w tym zakresie nie miało 21,35% badanych.
- 34,11% mieszkańców gminy Lesznówola biorących udział w ankietywnym badaniu opinii mieszkańców oceniło **jakość działania żłobków** jako złą lub bardzo złą; przeciwnego zdania było 14,84% badanych. 20,05% respondentów oceniło jakość działania żłobków jako przeciętną; zdania w tym zakresie nie miało 30,99% badanych.
- 39,06% mieszkańców gminy Lesznówola biorących udział w ankietywnym badaniu opinii mieszkańców oceniło **dostępność do przedszkoli** jako złą lub bardzo złą; przeciwnego zdania było 17,45% badanych. 25,52% respondentów oceniło dostępność do przedszkoli jako przeciętną; zdania w tym zakresie nie ma 17,97% badanych.
- 37,24% mieszkańców gminy Lesznówola biorących udział w ankietywnym badaniu opinii mieszkańców oceniło **jakość działania przedszkoli** jako dobrą lub bardzo dobrą; przeciwnego zdania było 15,63% badanych. 21,61% respondentów oceniło jakość działania przedszkoli jako przeciętną; zdania w tym zakresie nie miało 25,52% badanych.
- 32,55% mieszkańców gminy Lesznówola biorących udział w ankietywnym badaniu opinii mieszkańców oceniło **dostępność do szkół podstawowych** jako złą lub bardzo złą; przeciwnego zdania było 29,17% badanych. 23,44% respondentów oceniło dostępność do szkół podstawowych jako przeciętną; zdania w tym zakresie nie miało 14,84% badanych.

	<ul style="list-style-type: none"> 30,47% mieszkańców gminy Lesznówola biorących udział w ankietywnym badaniu opinii mieszkańców oceniło jakość kształcenia szkół podstawowych jako bardzo dobrą lub dobrą; przeciwnego zdania było 21,35% badanych. 27,60% respondentów oceniło jakość kształcenia szkół podstawowych jako przeciętną; zdania w tym zakresie nie miało 20,57% badanych.
--	--

4.2.2.3. Potrzeby i oczekiwania mieszkańców

	<ul style="list-style-type: none"> Budowa publicznego żłobka i przedszkola gminnego. Budowa obiektu dydaktycznego w części zachodniej gminy. Tworzenie oferty atrakcyjnych zajęć dla dzieci i młodzieży po szkole (rozwoju zainteresowań i wiedzy, dyskusyjnych, twórczych). Rozwój szkolnictwa wyższego na terenie gminy. Stworzenie warunków dla realizacji aspiracji intelektualnych mieszkańców.
---	---

4.2.3. Kultura i czas wolny

4.2.3.1. Ustalenia

- istniejące instytucje i infrastruktura dla podejmowania działań kulturalno-oświatowych**

Zadania w zakresie upowszechniania kultury są realizowane przez Urząd Gminy w Lesznówoli oraz instytucje kultury tj. Gminny Ośrodek Kultury z siedzibą w Starej Iwicznej (z 6 filiami w: Mysiadle, Nowej Iwicznej, Władysławowie, Magdalence, Łazach i Wólce Kosowskiej) i Gminną Bibliotekę Publiczną z siedzibą w Magdalence (z filiami w Mrokowie, w Mysiadle i w Łazach oraz punktem bibliotecznym w Zamieniu). Gminny Ośrodek Kultury prowadzi działania również w świetlicach Ochotniczej Straży Pożarnej: OSP Mroków i OSP Nowa Wola, Świetlicy Integracyjnej w Zgorzale oraz Świetlicy Integracyjnej w Łazach.

- dobra dostępność przestrzenna placówek kulturalno-oświatowych**

Liczba i rozmieszczenie obiektów, w których prowadzona jest działalność kulturalna (lokalizacja w 11 miejscowościach) oraz przygotowana przez nie oferta (opis poniżej) umożliwi mieszkańcom gminy rozwój zainteresowań w zakresie ograniczonym tematyką prowadzonych w ww. obiektach wydarzeń.

- bogata oferta instytucji kultury**

Gminny Ośrodek Kultury w Lesznówoli realizuje ofertę kulturalno-rozrywkowo-rekreacyjną obejmującą: zajęcia dla dzieci i dorosłych: taneczne, muzyczne, teatralne, plastyczne, szachowe, językowe, zajęcia fitness, tai-chi, aerobik.

W Ośrodku odbywają się spektakle teatralne, przedstawienia literackie, wydarzenia patriotyczne, konkursy oraz wystawy: malarstwa, tkactwa, sztuki ludowej i rękodzieła artystycznego amatorów oraz artystów profesjonalnych. Od 2011 r. wzrasta liczba organizowanych przez Gminny Ośrodek Kultury imprez (z 28 w 2011 r. do 125 w 2023 r., tj. o 346%). Najbardziej popularną ich formą były prelekcje, spotkania i wykłady, imprezy turystyczne i sportowo-rekreacyjne oraz warsztaty.

Biblioteka dysponuje księgozbiorem składającym się z 59.508 woluminów (liczba woluminów wzrosła od 2011 r. o 20,15%) oraz zbiorami audiowizualnymi i oferuje mieszkańcom dostęp do bezpłatnej bazy „Wolne lektury”. Ponadto organizuje różne formy zajęć i spotkań kierowanych do dzieci i dorosłych m.in.: lekcje biblioteczne, czytanie bajek dla dzieci, spotkania autorskie z pisarzami, warsztaty

kodowania z robotami Photon, warsztaty wakacyjne, wystawy malarskie prac dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych, warsztaty kreatywne, wydarzenia patriotyczne, spotkania z członkami Dyskusyjnego Klubu Książki, konkursy, quizy, itp.

- **rosnące zainteresowanie ofertą kulturalną i oświatową instytucji kultury**

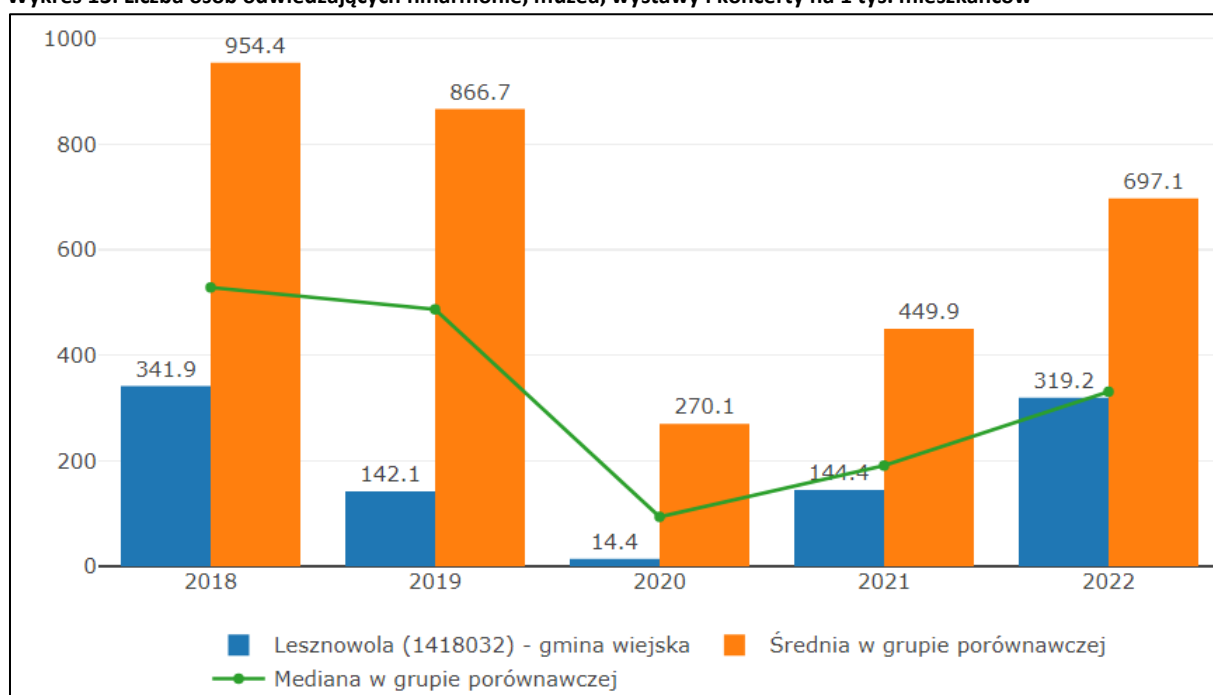
Od 2011 r. rośnie liczba czytelników bibliotek (w okresie 2012-2023 liczba czytelników wzrosła z 3.219 do 4.144 osób, tj. o 28,74%). Mimo to maleje liczba osób aktywnie wypożyczających książki (w 2023 r. liczba użytkowników wynosiła 4; w 2011 r. – 54) oraz nieznacznie - liczba wypożyczanych książek (w 2023 r. wypożyczono 58 286 książek, tj. o 1,58% mniej niż w 2011 r.).

Od 2011 r. dwukrotnie wzrosła liczba grup artystycznych (z 4 w 2011 r. do 8 w 2023 r.) i ponad dwukrotnie liczba członków grup artystycznych (z 68 w 2011 r. do 130 w 2023 r. – jest to jednak wartość niższa niż w roku 2016 r., w którym liczba członków grup artystycznych wniosła najwięcej w badanym okresie – 509 osób). Spadła natomiast liczba kół, klubów i sekcji (z 7 w 2011 r. do 4 w 2023 r.); za to wzrosła liczba ich członków (z 73 w 2011 r. do 160 w 2023 r.).

Liczba osób biorących udział w imprezach organizowanych przez Gminny Ośrodek Kultury również wzrosła – z 1.325 uczestników w 2011 r. do 4.848 w 2023 r. (wzrost o 265,89%).

Mimo wzrastającego zainteresowania mieszkańców ofertą instytucji kultury sytuacja gminy w porównaniu do gmin z grupy porównawczej jest niekorzystna. Wartość wskaźnika liczby osób odwiedzających filharmonie¹³, muzea, wystawy i koncerty na 1 tys. mieszkańców był w Lesznówoli w okresie 2018-2022 zdecydowanie niższy niż w gminach z grupy porównawczej (**Wykres 13**).

Wykres 13: Liczba osób odwiedzających filharmonie, muzea, wystawy i koncerty na 1 tys. mieszkańców

Źródło: <https://qminy.monitorrozwoju.pl/>; dostęp: 30.12.2024 r.

¹³ W Lesznówoli nie funkcjonuje filharmonia.

4.2.3.2. Opinie mieszkańców

	45,57% mieszkańców gminy Lesznowola biorących udział w ankietowym badaniu opinii mieszkańców oceniło jakość usług kulturalnych jako złą lub bardzo złą; przeciwnego zdania było 14,32% badanych. 30,99% respondentów oceniło jakość usług kulturalnych jako przeciętną; zdania w tym zakresie nie miało 9,11% badanych.
---	--

4.2.3.3. Potrzeby i oczekiwania mieszkańców

	<ul style="list-style-type: none"> – Budowa Gminnego Ośrodka Kultury i centrum rekreacji, amfiteatru, stworzenie miejsc spotkań. – Postulat utworzenia biblioteki oraz świetlicy w budynku straży w Mrokwie. – Budowa sali widowiskowej w centrum gminy.
---	---

4.2.4. Sport i rekreacja

4.2.4.1. Ustalenia

- **Ograniczony dostęp przestrzenny do infrastruktury sportowo-rekreacyjnej**

Wykonywanie zadań gminy z zakresu kultury fizycznej i rekreacji, w tym zarządzanie i administrowanie gminnymi obiektami sportowymi, terenami rekreacyjnymi i urządzeniami sportowymi zostało powierzone Centrum Sportu w Gminie Lesznowola z siedzibą w Mysiadle.

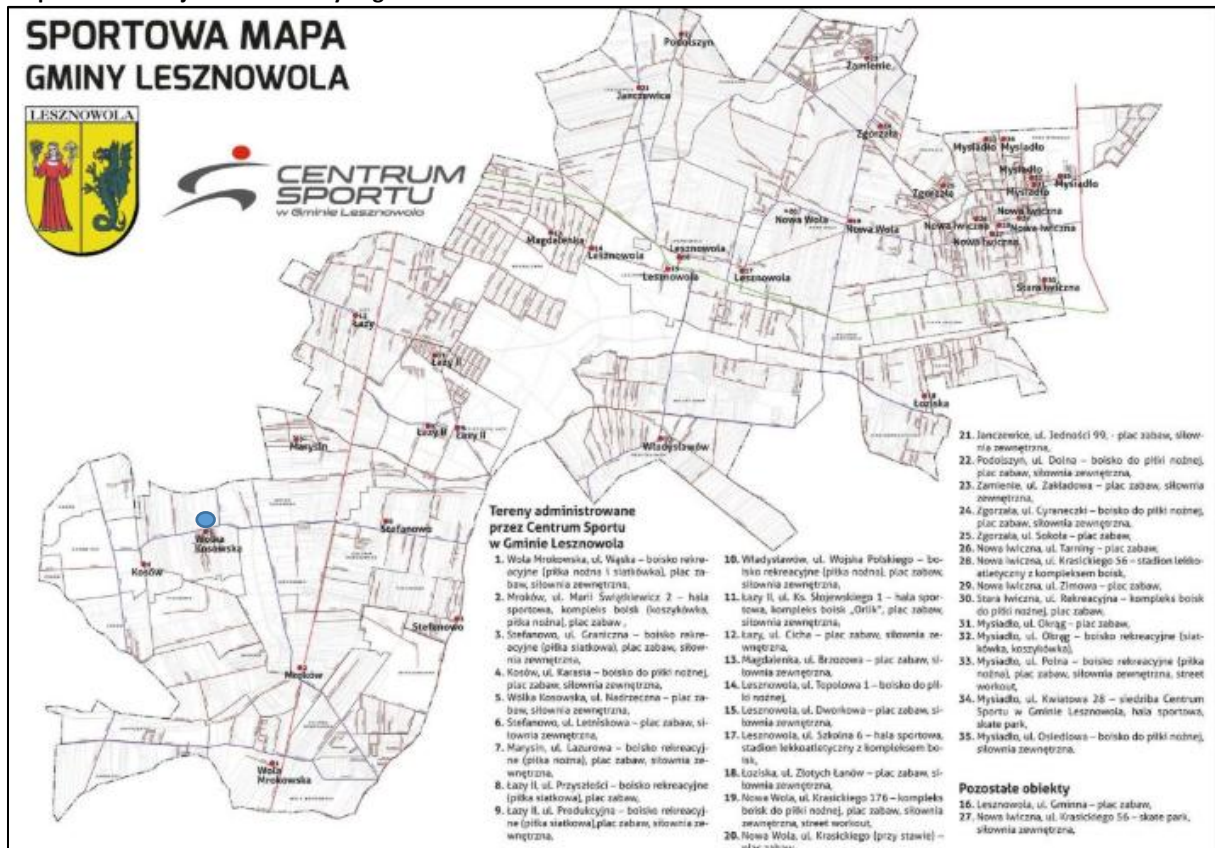
Sportową infrastrukturę gminną tworzą: Hala Sportowa w Mysiadle, Stadion Lekkoatletyczny z kompleksem boisk w Lesznowoli, 4 boiska piłkarskie (w Nowej Woli, Kosowie i Zamieniu), 2 kompleksy boisk: w Łazach („Orlik”) i w Mrokwie, 18 boisk rekreacyjnych oraz 25 siłowni zewnętrznych, 2 skateparki i 1 street workout (**Mapa 4**). Położenie infrastruktury sportowo-rekreacyjnej w gminie może ograniczać ich pełną dostępność dla mieszkańców.

Na terenie gminy w 2022 r. zlokalizowane były należące do podmiotów prywatnych 4 korty tenisowe, a także ośrodki jeździeckie.

Przez teren gminy przebiegało w 2023 r. 20,7 km dróg rowerowych (w tym 9,8 km będących pod zarządem gminy). Długość dróg rowerowych w porównaniu do 2011 r. wzrosła o 149,40%. W gminie brakuje wewnętrznej, zintegrowanej sieci ścieżek rowerowych.

Przez teren gminy przebiegają dwa szlaki turystyczne: czerwony - łączący Lasy Kampinoskie, Nadarzyńskie i Sękocińskie oraz czarny, prowadzący przez las wokół Magdalenki.

Mapa 4: Lokalizacja infrastruktury w gminie

Źródło: opracowanie własne gminy

- **zróżnicowany dostęp do terenów zieleni sprzyjających uprawianiu sportu i rekreacji**

Powierzchnia parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej w 2023 r. w gminie Lesznowola wynosiła 47,35 ha (w tym 25,2 ha zajmowały 3 parki spacerowo-wypoczynkowe) i wzrosła od 2011 r. o 53,73%. W tym okresie wzrósł również udział terenów zieleni w powierzchni gminy (wzrost o 63,16% z 0,76% w 2011 r. do 1,24% w 2023 r.).

Położenie terenów zieleni (w tym parki, zieleńce i tereny zieleni osiedlowej, a także lasy gminne) w gminie może ograniczać ich pełną dostępność dla mieszkańców.

- **bogata oferta Centrum Sportu w Lesznowoli i klubów sportowych**

Centrum Sportu w Lesznowoli upowszechnia kulturę fizyczną wśród mieszkańców gminy poprzez organizowanie zajęć, zawodów oraz imprez sportowych, a także udostępnianie bazy sportowo - rekreacyjnej. W ofercie zajęć Centrum Sportu w Lesznowoli znajdują się: akrobatyka, fitness, street dance, joga, taniec nowoczesny, rolki. Oferta imprez sportowych obejmuje zawody szkół podstawowych rozgrywane w ramach rozgrywek Szkolnego Związku Sportowego, zawody powiatu piaseczyńskiego i zawody międzypowiatowe oraz imprezy cykliczne.

Oferta działających w gminie klubów sportowych obejmuje dyscypliny: piłkę ręczną, piłkę nożną, koszykówkę, szachy, sztuki walki, judo, łucznictwo japońskie, lekkoatletykę.

- **rosnące zainteresowanie ofertą klubów sportowych**

W 2022 r. w gminie działało 10 klubów sportowych zrzeszających 1 600 osób. W 2022 r. w klubach sportowych ćwiczyło 1 875 osób, głównie młodych poniżej 18 roku życia (96,53%), w tym 66,08% chłopców.

Zainteresowanie klubami sportowymi rośnie (mimo spadku liczby klubów sportowych¹⁴) – w 2022 r. w klubach sportowych ćwiczyło o 83,11% osób więcej niż w 2018 r.

4.2.4.2. Opinie mieszkańców

	55,47% mieszkańców gminy Lesznówola biorących udział w ankietowym badaniu opinii mieszkańców oceniło warunki dla rekreacji jako złe lub bardzo złe; przeciwnego zdania było 16,15% badanych. 26,82% respondentów oceniło warunki do rekreacji jako przeciętne; zdania w tym zakresie nie miało 1,56 % badanych.
---	--

4.2.4.3. Potrzeby i oczekiwania mieszkańców

	<ul style="list-style-type: none"> – Budowa/rozbudowa i modernizacja ścieżek rowerowych, tras pieszych i biegowych, placu do jazdy na rolkach, hulajnodze, BMX, tzw. skateparki dla starszej młodzieży. – Poszerzenie oferty i zwiększenie dostępu do usług w obszarze sportu i rekreacji. – Zwiększenia dostępności miejsc rekreacyjnych (siłownie plenerowe, budowa basenu gminnego). – Zabezpieczenie terenów rekreacji w gminie, najlepiej na gruntach własnych gminy bez ryzyka korzystania z terenów dzierżawionych przez gminę. – Wykorzystanie części lasów będących we władaniu Lasów Państwowych jako terenu rekreacyjnego, aby na tym obszarze można było zrealizować przedsięwzięcia kulturalne i rekreacyjne. – Potrzeba, możliwości i potencjał zagospodarowania brzegu rzeki Utraty oraz wykorzystania stawów przy ul. Karasia na cele rekreacyjne.
--	--

4.2.5. Dziedzictwo kulturowe, turystyka i zabytki

4.2.5.1. Ustalenia

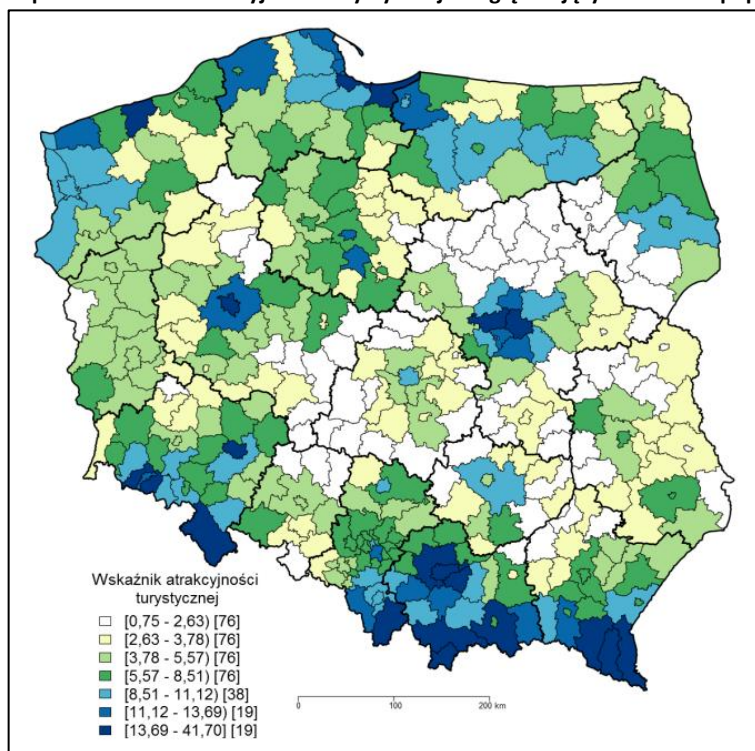
- **wysoki potencjał turystyczny powiatu piaseczyńskiego (w tym gminy Lesznówola) w zakresie turystyki biznesowo-hotelowej**

Powiat piaseczyński charakteryzuje wysoki wskaźnik atrakcyjności turystycznej (**Mapa 5**).

Wynika ona z wysokiej pozycji powiatu pod względem atrakcyjności turystycznej kulturowej i biznesowo-hotelowej (co jest głównie związane ze zlokalizowaniem w pobliżu Warszawy). Wskaźnik atrakcyjności środowiskowej powiatu piaseczyńskiego kształtuje się na poziomie poniżej średniej.

¹⁴ W 2018 r. w gminie Lesznówola działało 16 klubów sportowych

Mapa 5: Wskaźnik atrakcyjności turystycznej uwzględniający otoczenie i poprawkę transgraniczną

Źródło: Analiza walorów turystycznych powiatów i ich bezpośredniego otoczenia, GUS, 2017

- **przeciętne walory krajobrazowe (kulturowe i naturalne)**

Obszar gminy znajduje się w obrębie Równiny Warszawskiej należącej do makroregionu Niziny Środkowomazowieckiej. Charakterystyczne dla gminy są wzniesienia wydmowe występujące w kompleksie leśnym Magdalenki oraz układ dolin rzecznych: doliny Utraty i jej dopływów, które wykształciły płytkie, płaskie doliny o łagodnych skarpach, szerokich na 100 – 300 metrów. Krajobraz kulturowy gminy (wiejski) został częściowo zaburzony poprzez dość intensywną zabudowę.

Najliczniejszą grupę obiektów o wartościach kulturowych i historycznych w gminie Lesznówola stanowią zespoły dworskie – budynki wraz z założeniami parkowymi o charakterze krajobrazowym. Do obiektów o wartości kulturowo-historycznej, zlokalizowanych w gminie Lesznówola należą:

- Park podworski w Lesznówoli z zachowanymi elementami geometrycznymi z połowy XVIII wieku o pow. 2,4 ha,
- Park w Mrokowie o pow. 4,1 ha o charakterze krajobrazowym położony jest w sąsiedztwie stawów rybnych. Pochodzi z XIX wieku (niektóre elementy z XVII i XVIII wieku),
- Park w Jastrzębcu o pow. 5,99 ha o nieczytelnym układzie pierwotnym,
- Park w Derdach o pow. 12,7 ha obejmuje układ zieleni przy klasztorze i park leśny założony w XVIII wieku.

- **słabo rozwinięta infrastruktura turystyczna**

W 2023 r. w gminie Lesznówola w 2023 r. działały trzy obiekty turystyczne, w tym 1 hotel (Hotel Książę Poniatowski w Łazach) dysponujące łącznie 152 miejscami noclegowymi. Hotel Książę Poniatowski w Łazach wyposażony jest w salę konferencyjną.

Wszystkie obiekty turystyczne w gminie Lesznówola mają charakter całoroczny.

W gminie Lesznówola działa kilkanaście punktów gastronomicznych.

- **słabo rozwinięta infrastruktura i przestrzenie wspierające rozwój turystyki**

Przez gminę przebiegają 2 oznakowane szlaki turystyczne: szlak czerwony - łączący Lasy Kampinoskie, Nadarzyńskie i Sękocińskie oraz czarny, prowadzący przez las wokół Magdalenki. Przez teren gminy przebiegało w 2023 r. 20,7 km dróg rowerowych. W gminie brakuje wewnętrznej, zintegrowanej sieci ścieżek rowerowych.

4.2.5.2. Opinie mieszkańców

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 71,61% mieszkańców gminy Lesznówola biorących udział w ankietywnym badaniu opinii mieszkańców oceniło atrakcje dla turystów i obsługę turystów źle lub bardzo źle; przeciwnego zdania było 2,86% badanych. 15,63% respondentów oceniło atrakcje dla turystów obsługę turystów jako przeciętne; zdania w tym zakresie nie miało 9,90% badanych. ▪ 46,09% mieszkańców gminy Lesznówola biorących udział w ankietywnym badaniu opinii mieszkańców oceniło potencjał turystyczny gminy jako niski lub bardzo niski; przeciwnego zdania było 22,14% badanych. 26,56% respondentów oceniło potencjał turystyczny gminy jako przeciętny; zdania w tym zakresie nie miało 5,21% badanych.
---	--

4.2.5.3. Potrzeby i oczekiwania mieszkańców

	<ul style="list-style-type: none"> • Organizowanie na większą skalę działań promocyjnych gminy oraz tras i szlaków turystycznych zarówno pieszych jak i rowerowych.
---	--

4.2.6. Ochrona zdrowia

4.2.6.1. Ustalenia

- **niska dostępność wysokospecjalistycznych usług zdrowotnych**

Z wysokospecjalistycznych usług zdrowotnych mieszkańcy gminy Lesznówola korzystają głównie w Warszawie z uwagi na ich niedostępność na terenie gminy.

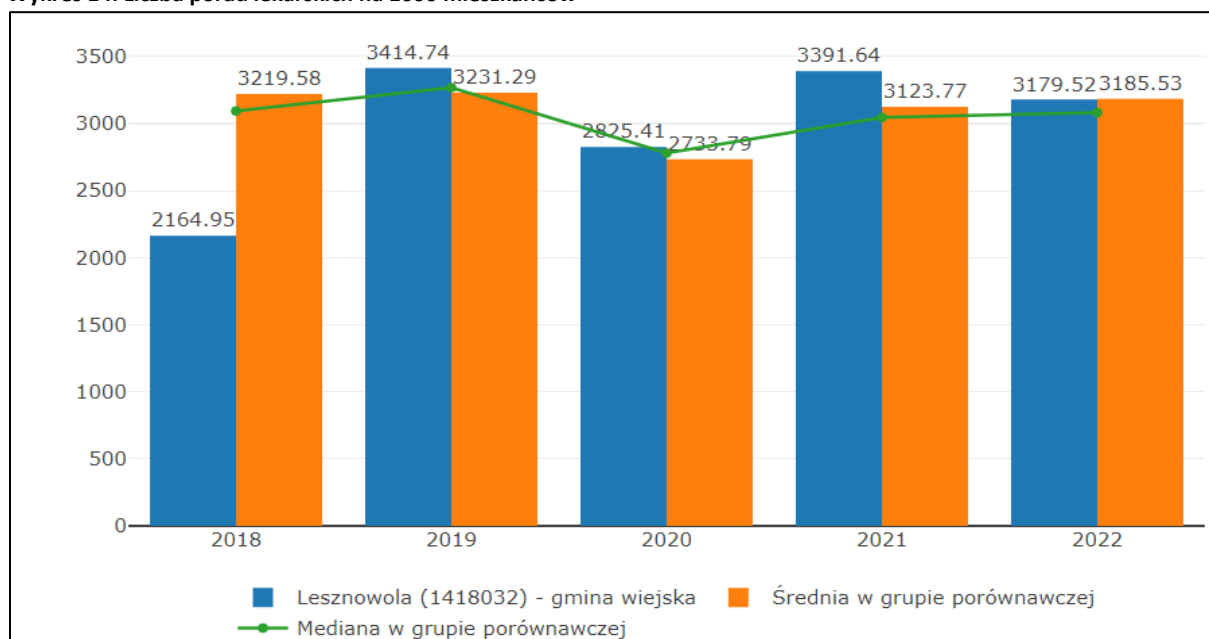
- **przeciętna, ale poprawiająca się dostępność do placówek i usług podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej**

W 2023 r. w gminie funkcjonowało 16 przychodni, które udzieliły blisko 280 tys. porad, w tym ponad 77 tys. teleporad. W 2023 r. w ramach podstawowej opieki zdrowotnej udzielono 118,9 tys. porad. Wskaźnik liczby przychodni na 10 tys. ludności (w 2023 r. wynoszący w Lesznówoli – 4) był niższy niż w województwie mazowieckim i w kraju.

Liczba przychodni i dostępność do usług podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej wzrasta od 2011 r. (liczba przychodni w ww. okresie wzrosła o 166,67% z 6 placówek w 2011 r. do 16 placówek w 2023 r., a wskaźnika liczby przychodni na 10 tys. ludności – o 33,34% z 3 w 2011 r. do 4 w 2023 r).

Wskaźnik liczby porad lekarskich na 1000 mieszkańców w okresie 2018-2022 w Lesznówoli wahał się, oscylując wokół wartości średnich (od 2019 r.) w grupie porównawczej (**Wykres 14**).

Wykres 14: Liczba porad lekarskich na 1000 mieszkańców

Źródło: <https://gminy.monitorrozwaju.pl/>; dostęp- 31.12.2024 r.

Na terenie gminy funkcjonowało w 2023 r. 9 aptek i 1 punkt apteczny (4 275 pacjentów na jedną ogólnodostępną aptekę).

- **realizowane przez gminę programy profilaktyki zdrowotnej**

W badanym okresie gmina realizowała programy profilaktyki zdrowotnej dla mieszkańców, w tym programy dotyczące układu krążenia, gruźlicy, nowotworów, zaburzeń rozwojowych oraz programy szczepień dla mieszkańców.

- **przeciętny poziom umieralności na choroby cywilizacyjne**

Od 2011 r. spada w powiecie piaseczyńskim liczba zgonów na choroby układu krążenia, natomiast rośnie liczba zgonów z uwagi na choroby nowotworowe. W 2022 r. udział zgonów spowodowanych nowotworami (27,8%) w ogólnej liczbie zgonów był wyższy niż w województwie mazowieckim (23,5%) i kraju (23,6%). Wyższy był również udział zgonów spowodowanych chorobami układu oddechowego (8%) w ogólnej liczbie zgonów niż w województwie mazowieckim (7,7%) i kraju (6,7%).

4.2.6.2. Opinie mieszkańców

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 56,51% mieszkańców gminy Lesznowola biorących udział w ankietowym badaniu opinii mieszkańców oceniło działanie podstawowej opieki zdrowotnej źle lub bardzo źle; przeciwnego zdania było 11,46% badanych. 20,57% respondentów oceniło działanie podstawowej opieki zdrowotnej jako przeciętne; zdania w tym zakresie nie miało 11,46% badanych.
---	--

4.2.6.3. Potrzeby i oczekiwania mieszkańców

	<ul style="list-style-type: none"> – Zbudowanie ośrodka zdrowia i rozwój profilaktyki zdrowia - aby osoby starsze i mające problemy zdrowotne miały łatwiejszy dostęp do świadczeń.
---	--

- Rozszerzenie oferty z zakresu służby zdrowia łącznie ze szpitalem, który zaspokoi pierwsze potrzeby mieszkańców w tym zakresie.

4.2.7. Integracja mieszkańców i pomoc społeczna

4.2.7.1. Ustalenia

- **istniejąca infrastruktura wspierająca integrację mieszkańców**

Do infrastruktury wspierającej integrację mieszkańców należą obiekty wykorzystywane przez instytucje kulturalne (Gminny Ośrodek Kultury oraz Gminną Bibliotekę Publiczną), obiekty sportowe (w tym hala lekkoatletyczna, stadiony, boiska, siłownie zewnętrzne) i świetlice wiejskie.

- **zorganizowane przestrzenie publiczne wspierające integrację mieszkańców**

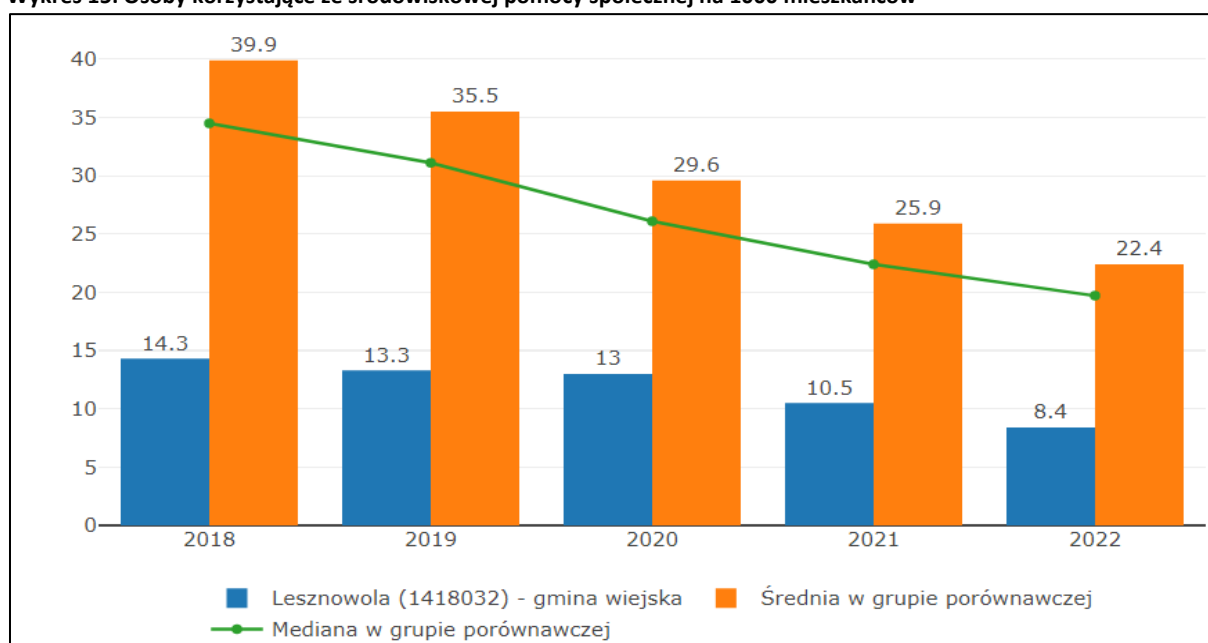
W większych miejscowościach (ale nie we wszystkich sołectwach) gmina dysponuje terenami publicznymi (tereny stref rekreacji, boiska, stadion miejski, siłownie zewnętrzne), które są miejscami integrującymi społeczność gminy. Na terenie gminy nie ma wspólnej przestrzeni, będącej centrum – „sercem” gminy.

- **niewielka liczba beneficjentów pomocy społecznej i niski poziom ubóstwa głębokiego**

W latach 2011-2023 w gminie Lesznówola spadała liczba rodzin i osób korzystających z pomocy społecznej. W 2011 r. ze wsparcia korzystało 219 gospodarstw domowych (560 osób), w 2022 r. – 118 gospodarstw domowych (316 osób), w tym większość poniżej kryterium dochodowego. Najczęstszym powodem przyznawania pomocy mieszkańcom gminy Lesznówola było ubóstwo i bezrobocie, a także długotrwała choroba i niepełnosprawność. Część rodzin korzystała z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 1000 mieszkańców w latach 2018-2022 była niższa niż średnia i mediana w grupie porównawczej (**Wykres 15**).

Wykres 15: Osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej na 1000 mieszkańców

Źródło: <https://gminy.monitorrozwoju.pl/>; dostęp 01.01.2025 r.

Zasięg ubóstwa głębokiego (udziału beneficjentów pomocy społecznej poniżej kryterium dochodowego w liczbie ludności ogółem) w gminie w porównaniu do zasięgu ubóstwa głębokiego w województwie mazowieckim i kraju jest niewielki – w 2023 r. kształtował się w gminie Lesznowola na poziomie 0,3 (w województwie mazowieckim: 1,8, w kraju: 2,00). Zasięg ubóstwa głębokiego zmniejszył się w gminie Lesznowola od 2011 r. o 78,57%.

- **wprowadzone rozwiązania systemowe wspierające włączenie społeczne (integrację) mieszkańców**

Do rozwiązań wspierających włączenie społeczne (integrację) mieszkańców należą:

a) organizacja cyklicznych wydarzeń i imprez wspierających włączenie społeczne mieszkańców

W gminie Lesznowola organizowane są imprezy kulturalne i sportowe wspierające integrację mieszkańców, np. pikniki, konkursy, przeglądy. Integracji mieszkańców gminy służą cykliczne wydarzenia: Dni Gminy Lesznowola, Dożynki, Gmina Lesznowola Dzieciom, Gminny Dzień Strażaka, Gminne Teatralia.

Mieszkańcy gminy integrują się poprzez działalność w klubach sportowych oraz grupach artystycznych, tanecznych, plastycznych itp. prowadzonych w ramach działalności kulturalnej gminy i instytucji kultury. W Lesznowoli działają dwa kluby seniora.

Opis aktywności mieszkańców zawiera Rozdział 4.6.3. opracowania.

b) funkcjonujący w gminie system pomocy społecznej

Zadania z zakresu pomocy społecznej w gminie Lesznowola realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lesznowoli.

Polityka społeczna prowadzona jest w oparciu o: „Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie”, „Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2026”, „Strategię Integracji Społecznej i Strategię Smart&Slow na lata 2023-2027 Gmina Lesznowola Przyjazna Seniorom”.

Mieszkańcom gminy (w tym znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej) gmina oferowała pomoc w postaci: świadczeń rodzinnych w tym zasiłków rodzinnych i pielęgnacyjnych, pomocy materialnej dla uczniów, a także świadczeń Rodzina 500+, świadczeń Dobry Start – Program 300+, pomocy żywnościowej, dodatków mieszkaniowych i energetycznych. Gmina Lesznowola uruchomiła także program wspierania rodzin wielodzietnych w ramach Lesznowolskiej Karty Dużej Rodziny¹⁵.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizował również zadania w zakresie wspierania rodzin zastępczych. W ramach tego zadania zatrudniony był asystent rodziny oraz finansowane były koszty pobytu dzieci w pieczy zastępczej.

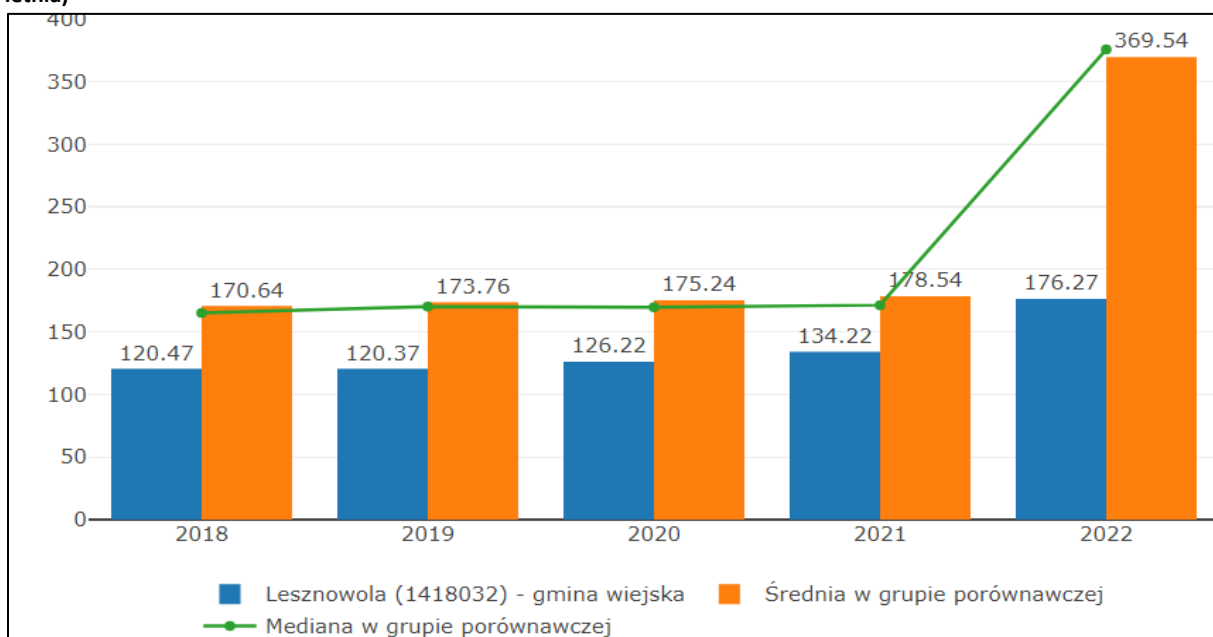
W ramach polityki społecznej realizowane były także inicjatywy: Lesznowolska Karta Mieszkańca i Lesznowolska Karta Seniora.

W łąkach działała świetlica - placówka opiekuńczo - wychowawcza wsparcia dziennego. Pobyt dziecka w placówce był bezpłatny i dobrowolny. Świetlica mogła objąć opieką 35 dzieci, z czego w 2021 r. z jej usług skorzystało 25 podopiecznych.

Z uwagi na niski udział osób w trudnej sytuacji w populacji gminy wydatki własne gminy na świadczenia w zakresie pomocy społecznej kształtowały się w Lesznowoli w latach 2018-2022 poniżej średniej w grupie porównawczej (**Wykres 16**).

¹⁵ Rodziny wielodzietne mogły również korzystać z Ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny, która upoważniała do zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin 3+ zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych.

Wykres 16: Wydatki ogółem z budżetu JST na zadania własne z zakresu pomocy społecznej na 1 mieszkańca (średnia 3-letnia)

Źródło: <https://gminy.monitorrozwaju.pl/>; dostęp 01.01.2025 r.

4.2.7.2. Opinie mieszkańców

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 23,18% mieszkańców gminy Lesznowola biorących udział w ankietywnym badaniu opinii mieszkańców oceniło dostępność usług pomocy społecznej źle lub bardzo źle; przeciwnego zdania było 10,42% badanych. 36,98% respondentów oceniło dostępność usług pomocy społecznej jako przeciętne; zdania w tym zakresie nie miało 29,43% badanych. ▪ 17,71% mieszkańców gminy Lesznowola biorących udział w ankietywnym badaniu opinii mieszkańców oceniło jakość usług pomocy społecznej źle lub bardzo źle; przeciwnego zdania było 12,24% badanych. 37,24% respondentów oceniło jakość usług pomocy społecznej jako przeciętne; zdania w tym zakresie nie miało 32,81% badanych.
---	--

4.2.7.3. Potrzeby i oczekiwania mieszkańców

	<ul style="list-style-type: none"> – Stworzenie miejsca, które scalałoby Gminę Lesznowola. – Stworzenie ogólnodostępnych terenów zielonych w okolicach dworku, celem integracji mieszkańców, w tym integracji międzypokoleniowej. – Budowa Domu Pobytu Dziennego dla seniorów. – Podjęcie działań, celem których w każdym sołectwie zostanie wydzielona wspólna przestrzeń publiczna przeznaczona do integracji społecznej - skwer lub budynek będący miejscem spotkań. – Utworzenie nowego centrum gminy. – Zorganizowanie usług czasowych, weekendowych, przestrzeni piknikowych, ścieżek zdrowia, miejsc integracji oraz rekreacji dla mieszkańców.
---	--

4.2.8. Bezpieczeństwo publiczne

4.2.8.1. Ustalenia

- **funkcjonujące na terenie gminy służby i instytucje zapewniające bezpieczeństwo publiczne**

Utrzymanie porządku i bezpieczeństwa publicznego na terenie Gminy Lesznówola zapewnia Komisariat Policji z siedzibą w Lesznówoli, obejmujący swoim działaniem 33 miejscowości.

Na terenie gminy działa system ochrony przeciwpożarowej oparty na jednostce Ratowniczo - Gaśniczej Państwowej Straży Pożarnej z siedzibą w Piasecznie oraz trzech jednostkach Ochotniczych Straży Pożarnych: OSP Mroków i OSP Nowa Wola (działających w Krajowym Systemie Ratowniczo – Gaśniczym) oraz OSP Zamienie (poza systemem KRSG).

Gmina prowadzi na bieżąco działania w zakresie obrony cywilnej (rejestrację i klasyfikację wojskową, świadczenia na rzecz obrony, szkolenia obronne) i zarządzania kryzysowego.

- **zadawający poziom bezpieczeństwa osobistego i publicznego**

W 2023 r. w gminie Lesznówola stwierdzono szacunkowo (w oparciu o dane powiatowe) 663 przestępstwa¹⁶. Oznacza to, że na 1000 mieszkańców odnotowano 17,23 przestępstw¹⁷. Jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa mazowieckiego oraz znacznie mniejsza od średniej dla całej Polski. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców gminy Lesznówola najwięcej stwierdzono przestępstw o charakterze kryminalnym – 10,95 (wykrywalność 51,4%) oraz przeciwko mieniu - 10,51 (wykrywalność 39,6%). W dalszej kolejności odnotowano przestępstwa o charakterze gospodarczym – 4,24 (wykrywalność 55,1%), drogowe - 1,58 (wykrywalność 98,2%) oraz przeciwko życiu i zdrowiu – 0,26 (wykrywalność 91,1%).

Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw dla wszystkich przestępstw ogółem w gminie Lesznówola wynosił 57,1% i był niższy od wskaźnika wykrywalności dla województwa mazowieckiego (w 2023 r. – 62,6) oraz znacznie niższy od wskaźnika dla całej Polski (w 2023 r. – 71,5).

4.2.8.2. Opinie mieszkańców

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 42,97% mieszkańców gminy Lesznówola biorących udział w anketowym badaniu opinii mieszkańców oceniło bezpieczeństwo mieszkańców źle lub bardzo źle; przeciwnego zdania było 25,00% badanych. 31,51% respondentów oceniło bezpieczeństwo mieszkańców jako przeciętne; zdania w tym zakresie nie miało 0,52% badanych.
---	--

4.2.8.3. Potrzeby i oczekiwania mieszkańców

	<ul style="list-style-type: none"> – Zwiększenie bezpieczeństwa publicznego m.in. przez częstsze patrole policyjne. – Utworzenie Straży Gminnej, straży sąsiedzkiej w zależności od możliwości budżetowych gminy. – Poprawa organizacji ruchu i zapewnienia bezpieczeństwa przed placówkami oświatowymi w gminie Lesznówola.
---	---

¹⁶ Dane szacunkowe na podstawie danych dla powiatu piaseczyńskiego.

¹⁷ Jw.

4.2.9. Aktywność obywatelska i społeczna mieszkańców, w tym działalność organizacji pozarządowych

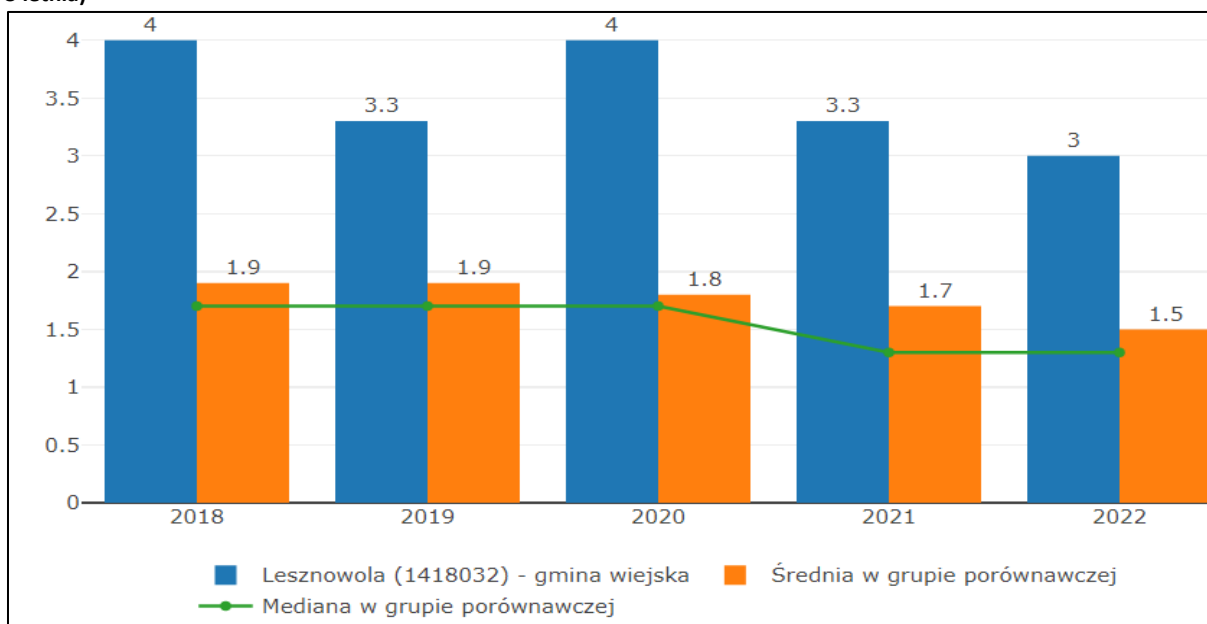
4.2.9.1. Ustalenia

- **zadawalający poziom aktywności społecznej mieszkańców**

Liczba zarejestrowanych w rejestrze REGON i deklarujących prowadzenie działalności na terenie gminy Lesznawola fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych od 2011 r. wzrosła o 186,54% (z 52 w 2011 r. do 149 w 2023 r.). Od 2011 r. wzrósł (o 30,00%) udział fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w ogólnej liczbie podmiotów gospodarki narodowej (w 2011 r. wynosił 1,0%; w 2023 r. – 1,3%; od 2011 r.), a także liczba organizacji społecznych na 1000 mieszkańców (o 59,92% z 2,42 w 2011 r. do 3,87 w 2023 r.).

Mimo, że średnia 3 letnia wartość wskaźnika nowo zarejestrowanych fundacji, stowarzyszeń, organizacji społecznych na 10 tysięcy mieszkańców w okresie 2018-2022 spadała, to jednak była zdecydowanie wyższa niż średnia i mediana w grupie porównawczej (**Wykres 17**).

Wykres 17: Liczba nowo zarejestrowanych fundacji, stowarzyszeń, organizacji społecznych na 10 tys. mieszkańców (średnia 3 letnia)

Źródło: <https://gminy.monitorrozwoju.pl/>; data dostępu: 29.12.2024 r.

W 2023 r. w gminie aktywnie działało kilkadziesiąt organizacji pozarządowych oraz 10¹⁸ kół gospodyń wiejskich. Działalność organizacji pozarządowych funkcjonujących w gminie Lesznawola była wspierana przez gminę na podstawie programu współpracy z organizacjami pozarządowymi.

- **wprowadzone rozwiązania systemowe wspierające zaangażowanie społeczne mieszkańców**

W gminie funkcjonują 22 jednostki pomocnicze - sołectwa, stanowiące centa aktywności lokalnej (odbywają się tam zebrania sołeckie, realizowane są wydarzenia i inwestycje ważne dla sołectw finansowane również z wyodrębnionego funduszu sołeckiego).

¹⁸ Zgodnie z Krajowym Rejestrze Kół Gospodyń Wiejskich; *Krajowy Rejestr Kół Gospodyń Wiejskich - Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa - Portal Gov.pl* – stan na 29.12.2024

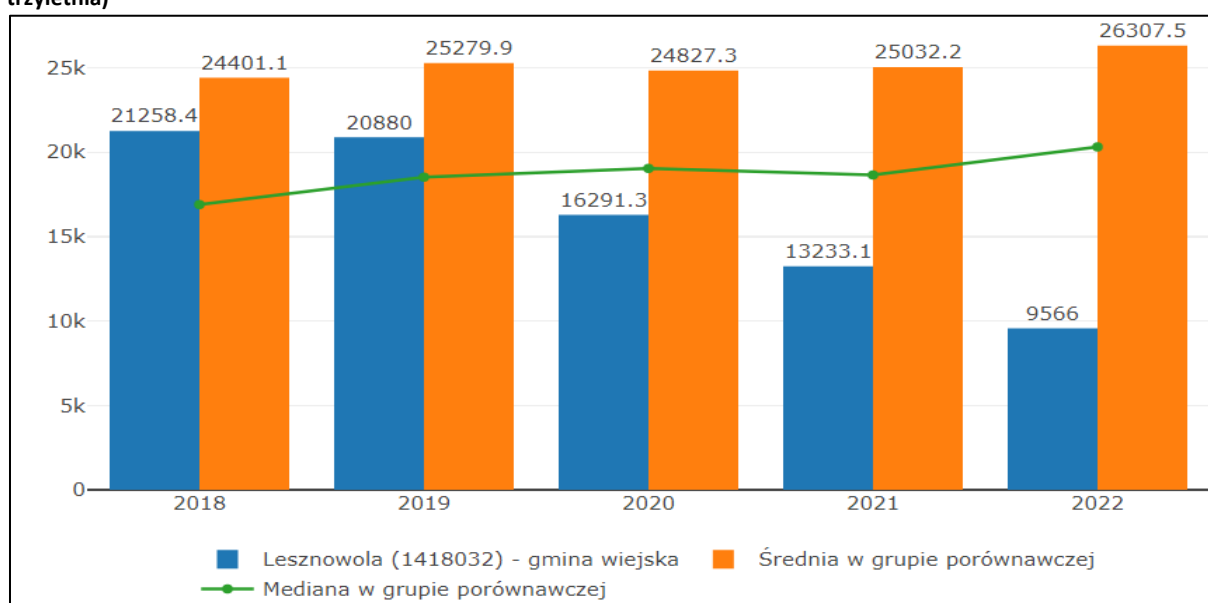
Od 2018 r. w gminie Lesznówola funkcjonuje Rada Seniorów, a od 2020 r. - Gminna Rada Działalności Pożytku Publicznego - organ doradczy i inicjatywnym w zakresie działalności pożytku publicznego.

- **przeciętna i obniżająca się wartość wydatków z budżetu JST na dotacje dla organizacji pożytku publicznego**

Od 2013 r. zmniejsza się udział wydatków na dotacje bieżące dla organizacji pozarządowych w wydatkach bieżących gminy Lesznówola; w 2013 r. udział ten wynosił - 0,22% wydatków bieżących gminy; w 2023 r. – 0,05% wydatków bieżących gminy (spadek o 77,27%)¹⁹.

Średnia trzyletnia wartość wydatków JST z budżetu na dotacje bieżące dla organizacji pożytku publicznego na 1000 mieszkańców obniża się od 2018 r. i jest zdecydowanie niższa niż średnia w grupie porównawczej (**Wykres 18**).

Wykres 18: Wydatki z budżetu JST na dotacje bieżące dla organizacji pożytku publicznego na 1000 mieszkańców (średnia trzyletnia)

Źródło: <https://qmyny.monitorrozwoju.pl/>; data dostępu: 29.12.2024 r.

- **wysoki poziom aktywności obywatelskiej mieszkańców**

- ✓ Frekwencja w wyborach do Sejmu w gminie Lesznówola w 2023 r. wyniosła 87,37% (w powiecie piaseczyńskim – 83,63%, w województwie mazowieckim - 79,27%), a do Senatu – odpowiednio: 87,33%, 83,58% i 79,17%.
- ✓ Frekwencja w wyborach do Parlamentu Europejskiego w 2024 r. wyniosła 55,29% (w powiecie piaseczyńskim: 51,19%, w województwie mazowieckim: 46,95%).
- ✓ W wyborach samorządowych do rad gmin w 2024 r. frekwencja wyniosła odpowiednio: w gminie Lesznówola – 59,84%, w powiecie piaseczyńskim – 55,81% i w województwie mazowieckim 57,20%. Frekwencja w wyborach na wójta gminy w gminie Lesznówola wyniosła 59,86%.

¹⁹ Zgodnie z <https://analizy.monitorrozwoju.pl/>; dostęp 29.12.2024 r.

4.2.9.2. Opinie mieszkańców

	<ul style="list-style-type: none"> 35,94% mieszkańców gminy Lesznowola biorących udział w ankietywnym badaniu opinii mieszkańców oceniło udział mieszkańców w życiu społecznym i publicznym źle lub bardzo źle; przeciwnego zdania było 21,35% badanych. 37,76% respondentów oceniło udział mieszkańców w życiu społecznym i publicznym jako przeciętny; zdania w tym zakresie nie miało 4,95% badanych.
---	--

4.2.9.3. Potrzeby i oczekiwania mieszkańców

	<ul style="list-style-type: none"> Sprawna i ułatwiona komunikacja Mieszkańców z samorządem. Tworzenie wspólnoty poprzez miejsce, gdzie mieszkańcy będą mogli wspólnie działać, żeby poprawić jakość gminy. Podejmowanie kluczowych dla gminy decyzji z udziałem mieszkańców (częstsze konsultacje społeczne).
---	---

4.3. OBSZAR GOSPODARCZY

4.3.1. Potencjał gospodarczy

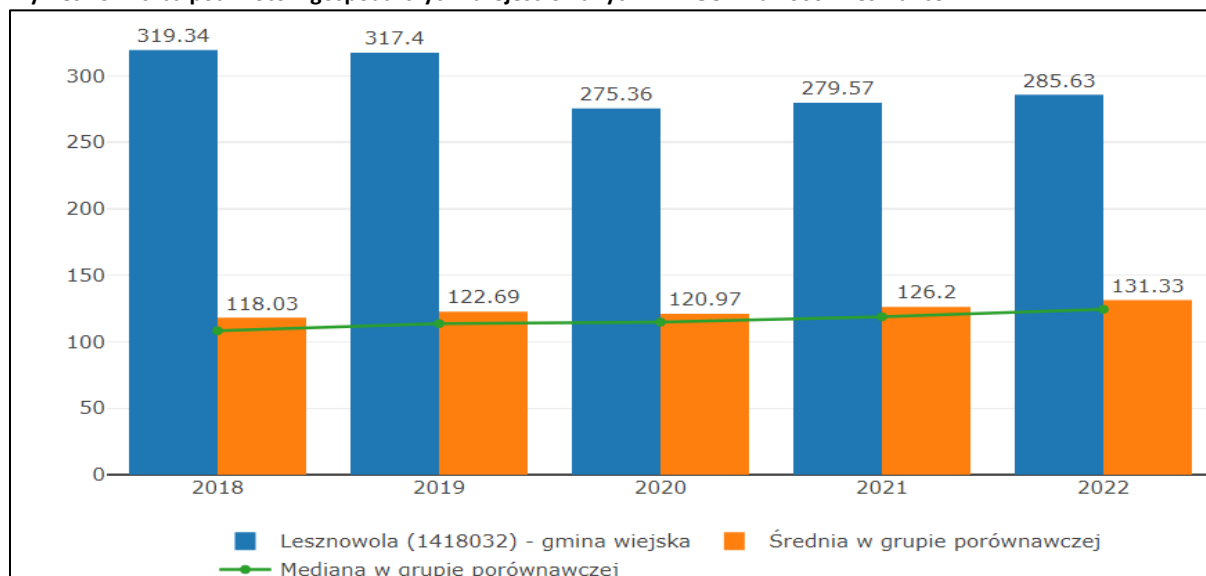
4.3.1.1. Ustalenia

- bardzo wysoki, ale o malejącej dynamice wzrostu poziom przedsiębiorczości mieszkańców**

W 2023 r. w rejestrze REGON zarejestrowanych było 11 289 podmiotów gospodarczych. Od 2011 r. ich liczba wzrosła o 124,88% (tj. o 6 269 podmiotów). W 2023 r. liczba zarejestrowanych podmiotów prowadzących działalność gospodarczą na 1 tys. mieszkańców w gminie Lesznowola (487,3) była wyższa niż w województwie mazowieckim (184) i kraju (137).

Wskaźnik ten, mimo iż w okresie 2018-2022 charakteryzował się ujemną dynamiką, był wyższy niż średnia i mediana w grupie porównawczej (**Wykres 19**).

Wykres 19: Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w REGON na 1000 mieszkańców

Źródło: <https://gminy.monitorrozwaju.pl/>; dostęp: 02.01.2025

- **stabilna struktura wielkościowa i zmieniająca się struktura przedmiotowa prowadzonej działalności gospodarczej**

Z zarejestrowanych w rejestrze REGON 11 289 podmiotów gospodarki narodowej 51,40% (tj. 5 802 podmioty) stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

W 2023 r. w rejestrze REGON zarejestrowano 964 nowych podmiotów, a 430 podmiotów zostało wyrejestrowanych. W okresie 2011-2023 najwięcej (964) podmiotów zarejestrowano w roku 2023, a najmniej (520) w roku 2020. W tym samym okresie najwięcej (430) podmiotów wykreślono z rejestru REGON w 2018 r. i 2023 r., najmniej (192) podmiotów wyrejestrowano w 2013 r.

W gminie Lesznówola dominują mikroprzedsiębiorstwa. W 2023 r. 11 122 (98,52%) przedsiębiorców zatrudniało nie więcej niż 9 osób. Małe przedsiębiorstwa (145), zatrudniające od 10 do 49 osób stanowiły 1,28% wszystkich przedsiębiorstw; średnie (18), zatrudniające 50-249 osób - 0,16%, a duże (4), zatrudniające 250 osób i więcej - 0,04% wszystkich podmiotów.

W okresie 2011-2023 struktura działalności gospodarczej w gminie zmienia się; choć nadal najwięcej przedsiębiorstw działa w sektorze „pozostała działalność”.

Od 2011 r. najwięcej firm prowadzi działalność w sektorze „pozostała działalność” (w 2023 r. – 89,57%, w 2011r. - 86,05%), następnie w sektorze „przemysł i budownictwo” (w 2023 r. – 10,15%; w 2011 r. – 12,71%) i rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (w 2023 r. – 0,28%; w 2011 r. - 1,24%).

- **wysoka konkurencyjność podmiotów gospodarczych prowadzących działalność na obszarze gminy**
- **wysoki poziom dochodów do budżetu gminy generowany przez podmioty gospodarcze (Tabela 1)**

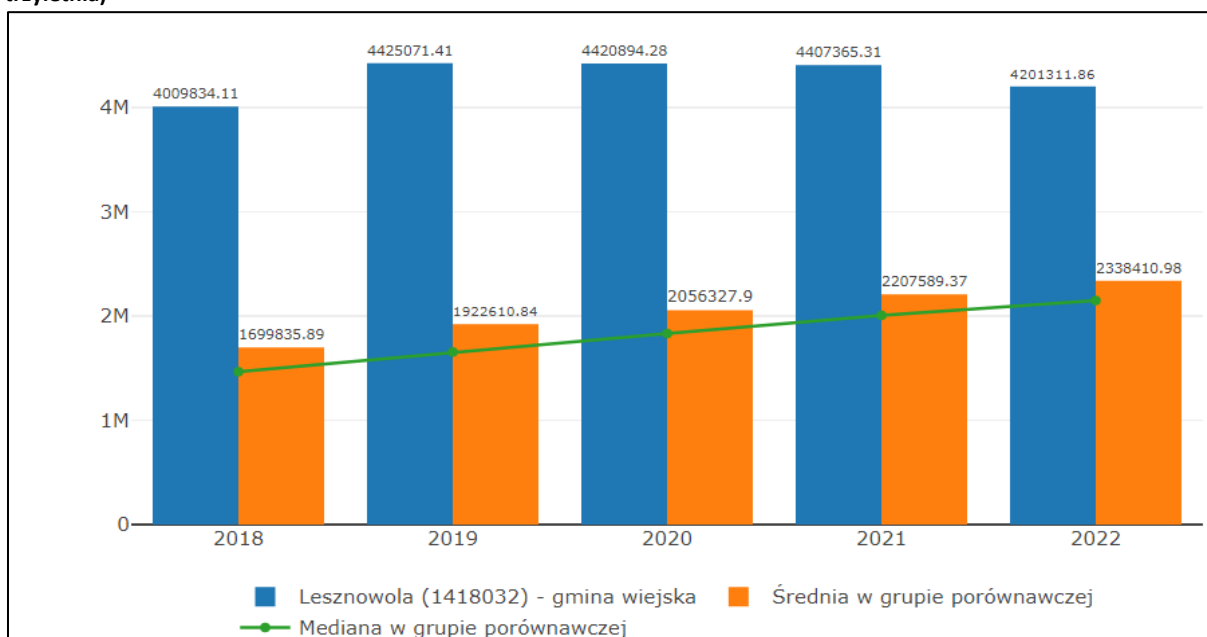
Tabela 3: Dochody do budżetu gminy

Dochody budżetu gminy na 1 mieszkańca w wieku produkcyjnym		
Z podatku CIT	Z podatku PIT	Z podatku od nieruchomości
W 2023 r. wyniosły 414,88 zł i wzrosły w okresie 2013-2023 o 82,26%	W 2023 r. wyniosły 3 425,17 zł i wzrosły w okresie 2013-2023 o 22,41%.	W 2023 r. wyniosły 2 053,54 zł i wzrosły w okresie 2013-2023 o 2,91%.

Źródło: <https://analizy.monitorrozwoju.pl>

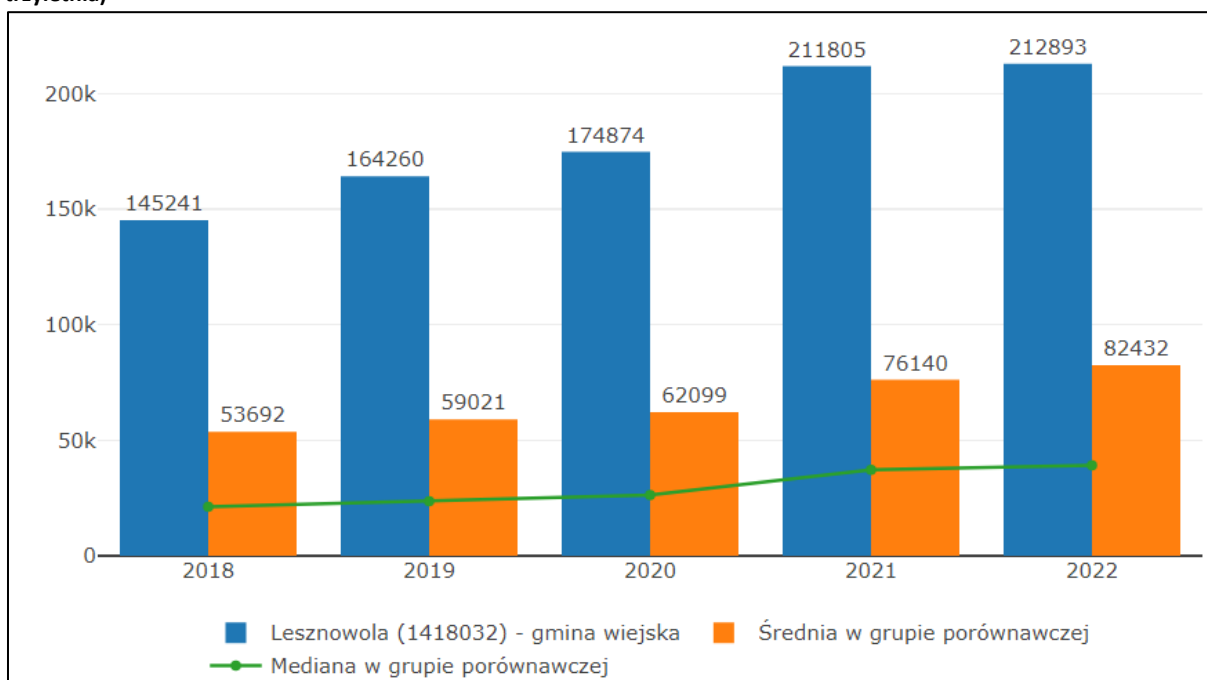
Wysokość dochodów budżetu JST z tytułu udziału w PIT na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym (średnia trzyletnia) w okresie 2018-2022 była zdecydowanie wyższa w Lesznówoli niż średnia i mediana w grupie porównawczej (**Wykres 20**); podobnie jak wysokość dochodów do budżetu JST z tytułu udziału w CIT na 1000 osób w wieku powyżej 18 lat (średnia trzyletnia) – (**Wykres 21**) i potencjalnych dochodów z podatku od nieruchomości przypadających na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym (średnia trzyletnia) – (**Wykres 22**).

Wykres 20: Wysokość dochodów budżetu JST z tytułu udziału w PIT na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym (średnia trzyletnia)

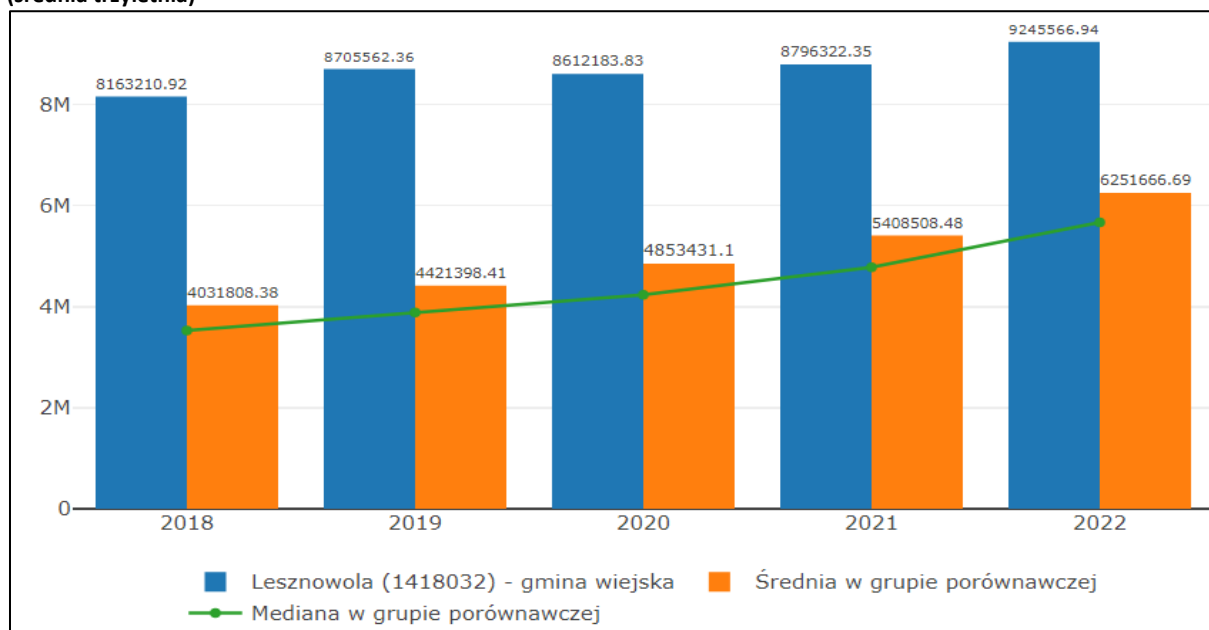
Źródło: <https://gminy.monitorrozwoju.pl/>; dostęp: 02.01.2025 r.

Wykres 21: Wysokość dochodów do budżetu JST z tytułu udziału w CIT na 1000 osób w wieku powyżej 18 lat (średnia trzyletnia)

Źródło: <https://gminy.monitorrozwoju.pl/>; dostęp: 02.01.2025 r.

Wykres 22: Potencjalne dochody z podatku od nieruchomości przypadające na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym (średnia trzyletnia)

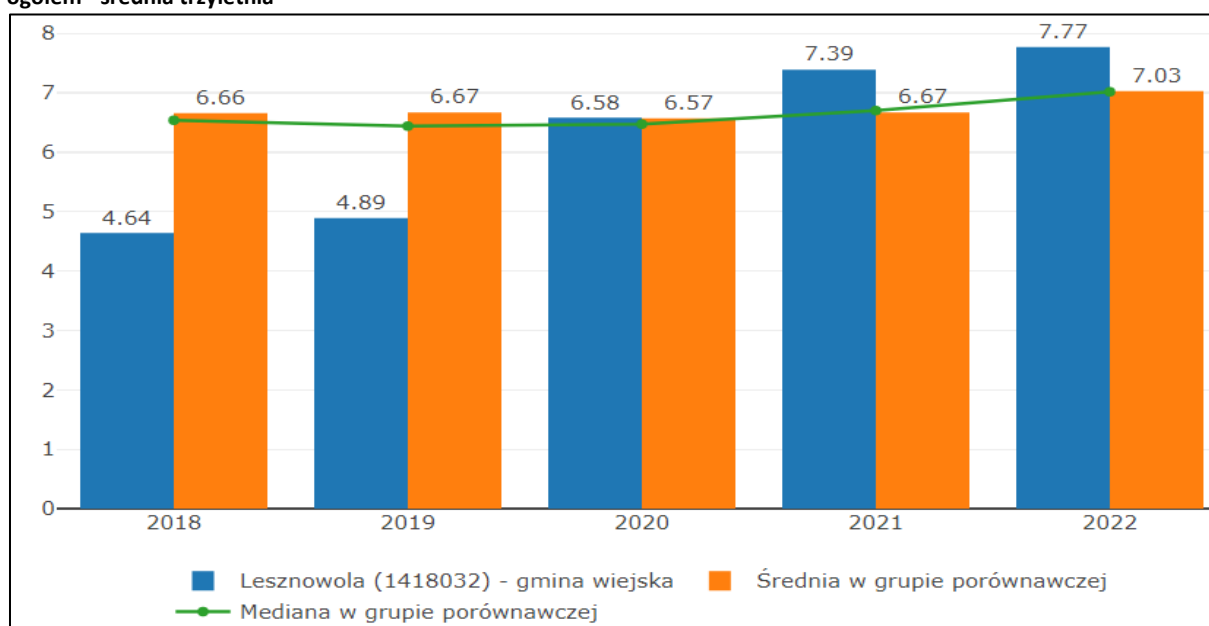

Źródło: <https://qminy.monitorrozwoju.pl/>; dostęp: 02.01.2025 r.

- o **wysoki udział nowozarejestrowanych podmiotów sektora kreatywnego (ITC, projektowanie w tym architektura, działalność wydawnicza, reklama, multimedia), w liczbie nowo zarejestrowanych podmiotów ogółem**

W 2023 r. udział nowozarejestrowanych podmiotów sektora kreatywnego w liczbie nowo zarejestrowanych podmiotów ogółem wynosił 7,57 i od 2011 r. wzrósł o 13,66% (z wartości 6,66). W okresie 2018-2022 w Lesznówoli wskaźnik ten (średnia trzyletnia) poprawiał się; a od 2020 r. był wyższy niż średnia i mediana w grupie porównawczej (**Wykres 23**).

Wykres 23: Udział nowo zarejestrowanych podmiotów sektora kreatywnego w liczbie nowo zarejestrowanych podmiotów ogółem - średnia trzyletnia

Źródło: <https://qminy.monitorrozwoju.pl/>; dostęp: 02.01.2025 r.

- **wysoka dostępność zasobów pracy niezbędnych dla prowadzenia działalności gospodarczej**

Różnica liczby mieszkańców w wieku 10-24 i 50-64 lat na 1 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym od 2014 r. przyjmuje w gminie Lesznowola wartość dodatnią (co wskazuje na poprawę dostępności pracowników dla obsługi istniejących miejsc pracy). Wzrasta również wartość wskaźnika różnicy liczby mieszkańców w wieku 10-24 i 50-64 lat na 1000 mieszkańców (w 2013: -3,55; w 2023 r.: 58,10).

- **dobra dostępność komunikacyjna wspierająca rozwój gospodarczy gminy**

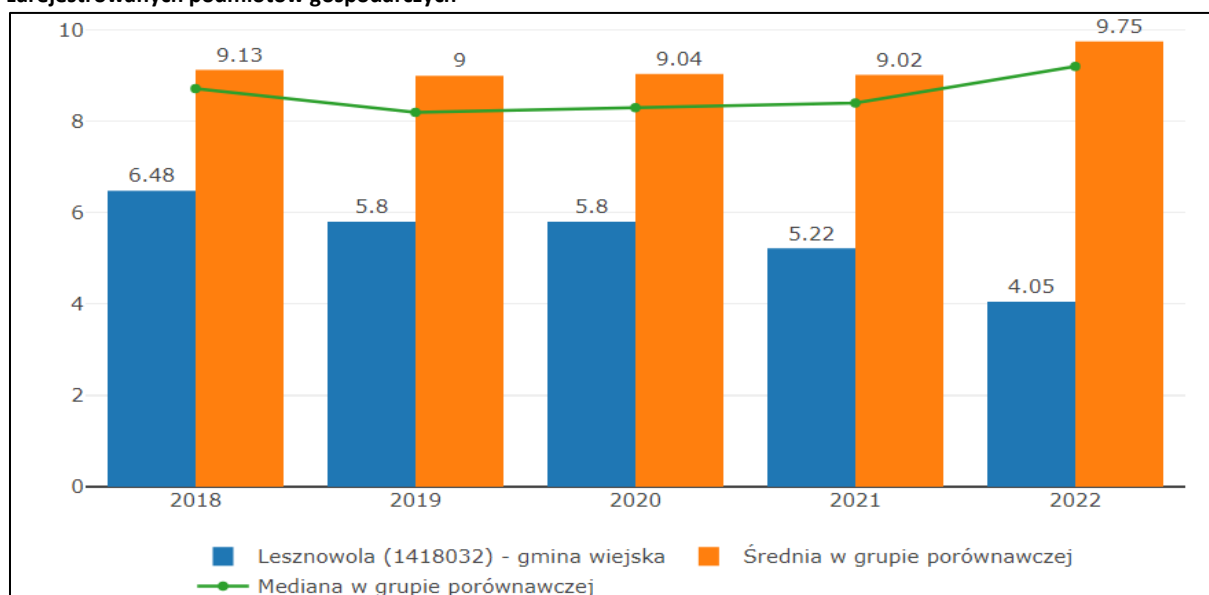
Gmina Lesznowola położona jest przy południowych granicach Warszawy, przez jej teren przebiegają dwie główne arterie drogowe łączące południową Polskę z Warszawą, tj. ul. Puławska i al. Krakowska (droga krajowa nr 7). Gmina położona jest w pobliżu strefy przemysłowej Piaseczna.

- **przeciętna i obniżająca się dostępność do instytucji otoczenia biznesu i podmiotów gospodarczych wspierających prowadzenie działalności gospodarczej na terenie gminy**

Liczba instytucji otoczenia biznesu na 10 tys. podmiotów gospodarki narodowej w 2023 r. wynosiła w Lesznowoli 546,5 i spadła od 2011 r. o 6,37% (z 583,7). Dostępność instytucji otoczenia biznesu w Lesznowoli jest niższa niż w województwie mazowieckim (w 2023 r.: 755,3) i w kraju (w 2023 r.: 833,9). W 2023 r. na terenie gminy 326 podmiotów gospodarczych prowadziło działalność prawniczą, rachunkowo-księgową i doradztwa podatkowego.

W 2023 r. liczba podmiotów gospodarczych prowadzących działalność prawniczą, rachunkowo-księgową i doradztwa podatkowego na 1 tys. podmiotów gospodarczych ogółem wynosiła 28,88 i była niższa niż w województwie mazowieckim (w 2023 r.: 37,63), ale wyższa niż w kraju (w 2023 r.: 27,52). W latach 2018-2022 liczba podmiotów gospodarczych prowadzących działalność w sektorze usług finansowych na 1000 zarejestrowanych podmiotów gospodarczych spadała i była niższa niż średnia i mediana w grupie porównawczej (**Wykres 24**).

Wykres 24: Liczba podmiotów gospodarczych prowadzących działalność w sektorze usług finansowych na 1000 zarejestrowanych podmiotów gospodarczych

Źródło: <https://gminy.monitorrozwoju.pl/>; dostęp: 02.01.2025 r.

- **istniejący zasób terenów inwestycyjnych należący do gminy**

Większość terenów inwestycyjnych jest w rękach prywatnych. Gmina Lesznowola posiada ok. 60 ha terenów inwestycyjnych w obrębie KPGO Mysiadło.

4.3.1.2. Opinie mieszkańców

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 26,04% mieszkańców gminy Lesznówola biorących udział w ankietowym badaniu opinii mieszkańców oceniło warunki do prowadzenia działalności gospodarczej w gminie źle lub bardzo źle; przeciwnego zdania było 14,32% badanych. 36,46% respondentów oceniło warunki do prowadzenia działalności gospodarczej jako przeciętne; zdania w tym zakresie nie miało 23,18% badanych.
---	---

4.3.1.3. Potrzeby i oczekiwania mieszkańców

	<ul style="list-style-type: none"> – Potrzeba kontynuacji prowadzonych w gminie inwestycji (rozbudowy infrastruktury drogowej, chodników, ścieżek rowerowych, systematyczne procesy rozbudowy systemu wodociągowo - kanalizacyjnego będące odpowiedzią na intensyfikację zabudowy) – Potrzeba współpracy gminy i przedsiębiorców w strategicznych obszarach. – Wyznaczanie kierunków ekspansji budowlanej (głównie w zakresie budownictwa jednorodzinnego), zapewnienie harmonijnego rozwoju zarówno mieszkalnictwa jak i obiektów na cele gospodarcze. – Więcej programów realnie wspierających rozwój małych i średnich firm. – Gmina jest pożądanym obszarem dla rozwoju powierzchni logistycznych. Istotne są procesy zagospodarowania przestrzennego uwzględniające zarówno funkcje gospodarcze jak i społeczne. – Potrzeba rozwoju zarówno mieszkalnictwa, jak i przedsiębiorczości, z zastrzeżeniem, że te strefy powinny być oddzielone od siebie. – W kwestii dużych podmiotów gospodarczych mieszkańcy oczekują wyjaśnień i konsultacji, już na etapie konsultacji, w jakim celu daną inwestycję lokować na terenie gminy. – Należy stworzyć warunki i podjąć takie działania, aby dać możliwość atrakcyjnego inwestowania inwestorom typu Google, Facebook w tkance podmiejskiej.
---	--

4.3.2. Lokalny rynek pracy

4.3.2.1. Ustalenia

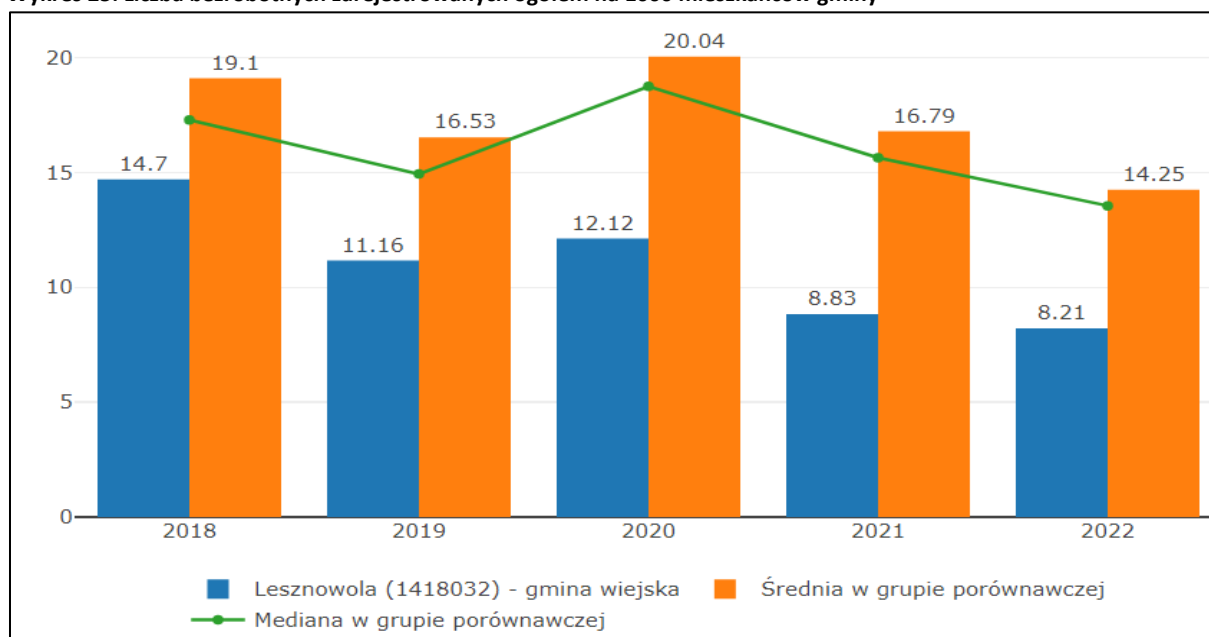
- **niski poziom bezrobocia na lokalnym rynku pracy**

W gminie w 2021 r. na 1 tys. osób w wieku produkcyjnym pracowało 269 osób²⁰. Bezrobocie rejestrowane wyniosło w 2023 r. 3,5%; znacznie mniej niż w województwie mazowieckim (4,1%) i kraju (5,1%). Od 2011 r. do 2022 r. stopa bezrobocia w gminie Lesznówola spadła o 3 punkty procentowe.

²⁰ Dane o bezrobociu na poziomie gmin są szacowane w oparciu o stopę bezrobocia rejestrowanego dla powiatu oraz porównanie stosunku liczby bezrobotnych do ogółu ludności w wieku produkcyjnym w powiecie i gminie. Dane za 2022 r. i 2023 r. nie są dostępne w GUS.

Wskaźnik liczby bezrobotnych zarejestrowanych ogółem na 1000 mieszkańców w latach 2018-2022 był w gminie Lesznowola niższy niż średnia i mediana w grupie porównawczej (**Wykres 25**).

Wykres 25: Liczba bezrobotnych zarejestrowanych ogółem na 1000 mieszkańców gminy

Źródło: <https://qminy.monitorrozwoju.pl/>, dostęp: 02.01.2025

- **niski poziom wynagrodzeń na lokalnym rynku pracy**

W 2022 r. wynagrodzenie średnie wynosiło 6 500 zł i było niższe o 1 413 zł od średniego wynagrodzenia w 2022 r. w województwie mazowieckim (7 913 zł) i w Polsce (6 706 zł). Z uwagi na bliskość Warszawy wysokość wynagrodzenia mogła być nieatrakcyjna dla części pracowników.

- **zmieniająca się struktura zatrudnienia w ramach sektorów ekonomicznych**

W 2021 r. 46 730 osób miało status osoby pracującej.

Najwięcej aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Lesznowola pracowało w 2021 r. z sektorze usługowym (32,97%) i w pozostałych branżach (30,00%). W przemyśle i budownictwie pracowało 27,00%, w sektorze finansowym (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości) – 3,69%. Tylko 6,34% aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Lesznowola pracowało w sektorze rolniczym. Od 2011 r. zmienia się struktura zatrudnienia w ramach sektorów ekonomicznych (**Tabela 4**) – wzrosła liczba osób pracujących w sektorze przemysłowym i innych sektorach, spadła – głównie w sektorze rolniczym.

Tabela 4: Struktura zatrudnienia w ramach sektorów ekonomicznych

Ogółem	2011		2021		Dynamika zmian (w %)
	Liczbowo	Procentowo	Liczbowo	Procentowo	
	42 849	100,00	46 730	100,00	0,00
Sektor przemysłowy	10 547	24,61	12 616	27,00	9,71
Sektor rolniczy	5 248	12,25	2 962	6,34	-48,24
Sektor usługowy	15 160	35,38	15 405	32,97	-6,81
Sektor finansowy	1 701	3,97	1 728	3,69	-7,05
Pozostałe sektory	10 193	23,79	14 019	30,00	26,10

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.polskawliczbach.pl

- **neutralne dla rynku pracy zmiany struktury wiekowej mieszkańców**

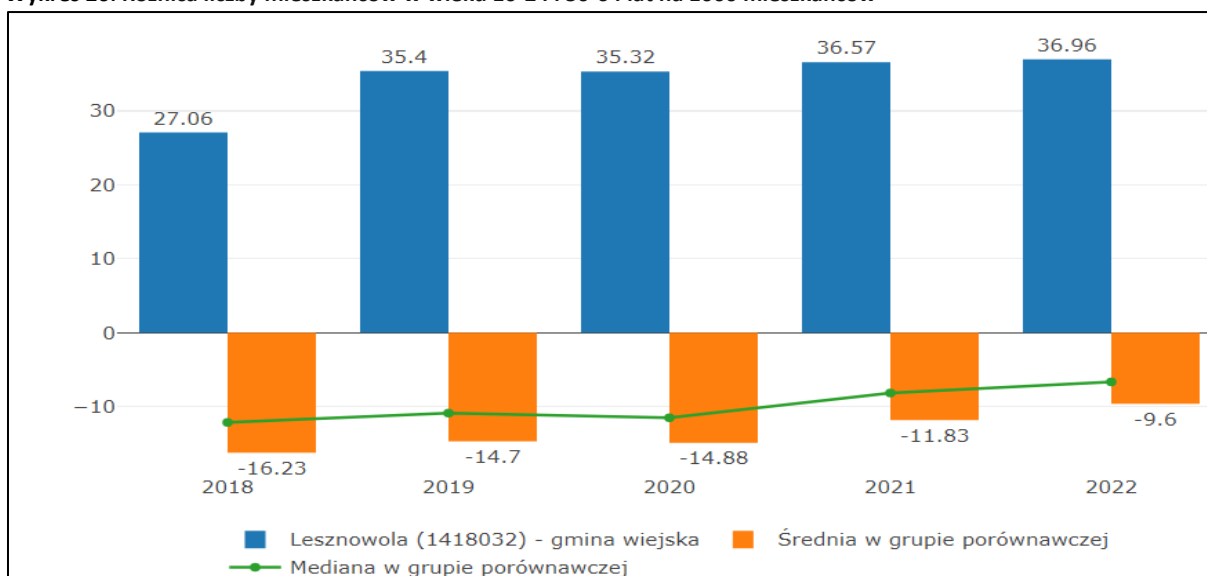
Od 2011 r. do 2023 r. wzrastała liczba osób w wieku produkcyjnym²¹ (o 64,92% z poziomu 14 047 osób w 2012 r. do 23 166 osób w 2023 r.). Rośnie również liczba osób w wieku produkcyjnym mobilnym²²: z 9 501 osób w 2012 r. do 14 812 osób w 2023 r. (wzrost o 55,90%). Spada natomiast udział osób w wieku produkcyjnym w liczbie mieszkańców Lesznowoli ogółem. Od 2012 r. wskaźnik ten zmniejszył wartość o 6,08% z poziomu 64,1% do poziomu 60,2% w 2023 r.

- **korzystna i poprawiająca się sytuacja w zakresie zastępowalności pokoleń na rynku pracy**

Różnica liczby mieszkańców w wieku 10-24 i 50-64 lat rośnie od 2014 r. i w 2023 r. osiągnęła wartość 1 346 osób (poprawia się więc dostępność pracowników dla obsługi istniejących miejsc pracy). Wzrasta również wartość wskaźnika różnicy liczby mieszkańców w wieku 10-24 i 50-64 lat na 1000 mieszkańców (w 2013: -3,55; w 2023 r. wynosiła: 58,10).

Wartość ww. wskaźnika w latach 2018-2022 była dodatnia i wyższa niż średnia i mediana w grupie porównawczej (**Wykres 26**).

Wykres 26: Różnica liczby mieszkańców w wieku 10-24 i 50-64 lat na 1000 mieszkańców

Źródło: <https://gminy.monitorrozwoju.pl/>; dostęp: 02.01.2025

4.3.2.2. Opinie mieszkańców

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 47,66% mieszkańców gminy Lesznowola biorących udział w ankietowym badaniu opinii mieszkańców oceniło możliwości znalezienia pracy w gminie źle lub bardzo źle; przeciwnego zdania było 7,55% badanych. 23,96% respondentów oceniło możliwości znalezienia pracy jako przeciętne; zdania w tym zakresie nie miało 20,83% badanych. ▪ 47,40% mieszkańców gminy Lesznowola biorących udział w ankietowym badaniu opinii mieszkańców oceniło możliwości rozwoju zawodowego źle lub bardzo źle; przeciwnego zdania było 9,64% badanych. 25,26% respondentów oceniło możliwości rozwoju zawodowego jako przeciętne; zdania w tym zakresie nie miało 17,71% badanych.
---	---

²¹ Ludność w przedziale wiekowym: od 18 lat do 60 lat w przypadku kobiet i 65 lat w przypadku mężczyzn

²² Ludność w przedziale wiekowym od 18 lat do 44 lat

4.3.2.3. Potrzeby i oczekiwania mieszkańców

- Tworzenie nowych, atrakcyjnych miejsc pracy na terenie gminy Lesznówola.
- Promocja lokalnych produktów i usług.

4.4. OBSZAR ŚRODOWISKOWY

4.4.1. Środowisko naturalne

4.4.1.1. Ustalenia

- **położenie geograficzne i warunki klimatyczne charakteryzujące gminę**

Gmina Lesznówola położona jest w Środkowomazowieckim regionie klimatycznym (wg Woś, 1995). Jej teren jest lekko nachylony z południowego zachodu (128–130 m n.p.m. w rejonie Woli Mrokowskiej) ku północnemu wschodowi (105–107 m n.p.m. w rejonie Mysiadła). Charakterystycznym elementem naturalnej rzeźby terenu są wzniesienia wydymowe występujące w kompleksie leśnym Magdalenki oraz układ dolin rzecznych: doliny Utraty i jej dopływów, które wykształciły płytkie, płaskie doliny o łagodnych skarpach, szerokich na 100 – 300 metrów.

W gminie Lesznówola notuje się stosunkowo dużą liczbę dni bardzo ciepłych i pochmurnych (średnio w roku ok. 63 dni). Średnia roczna temperatura na tym obszarze wynosi 8,2°C. Średnia roczna temperatura w lecie wynosi w lipcu 18°C, natomiast zimą, w styczniu –3°C. Amplituda temperatur jest dosyć wysoka (22-23°C). Wilgotność powietrza wynosi ok. 80%. Gmina należy do obszarów, na których występuje deficyt wody opadowej. Średnie roczne sumy opadów wahają się w granicach 415–600 mm. Największe sumy opadów występują w okresie letnim.

- **umiarkowana wartość rolnicza gleb**

W gminie Lesznówola dominują gleby brunatne, bielcowe i rdzawe. W dolinach rzecznych występują mady. Najbardziej naturalne cechy zachowały gleby terenów leśnych, na zachód od miejscowości Lesznówola.

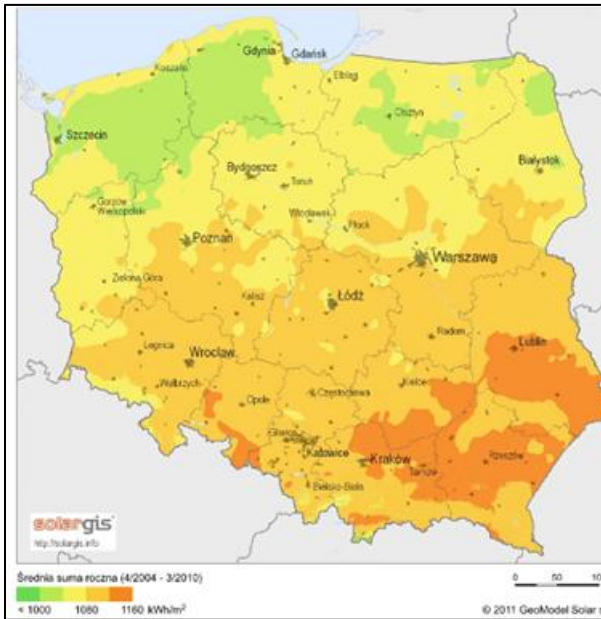
Według wartości bonitacyjnej w gminie przeważają gleby chronione klas III i IV z wyraźną przewagą kompleksów klas bonitacyjnych IVa i IVb (gleb ornyczych średniej jakości). Zajmują one ok. 65% powierzchni gminy. W części zachodniej przeważają gleby klasy IV z udziałem gleb klasy II, III i V (głównie gleby bielcowe i pseudobielcowe oraz czarne ziemie zdegradowane). W części środkowej dominują gleby słabsze V klasy z niewielkim udziałem klasy IV (głównie są to gleby brunatne kwaśne i wylugowane bielcowe i pseudobielcowe). Część wschodnia – kompleks gleb dobrych i bardzo dobrych o dużych wartościach rolniczych (klasa II, III z małym udziałem klasy IV – głównie czarne ziemie właściwe, czarne ziemie zdegradowane, gleby szare, miejscami gleby bielcowe i pseudobielcowe).

- **wysoki potencjał energetyki solarnej**

Średnie roczne nasłonecznienie w gminie Lesznówola waha się między 1080 kWh/m² a 1120 kWh/m² (**Mapa 6**)²³. Warunki solarne gminy tworzą duży potencjał do wykorzystania energii słonecznej jako źródła energii (**Mapa 7**).

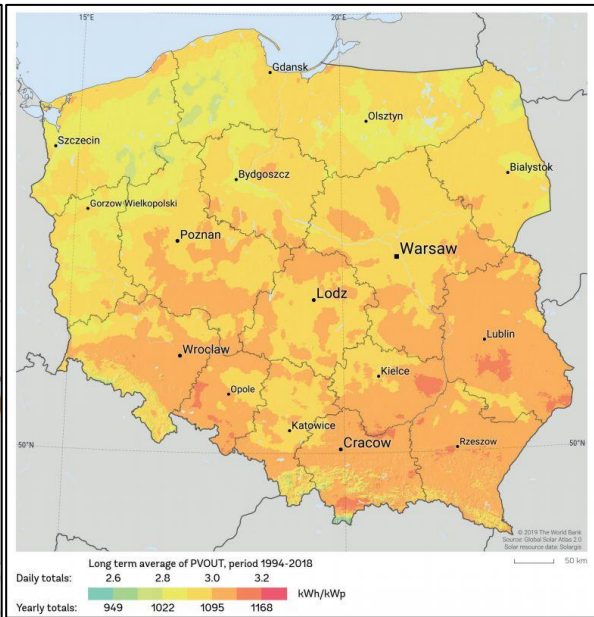
²³ Aby zapewnić efektywność instalacji solarnych minimalne roczne nasłonecznienie, mierzone w kilowatogodzinach na metr kwadratowy (kWh/m²) powinno wynosić co najmniej 1000–1200 kWh/m².

Mapa 6: Globalne nasłonecznienie na płaszczyźnie poziomej w Polsce

Źródło: <https://jbennergia.pl>

Mapa 7: Efektywność instalacji fotowoltaicznych w poszczególnych regionach Polski (KWh/KWp)

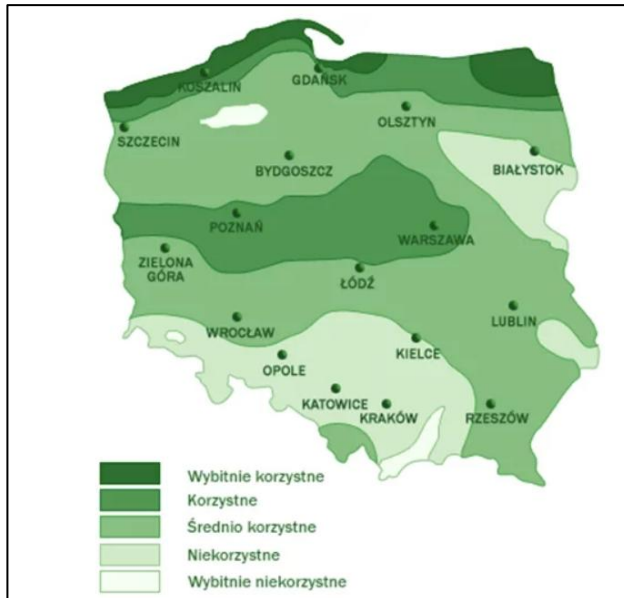

Źródło: <https://portalstatystyczny.pl/>

- **średni potencjał energetyki wiatrowej**

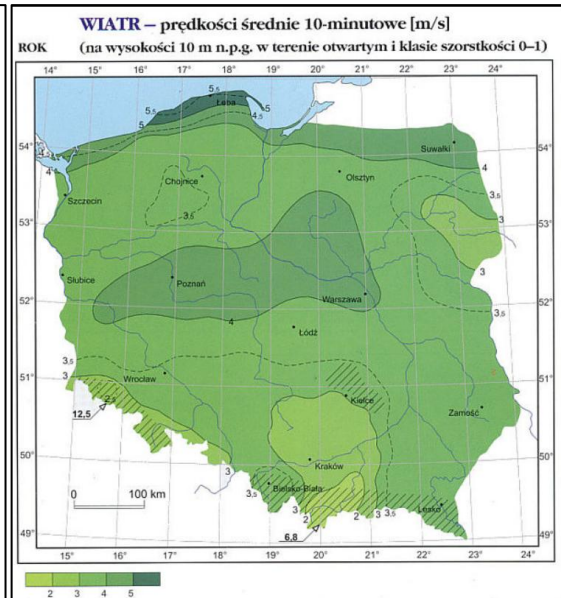
Gmina Lesznowola leży w średnio korzystnej strefie energetycznej wiatru (**Mapa 8**). Wiatry w gminie Lesznowola wieją w ciągu roku ze średnią prędkością 4-5 m/s (**Mapa 9**).

Mapa 8: Strefy energetyczne wiatru w Polsce

Źródło: Powiślańska Regionalna Agencja Zarządzania Energią

Mapa 9: Wietrzność w Polsce

Źródło: <https://odaantonia.blogspot.com/>

Gmina Lesznowola odgrywa ważną rolę w aglomeracji warszawskiej (z uwagi na położenie gminy na kierunku najczęściej występujących wiatrów), gdyż chroni Warszawę przed napływem zanieczyszczeń.

- **ubogie zasoby surowcowe gminy**

Na terenie gminy nie występują bogate złoża surowców.

Aktualnie w Centralnej Baza Danych Geologicznych, Państwowy Instytut Geologiczny²⁴ wskazane są 3 złoża: Janczewice - złożo piasków i żwirów w Janczewicach – złożo skreślone z bilansów; Janczewice 2 – złożo piasków i żwirów w Janczewicach – przewidywany sposób wydobycia: odkrywkowy oraz Wilcza Gór – złożo piasków i żwirów we Władysławowie – eksploatacja zaniechana.

- **istniejące tereny zalewowe na obszarze gminy**

Gmina Lesznowola znajduje się w zlewniach dwóch rzek: Utraty oraz Jeziorki. Przez obszar Gminy przebiegają 2 wododziały: Jeziorki wraz z siecią drobnych cieków wodnych i rowów melioracyjnych we wschodniej części Gminy oraz Utraty wraz z dopływami w części południowo-zachodniej. Zbiorniki wodne występujące na terenie gminy to niewielkie „oczka” powstałe najczęściej na terenach powyrobiskowych kopalni, zasilane wodami z urządzeń melioracyjnych, wodami gruntowymi oraz niekiedy wodami pierwszego poziomu wodonośnego.

Na terenie gminy znajdują się strefy zagrożenia powodziowego z uwagi na prawdopodobieństwo wystąpienia zalewu przez rzekę Utratę: zarówno tereny zalewu płytkiego (0,5 m) od wody o prawdopodobieństwie 1% (średnio występujące 1 na 100 lat), terenów zasięgu wielkiej wody o prawdopodobieństwie 5% (średnio występująca 1 na 500 lat) i prawdopodobieństwie 0,5% (średnio występująca 1 na 50 lat). Obejmują one marginalną część obszaru gminy.

- **istniejący potencjał geotermalny wód podziemnych**

Teren gminy leży w regionie mazowieckim, subregionie centralnym. Dominującym piętrem wodonośnym jest poziom czwartorzędowy, który stanowi główne źródło zaopatrzenia w wodę (jedynie dla Mysiadła są nimi wody powierzchniowe rzeki Wisły i dla Jazgarzewszczyzny - wody podziemne trzeciorzędowe). Warunki wodne są zróżnicowane - występują rejony o swobodnym zwierciadle, jak również obszary, na których brak ciągłej warstwy wodonośnej, a wody gruntowe występują okresowo w cienkiej pokrywie piaszczystej na gruntach nieprzepuszczalnych lub jako sączenie w gruntach spoistych. Wody podziemne na terenie gminy posiadają potencjał geotermalny.

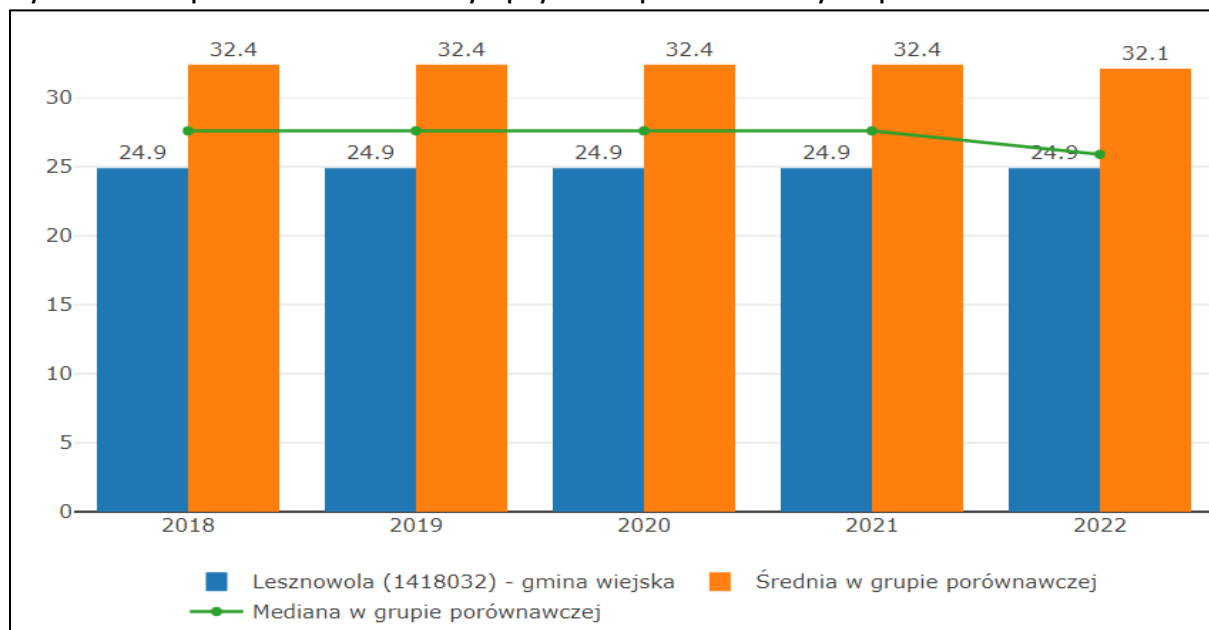
- **przeciętny udział obszarów cennych przyrodniczo w powierzchni gminy**

Środkowa część gminy wchodzi w skład Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Tereny chronione zajmują powierzchnię 1723 ha, co stanowi 24,9% powierzchni gminy. Wartość ta nie uległa zmianie od 2011 r.

Udział powierzchni obszarów cennych przyrodniczo prawnie chronionych w powierzchni gminy w Lesznowoli w latach 2018-2022 był niższy niż średnia i mediana w grupie porównawczej (**Wykres 27**).

²⁴ [Midas \(pgi.gov.pl\)](http://pgi.gov.pl)

Wykres 27: Udział powierzchni obszarów cennych przyrodniczo prawnie chronionych w powierzchni JST

Źródło: <https://gminy.monitorrozwoju.pl/>; dostęp: 03.01.2025

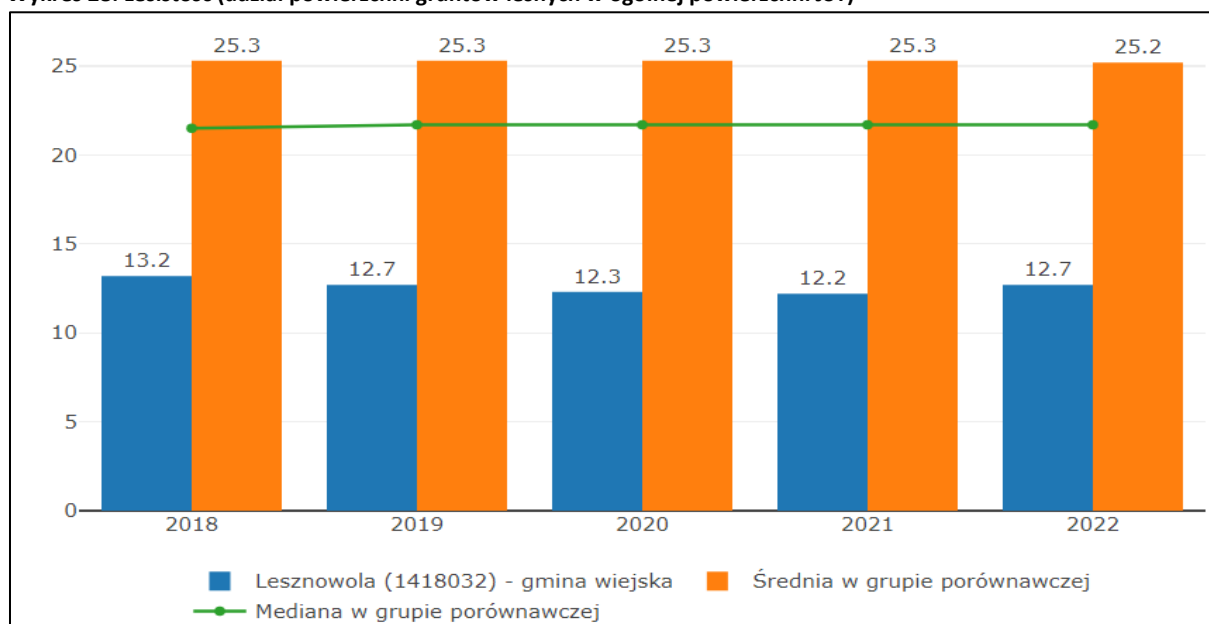
- niska lesistość gminy

W 2023 r. grunty leśne obejmowały powierzchnię 903,33 ha, tj. 12,7% ogółu powierzchni (tyle samo co w 2011 r., mimo nieznacznych wahań wskaźnika w okresie 2011-2023), w tym 27,03% gruntów należało do podmiotów prywatnych, a 72,97% - podmiotów publicznych.

W Gminie przeważały lasy państwowe (w 2023 r. - 595,83 ha); w rękach prywatnych znajdowało się 244,17 ha lasów. Rozdrobnione i rozproszone prywatne kompleksy leśne charakteryzują się uproszczoną strukturą gatunkową (często jednogatunkowe monokultury sosnowe) i wysokim udziałem niezalesionej powierzchni leśnej.

Udział powierzchni gruntów leśnych w gminie Lesznówola w ogólnej powierzchni gminy w latach 2018-2022 był niższy niż średnia i mediana w grupie porównawczej (**Wykres 28**).

Wykres 28: Lesistość (udział powierzchni gruntów leśnych w ogólnej powierzchni JST)

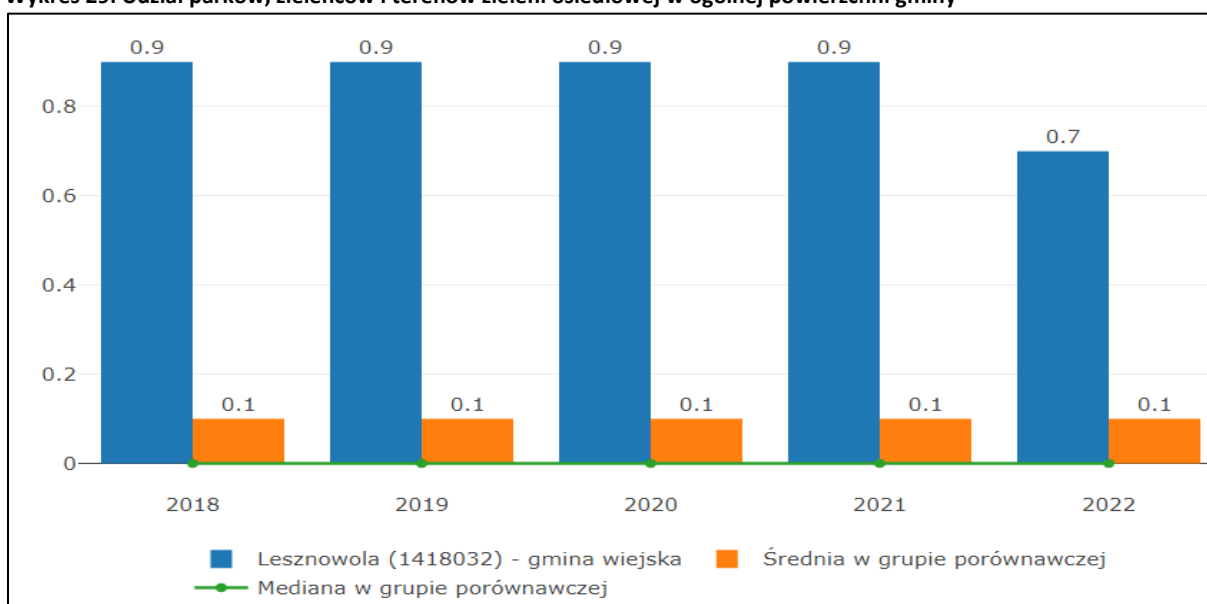

Źródło: <https://gminy.monitorrozwoju.pl/>; dostęp: 03.01.2025

- **zwiększający się udział terenów zieleni, w tym terenów zieleni osiedlowej w powierzchni gminy**

Tereny zieleni obejmują: trzy parki spacerowo-wypoczynkowe o łącznej powierzchni 25,20 ha, cztery cmentarze oraz tereny zieleni osiedlowej. Od 2011 r. ponad trzykrotnie wzrosła powierzchnia terenów zieleni osiedlowej (z 5,6 ha w 2011 r. do 22,15 ha w 2023 r.) Od 2011 r. zwiększył się udział powierzchni terenów zieleni w powierzchni ogółem (z 0,74 w 2011 r. do 1,24 w 2023 r.), wahał się natomiast wskaźnik udziału parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej w powierzchni gminy ogółem. Udział parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej w powierzchni ogółem był w Lesznowoli w latach 2018-2022 zdecydowanie wyższy niż średnia i mediana w grupie porównawczej (**Wykres 29**)

Wykres 29: Udział parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej w ogólnej powierzchni gminy

Źródło: <https://gminy.monitorrozwoju.pl/>; dostęp: 03.01.2025

4.4.1.2. Potrzeby i oczekiwania mieszkańców

	<ul style="list-style-type: none"> – Konieczność zagospodarowania terenów zielonych i zadbania o zieleń. – Stworzenie miejsc zielonych gdzie po pracy można odpocząć na świeżym powietrzu. – Propozycja mieszkańców dotycząca zainicjowania w gminie identyfikacji terenów zielonych w wersji wirtualnej i wskazanie terenów, o które mieszkańcy mogliby wspólnie dbać. – Budowa tężni na terenie gminy Lesznowola np. w Nowej Iwicznej. – Zaplanowanie zielonego ogrodu na terenie planowanego targowiska gminnego.
---	---

4.4.2. Stan i ochrona środowiska

4.4.2.1. Ustalenia

- **dobra jakość środowiska naturalnego**
- wysoka jakość gleb
Gleby w gminie Lesznowola nie są zdegradowane chemicznie. Przekształcenia i zanieczyszczenia środowiska glebowego mają lokalny charakter i związane są przede wszystkim z obszarami zabudowanymi, a także sąsiedztwem zakładów produkcyjnych. Powierzchniowe dewastowanie pokrywy glebowej występuje również wskutek zaśmiecenia, dzikiego składowania odpadów,

rozkopywania powierzchni terenu. Zanieczyszczenie gleb metalami ciężkimi mieści się w granicach zawartości normalnej lub tolerowanej

– stosunkowo dobra jakość powietrza

Z uwagi na brak na terenie gminy Lesznowola zakładów szczególnie uciążliwych jakość powietrza jest umiarkowana. Największą emisją zanieczyszczeń do powietrza zlokalizowaną na terenie gminy Lesznowola jest emisja niezorganizowana: punktowa i liniowa.

– rozwój terenów zieleni

W 2022 r. w gminie posadzono 77 drzew; w 2023 r. – 113. Opis rozwoju terenów zieleni – w Rozdziale 4.4.1.1.

• **istniejące w gminie wyzwania środowiskowe**

– zanieczyszczenie powietrza

Liniowe i punktowe powodowane transportem samochodowym, w tym ciężkim na głównych osiach komunikacyjnych otaczających gminę (emisje komunikacyjne), emisje niskie związane korzystaniem przez mieszkańców z tradycyjnych źródeł ciepła.

– zanieczyszczenie hałasem

Najbardziej uciążliwy na terenie gminy jest hałas komunikacyjny (wzdłuż głównych dróg). W Lesznowoli nie występują obiekty o wysokim stopniu uciążliwości ze względu na emisję hałasu, nie posiadają decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu. Najbardziej uciążliwe zakłady produkcyjne i warsztaty (np. mechaniki pojazdowej, blacharskie, ślusarskie) są źródłami hałasu o ograniczonym zasięgu oddziaływania - mogą one jednak powodować uciążliwości akustyczne dla osób zamieszkujących w ich najbliższym sąsiedztwie.

– przekształcenia środowiska związane z zagospodarowaniem

Realizacja zabudowy na podstawie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Rozpraszanie zabudowy na terenach rolnych, gdzie brak jest obowiązujących miejscowych planów oraz właściwej infrastruktury komunalnej.

– zagrożenie powodziowe na terenie gminy

Opis zagrożenia powodziowego i terenów zalewowych znajduje się w Rozdziale 4.4.1.1.

• **rozwój infrastruktury gminnej i pozostałe działania wspierające ochronę środowiska naturalnego**

- rozwój sieci wodno-kanalizacyjnej, gazowej, sieci dróg rowerowych oraz realizacja instalacji OZE,
- wymiana tradycyjnych źródeł ciepła i termomodernizacja budynków prywatnych i użyteczności publicznej,
- wydarzenia proekologiczne oraz działania informacyjne (np. o przekroczeniach i stanie jakości powietrza - strona www Urzędu Gminy oraz sms-y w ramach Gminnego Systemu Powiadamiania SMS) i edukacyjne,
- punkt konsultacyjny w ramach programu „Czyste powietrze”, mający na celu ułatwienie mieszkańcom gminy Lesznowola aplikowanie o dofinansowanie w ramach Programu Priorytetowego Czyste Powietrze.

4.4.2.2. Opinie mieszkańców

- 44,53% mieszkańców gminy Lesznowola biorących udział w ankietowym badaniu opinii mieszkańców oceniło **stan środowiska naturalnego** jako zły lub bardzo zły; przeciwnego zdania było 19,27% badanych. 34,42% respondentów oceniło stan środowiska naturalnego jako przeciętny; zdania w tym zakresie nie miało 0,78% badanych.

4.4.2.3. Potrzeby i oczekiwania mieszkańców

	<ul style="list-style-type: none"> – Budowa ekranów akustycznych wokół S7. – Potrzeby zagospodarowania wód opadowych i przygotowanie do budowy podziemnego zbiornika wód opadowych.
---	---

4.4.3. Gospodarka odpadami. Oczyszczanie ścieków

4.4.3.1. Ustalenia

- **zorganizowany system odbioru odpadów w gminie**

Odpady komunalne są odbierane i zagospodarowywane zgodnie z ogólnopolskimi regulacjami prawnymi. W ramach lokalnego systemu organizowanego przez gminę: w zamian na wnoszone opłaty przez mieszkańców gmina odbiera i zagospodarowuje odpady. Podmiotem odbierającym odpady komunalne w tym systemie w 2023 r. była Spółka Jarper.

Odpady komunalne były odbierane z obszarów niezamieszkałych na podstawie indywidualnych umów o odbiór odpadów komunalnych zawieranych pomiędzy podmiotem odbierającym odpady komunalne (na terenie gminy działało w 2023 r. 18 zarejestrowanych podmiotów), a właścicielem nieruchomości niezamieszkałej. Odpady komunalne były zbierane także w Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w miejscowości Kolonia Warszawska; funkcjonowały również punkty zbiórki przeterminowanych leków, zużytych baterii i akumulatorów oraz zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego z gospodarstw domowych.

Na terenie gminy nie ma składowiska odpadów komunalnych.

- **przeciętna efektywność usług odbioru odpadów**

Wskaźnik świadczenia usług odbioru odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych w 2023 r. – 84,63% był wyższy w województwie mazowieckim (83,5%) i kraju (82,1%), a wskaźnik świadczenia usług odbioru odpadów komunalnych z nieruchomości niezamieszkałych – 15,4% niższy niż w województwie mazowieckim (16,5%) i w kraju (17,9%).

Koszty funkcjonowania systemu odbioru i zagospodarowania odpadów (**Tabela 5**) w 2023 r. były wyższe w Lesznówi niż w województwie mazowieckim i kraju. Niższa była natomiast dynamika zmian (wzrostu kosztów), która w okresie 2019-2023 w kraju wynosiła 60,35%, w województwie mazowieckim: 11,01%, w, a w Lesznówi: 8,09%.

Tabela 5: Wskaźnik efektywności kosztowej w latach 2019-2023

Wskaźnik efektywności kosztowej ogółem usług odebranych odpadów komunalnych (zł/t)	Lata					Dynamika zmian (w %)
	2019	2020	2021	2022	2023	
Lesznów	911,71	1 102,09	1 153,68	1 039,30	985,51	8,09
województwo mazowieckie	856,73	1 209,64	1 029,82	956,02	951,03	11,01
kraj	569,92	774,44	812,80	830,56	913,88	60,35

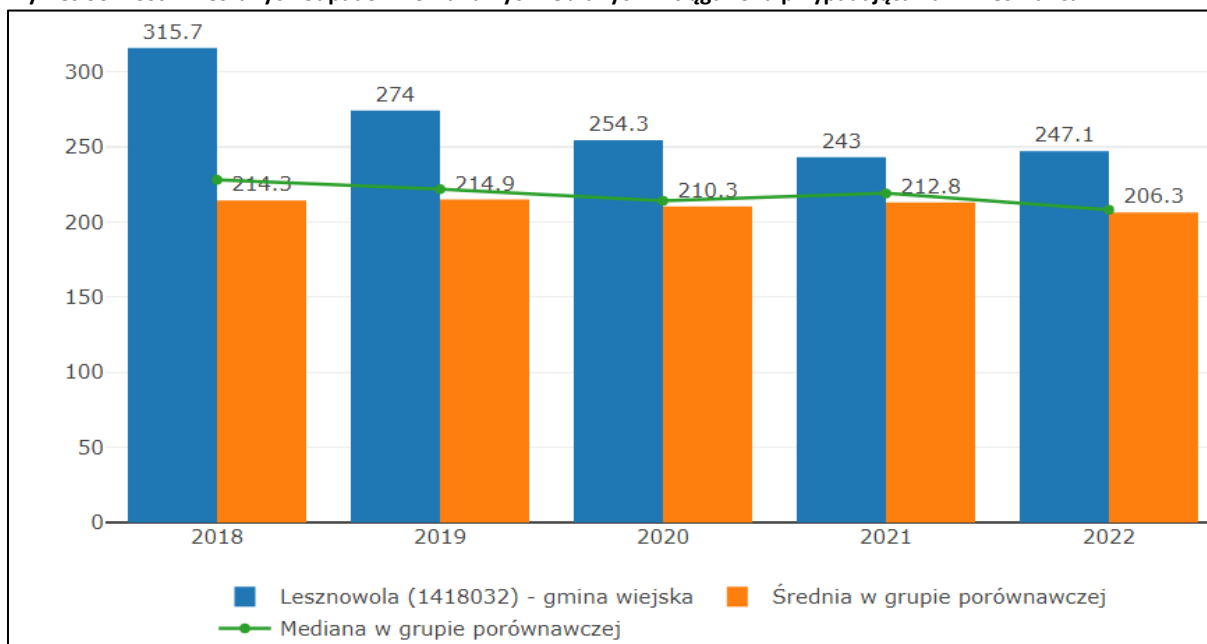
Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL-GUS

- **wzrastająca ilość odpadów komunalnych**

W 2023 r. w gminie wytworzono 18 593,50 ton odpadów komunalnych, o 8 176,47 ton więcej niż w 2017 r. Od 2011 r. rośnie także masa odpadów komunalnych zmieszanych (w 2023 r. wynosiła 11 021,12 ton, o 168,99% więcej niż w 2011 r.).

Masa odpadów zmieszanych zebranych w ciągu roku przypadająca na 1 mieszkańca w 2022 r. w Lesznówoli (247,1 kg) przewyższała średnią w województwie mazowieckim (221,6 kg) i w kraju (213,1 kg). Była ona również wyższa – w latach 2018-2022 – niż mediana i średnia w grupie porównawczej (**Wykres 30**).

Wykres 30: Ilość zmieszanych odpadów komunalnych zebranych w ciągu roku przypadająca na 1 mieszkańca

Źródło: <https://gminy.monitorrozwoju.pl/>; dostęp: 03.01.2025 r.

- **wzrastający poziom odpadów zbieranych selektywnie**

W 2023 r. w gminie wytworzono i zebrano 18 593,50 ton odpadów komunalnych, przy czym masa odpadów zebranych selektywnie wynosiła 7 572,28 ton, a odpadów zmieszanych: 11 021,12 ton. Masa odpadów zbieranych selektywnie znacznie wzrosła od 2017 r. (o 209,10%), przy czym większy wzrost odnotowano w zbieraniu selektywnym odpadów z innych źródeł, niż odpadów z gospodarstw domowych. Odpady zbierane selektywnie w 2023 r. stanowiły 40,7% ogółu odpadów (nastąpił wzrost wskaźnika o 17,2 punktu procentowego od 2017 r.).

- **obniżający się poziom recyklingu odpadów komunalnych**

Poziom recyklingu odpadów do ponownego użycia w okresie 2019-2023 wahał się (**Tabela 6**), a w 2023 r. był niższy niż w 2019 r.

Tabela 6: Poziom recyklingu odpadów

Poziom recyklingu	Lata				
	2019	2020	2021	2022	2023
Osiągnięty poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych	41,50%	79,53%	36,99%	25,78%	36,48
Osiągnięty poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych	82,19%	95,17%	66,12%	-	-

Poziom recyklingu	Lata				
	2019	2020	2021	2022	2023
Osiągnięty poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania	0,00%	18,98%	0,11%	1,00%	9,54%

Źródło: dane własne gminy

- **podejmowane przez gminę działania wspierające gospodarkę odpadami**

Gmina promuje rozwiązania oraz prowadzi edukację w zakresie ograniczenia produkcji odpadów oraz prawidłowej segregacji odpadów i kompostowania.

- **rosnący poziom poboru wody i ścieków na terenie gminy**

Gmina zaopatrywana jest w wodę z ujęć zlokalizowanych w miejscowościach: Stara Iwiczna, Lesznówola, Magdalenka, Mroków, Mysiadło, Wólka Kosowska, Zamienie, Łazy oraz Marysin. Dla wszystkich ujęć wód podziemnych na terenie gminy Lesznówola, z których zaopatrywani się mieszkańcy, zostały wyznaczone strefy ochrony bezpośredniej.

Od 2019 r. wzrasta w gminie Lesznówola pobór wód podziemnych, dostarczanych przez sieć wodociągową. W 2019 r. pobór ten wynosił 2 151,1 dam³; w 2023 r. – 2 446,1 dam³. Oznacza to wzrost pobranej wody o 13,71%. Zmniejsza się natomiast nieznacznie pobór wody na potrzeby przemysłu (o 2,01% poziomu 149 dam³ w 2019 r. do poziomu 146 dam³ w 2023 r.).

Od 2011 r. wzrasta również ilość ścieków – z 1 257,0 dam³ w 2011 r. do 2 942,0 dam³ w 2023 r. (tj. o 134,05 %)

- **wzrastający poziom ścieków oczyszczanych**

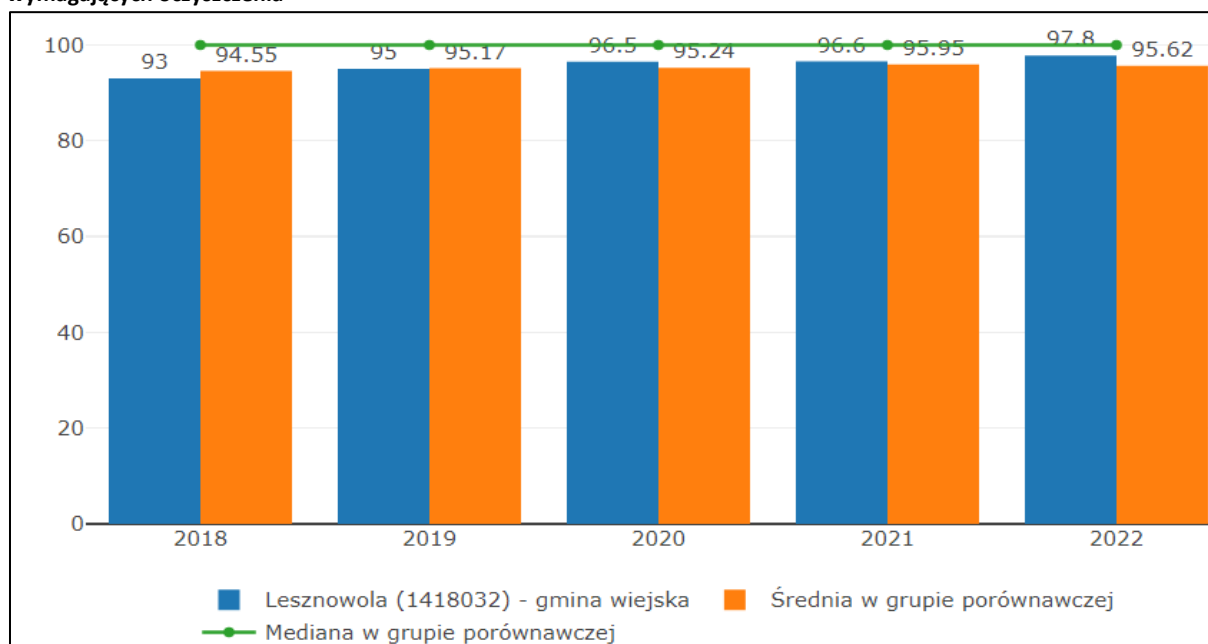
Na terenie gminy funkcjonowało w 2023 r. 5 oczyszczalni ścieków (mniej o 3 oczyszczalnie niż w 2011 r.) o przepustowości 13 278 m³/dobę, z których korzystało 25 679 mieszkańców (więcej o 9 789 osób, tj. 61,60% niż w 2011 r.). Pozostali mieszkańcy korzystali ze zbiorników bezodpływowych (w 2023 r. na terenie gminy zlokalizowanych było 115 zbiorników; o 205 mniej niż w 2011 r.) i 20 przydomowych oczyszczalni ścieków.

Od 2011 r. wzrasta udział ścieków oczyszczanych²⁵ w ściekach wymagających oczyszczenia (z 87,2% w 2011 r. do 97,3% w 2023 r., tj. o 11,58%).

Wskaźnik udziału ścieków oczyszczanych biologicznie, chemicznie i z podwyższonym poziomem biogenów w ściekach wymagających oczyszczenia kształtował się w okresie 2018-2022 w gminie Lesznówola na poziomie porównywalnym do poziomu w grupie porównawczej (**Wykres 31**).

²⁵ Biologicznie, chemicznie i z podwyższonym poziomem biogenów

Wykres 31: Udział ścieków oczyszczanych biologicznie, chemicznie i z podwyższonym poziomem biogenów w % ściekach wymagających oczyszczenia

Źródło: <https://gminy.monitorrozwaju.pl/>; dostęp: 03.01.2025

4.4.3.2. Opinie mieszkańców

	<ul style="list-style-type: none"> 46,35% mieszkańców gminy Lesznówola biorących udział w ankietowym badaniu opinii mieszkańców oceniło gospodarkę odpadami w gminie jako złą lub bardzo złą; przeciwnego zdania było 23,70% badanych. 28,13% respondentów oceniło gospodarkę odpadami jako średnią; zdania w tym zakresie nie miało 1,82% badanych.
---	--

4.4.3.3. Potrzeby i oczekiwania mieszkańców

	<ul style="list-style-type: none"> Potrzeba montażu koszy na odpady na terenie gminy. Potrzeba głębszej analizy polityki zarządzania odpadami i regulaminu gospodarki odpadami oraz problemu utylizacji nieskategoryzowanych w regulaminie odpadów na własny koszt mieszkańców, co staje się zapalnikiem do nieobyczajnych praktyk i umieszczanie tych odpadów w niewłaściwych miejscach.
---	---

4.5. OBSZAR PRZESTRZENNY

4.5.1. Sieć drogowa

4.5.1.1. Ustalenia

- rozwinięta sieć drogowa**

Gmina Lesznówola posiada sieć drogową zapewniającą powiązania zewnętrzne i wewnętrzne. Przez teren gminy przebiegają dwie drogi krajowe: nr 7 (droga szybkiego ruchu) i nr 79 (ul. Puławska - droga główna) oraz droga wojewódzka nr 721 (ul. Słoneczna - droga główna), zapewniające najważniejsze powiązania zewnętrzne Lesznówoli.

Komunikacja wewnętrzna gminy funkcjonuje w oparciu o istniejącą sieć dróg gminnych (ponad 160 km) i powiatowych (ponad 40 km). Ze względu na przebieg drogi wojewódzkiej nr 721 część ruchu wewnątrzgminnego prowadzona jest również po tej drodze.

Układ dróg gminy uzupełniają drogi wewnętrzne pełniące funkcję dojazdową do istniejącej i rozwijającej się zabudowy oraz drogi stanowiące dojazd do pól uprawnych. Są to drogi zarówno gruntowe jak i utwardzone, zróżnicowane pod względem szerokości pasa drogowego.

- **średnia jakość dróg**

W 2023 r. większość dróg gminnych (107,2 km) miało nawierzchnię twardą (w tym 93,1 – twardą ulepszoną, a 69,5 km - gruntową). Drogi gminne, na odcinkach o nawierzchni utwardzonej są w dobrym stanie technicznym. Niektóre z dróg gminnych wymagają urządzenia poprzez utwardzenie i budowę chodników oraz remontu nawierzchni i doprowadzenia do parametrów wymaganych w przepisach odrębnych dotyczących dróg publicznych.

Liczba dróg o nawierzchni asfaltowej i utwardzonej w stosunku do zapotrzebowania komunikacyjnego na terenie gminy jest niewystarczająca. Układ drogowy nie jest dostosowany do swojej rangi oraz obsługi terenów zabudowy, które rozwijają się w granicach gminy Lesznowola.

Większość dróg w gminie Lesznowola, w tym krajowych, wojewódzkiej i powiatowych nie posiada wydzielonych chodników dla pieszych.

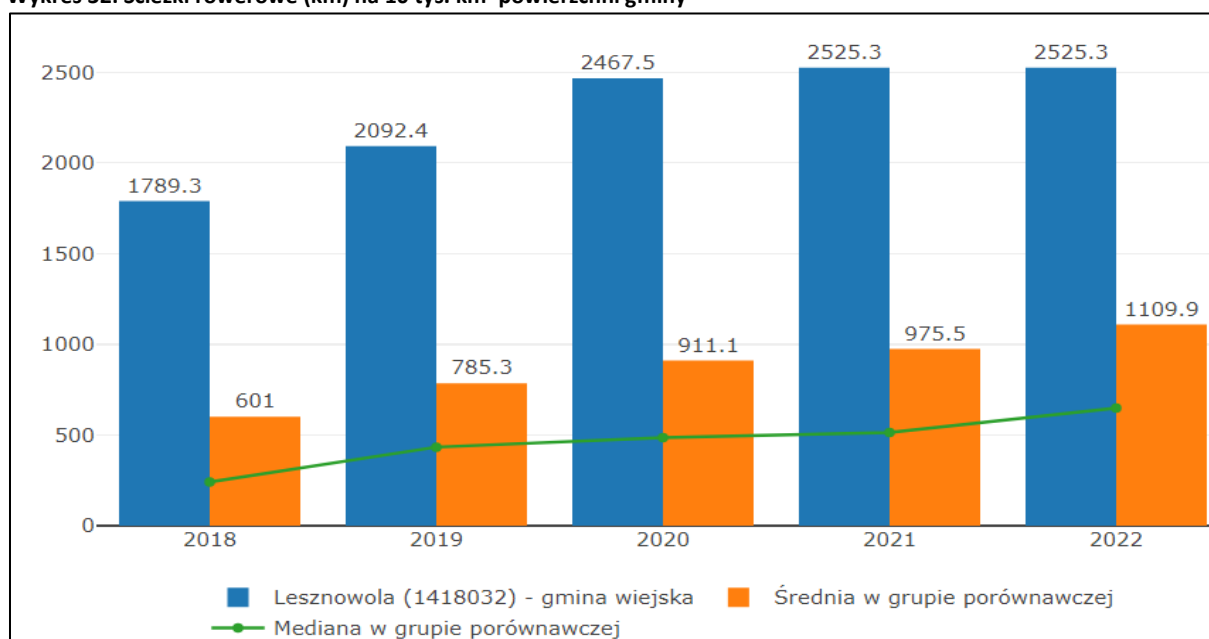
Stan dróg powiatowych przebiegających przez gminę jest średni (wymagają one modernizacji – dostosowania do standardów określonych dla przyjętej klasy technicznej).

- **rozwijający się system dróg rowerowych**

W 2023 r. długość dróg rowerowych w Lesznowoli wynosiła 20,7 km. Od 2011 r. długość dróg rowerowych wzrosła o 149,40%. 9,8 km (47,34%) dróg rowerowych znajdowało się w 2023 r. pod zarządem gminy.

Wskaźnik gęstości dróg rowerowych w gminie Lesznowola w latach 2018-2022 był wyższy niż średnia i mediana w grupie porównawczej (**Wykres 32**). Planowany jest dalszy rozwój dróg i ścieżek rowerowych, również w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w perspektywie unijnej 2021-2027.

Wykres 32: Ścieżki rowerowe (km) na 10 tys. km² powierzchni gminy

Źródło: <https://qminy.monitorrozwaju.pl/>; dostęp: 04.01.2025 r.

4.5.1.2. Opinie mieszkańców

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 64,32% mieszkańców gminy Lesznowola biorących udział w ankietywnym badaniu opinii mieszkańców oceniło stan dróg i chodników jako zły lub bardzo zły; przeciwnego zdania było 11,98 % badanych. 23,70% respondentów oceniło stan dróg i chodników jako przeciętny.
---	--

4.5.1.3. Potrzeby i oczekiwania mieszkańców

	<ul style="list-style-type: none"> – Rozbudowa infrastruktury drogowej - rondo staje się coraz mniej wydolne. – Zwiększenia liczby przejść dla pieszych i chodników na terenie gminy.
---	---

4.5.2. Sieć kolejowa i komunikacja publiczna

4.5.2.1. Ustalenia

- **rozwijająca się sieć kolejowa**

Przez wschodnią część gminy (Mysiadło, Nowa Iwiczna, Stara Iwiczna) przebiegają dwie linie kolejowe: nr 8 relacji Warszawa Zachodnia – Kraków Główny oraz nr 937 relacji Warszawa Okęcie – Jeziorna. Linia kolejowa nr 8 obsługuje przewozy pasażerskie i towarowe, linia nr 937 - tylko towarowe. Na terenie gminy Lesznowola, w miejscowości Nowa Iwiczna, zlokalizowany jest przystanek kolejowy.

Planowana jest przebudowa linii nr 8 – dobudowę torów aglomeracyjnych na odcinku Aleje Jerozolimskie – Piaseczno wraz z połączeniem do Konstancina Jeziorny.

- **dobra dostępność komunikacyjna zewnętrzna i wewnętrzna gminy**

W Lesznowoli nie funkcjonuje gminna komunikacja publiczna.

Transport publiczny lokalny i dalekobieżny opiera się na liniach autobusowych Zarządu Transportu Miejskiego, liniach uzupełniających L oraz Kolejach Mazowieckich.

Teren gminy obsługuje kilkanaście linii ZTM, a także linia kolejowa Kolei Mazowieckich z przystankiem kolejowym miejscowości Nowa Iwiczna.

Lokalna komunikacja pasażerska jest realizowana na liniach: L-1 (Janki, Falenty, Podolszyn, Janczewice, Lesznowola, Magdalenka, Łazy, Kuleszówka, Władysławów, Wilcza Góra, Bobrowiec, Kolonia Lesznowola, Łoziska, Piaseczno), L-3 (Piaseczno, Stara Iwiczna, Lesznowola, Magdalenka, Łazy, Marysin, Wólka Kosowska, Kosów, Stefanowo, Jabłonowo, Mroków, Garbatka, Jastrzębiec, Wola Mrokowska) i L-4: (rozkłady dostosowane są do rozkładu jazdy kolei: Lesznowola, Nowa Wola, Nowa Iwiczna, Mysiadło, Stara Iwiczna).

- **ułatwienia korzystania z komunikacji publicznej**

Na wszystkich liniach autobusowych i kolejowych honorowany jest „wspólny bilet” ZTM. Uznawane są również uprawnienia do przejazdów bezpłatnych i ulgowych oraz bilety jednorazowe emitowane przez przewoźnika na liniach L. Mieszkańcy gminy odprowadzający podatki na rzecz gminy mogą skorzystać z tańszych biletów komunikacyjnych.

Przy stacji kolejowej funkcjonuje parking typu „Parkuj i Jedź”.

4.5.2.2. Opinie mieszkańców

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 60,68% mieszkańców gminy Lesznówola biorących udział w ankietowym badaniu opinii mieszkańców oceniło dostępność transportu publicznego jako złą lub bardzo złą; przeciwnego zdania było 12,76% badanych. 24,74% respondentów oceniło dostępność transportu publicznego jako przeciętną; zdania w tym zakresie nie miało 1,82% badanych.
---	--

4.5.2.3. Potrzeby i oczekiwania mieszkańców

	<ul style="list-style-type: none"> – Sprawny, bezpieczny, łatwo dostępny transport zbiorowy. – Poprawa dostępu do komunikacji zbiorowej m.in. przez zwiększenie częstotliwości obecnych kursów oraz korekty dotychczasowych
---	---

4.5.3. Infrastruktura techniczna

4.5.3.1. Ustalenia

- **rozwijająca się sieć wodociągowa**

System zaopatrzenia w wodę gminy oparty jest na dziewięciu ujęciach wód podziemnych, eksploatowanych przez Lesznówolskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. Ujęcia są chronione (ustanowione zostały strefy ochrony bezpośredniej). Z punktu widzenia zasobów wód podziemnych nie ma obecnie ograniczeń w zaopatrzeniu w wodę populacji gminy. Istniejące urządzenia stacji wodociągowych umożliwiają całkowite pokrycie obecnych potrzeb wodnych gminy.

Długość czynnej sieci wodociągowej rozdzielczej w 2021 r. wynosiła 247,4 km. Od 2011 r. wzrosła ona o 20,50%.

Ogólny stan techniczny sieci wodociągowej jest dobry, ale zróżnicowany w zależności od czasu powstania, jakości materiałów i zastosowanej technologii.

- **bardzo dobra dostępność do sieci wodociągowej**

W 2023 r. 99,9% budynków w gminie podłączonych było do sieci wodociągowej. Z sieci wodociągowej korzystało w 2023 r. 100% mieszkańców gminy (wzrost od 2011 r. o 2,7 punktów procentowych). Jest to wartość wyższa niż w powiecie piaseczyńskim (95,8%) i w województwie mazowieckim (91,2%).

- **rozwijająca się sieć kanalizacyjna**

Na terenie miasta i gminy funkcjonują 3 gminne oczyszczalnie ścieków. Na terenach nie objętych siecią kanalizacyjną ścieki są gromadzone w zbiornikach bezodpływowych (ścieki w nich zgromadzone są odbierane przez prywatne firmy) lub oczyszczane w przydomowych oczyszczalniach ścieków.

Łączna długość czynnej sieci kanalizacji w 2023 r. wynosiła 386,3 km. Od 2011 r. wzrosła ona o 45,50%.

- **bardzo dobra dostępność do sieci kanalizacyjnej**

W 2023 r. 92% budynków podłączonych jest do sieci kanalizacyjnej (wzrost od 2015 r. o 6,98%). Z sieci kanalizacyjnej korzystało w 2023 r. 94,2% mieszkańców gminy (wzrost o od 2011 r. o 21,24%). Jest to wartość wyższa od średniej w powiecie piaseczyńskim (76,2%) i w województwie mazowieckim (71,5%).

- **zabezpieczająca potrzeby mieszkańców sieć telekomunikacyjna**

Mieszkańcy gminy posiadają dostęp do sieci telefonicznej stacjonarnej oraz komórkowej. Gmina w całości jest objęta zasięgiem sieci telefonii komórkowej. Stacje bazowe telefonii komórkowych zlokalizowane są w miejscowościach Zamienie, Nowa Wola, Janczewice, Lesznowola, Magdalena, Zgorzała, Stara Iwiczna, Kosów, Stefanowo, Łazy, Wólka Kosowska i Mroków. Gmina Lesznowola przystąpiła również do *Mazowieckiej Unii Światłowodowej*, powołanej z inicjatywy Orange Polska i przedstawicieli podwarszawskich gmin. Jej celem jest zapewnienie dostępu do szerokopasmowego internetu dla mieszkańców Mazowsza.

- **zabezpieczająca potrzeby mieszkańców sieć elektroenergetyczna**

Sieć dystrybucyjna zasilana jest ze stacji elektroenergetycznych 110/15kV: GPZ „Piaseczno”, GPZ „Tarczyn” oraz RPZ „Sękocin” i RPZ „Nadarzyn”. Energia elektryczna z ww. stacji rozprowadzana jest na obszarze gminy poprzez sieć linii 15kV, stacje transformatorowe 15/0 (ponad 150 km), 4kV oraz poprzez sieć niskiego napięcia (ponad 300 km).

Sieć elektroenergetyczna dysponuje znacznymi rezerwami mocy. Szczytowe obciążenie niemal 80% stacji transformatorowych 15/0, 4kV, z ponad 200 zlokalizowanych w gminie, nie przekracza 75%. Średnie obciążenie linii 15kV w szczycie nie przekracza 40%. Przeciążenia sieci występują wyłącznie lokalnie na odcinkach sieci niskiego napięcia.

Sieć rozwijana jest sukcesywnie w ramach zwiększającego się zapotrzebowania na energię elektryczną.

- **rozwijająca się sieć gazowa**

Przez teren gminy przebiegają gazociągi wysokiego ciśnienia: przesyłowy relacji Mory–Wola Karczewska DN400, o maksymalnym ciśnieniu roboczym (MOP) 5,5 MPa; i przyłączeniowy od ww. gazociągu do stacji gazowej „Piaseczno” (zlokalizowanej w miejscowości Stara Iwiczna) DN150, MOP 5,5 MPa. Gazowa sieć dystrybucyjna zasilana jest za pośrednictwem stacji redukcyjno-pomiarowych „Piaseczno” (na terenie gminy Lesznowola) o przepustowości 25 000 m³/h i „Sękocin” (na terenie gminy Raszyn) o przepustowości 50 000 m³/h.

Od 2011 r. rozwija się w gminie sieć gazowa – długość czynnej sieci dystrybucyjnej wzrosła o 47% i w 2023 r. wynosiła 314,50 km.

- **bardzo dobra dostępność do sieci gazowej**

W 2023 r. 16 662 gospodarstwa domowe było odbiorcami gazu (wzrost od 2011 r. o 138,27%). Z sieci gazowej korzystało w 2023 r. 91,4% mieszkańców gminy (udział korzystających z sieci gazowej w liczbie mieszkańców spadł 1,56%). Jest to wartość znacznie wyższa od średniej w powiecie piaseczyńskim (78,5%) i w woj. mazowieckim (56,7%).

- **brak ciepłowniczej sieci centralnej**

W gminie nie ma centralnej sieci ciepłowniczej. Zaopatrzenie w ciepło realizowane jest z lokalnych źródeł ciepła wykorzystujących jako nośnik energii gaz ziemny, węgiel kamienny oraz olej opałowy.

- **dominujący udział tradycyjnych źródeł ciepła w źródłach ciepła zainstalowanych na terenie gminy**

Poziom wykorzystania odnawialnych źródeł energii na obszarze gminy Lesznowola jest bardzo niski. Jego wielkość jest wielkością pomijalną w ogólnym bilansie energetycznym. Gaz do ogrzewania mieszkań w 2023 r. wykorzystano 69,21% gospodarstw domowych korzystających z sieci gazowej (11 504 gospodarstwa). Na terenie gminy od 2018 r. realizowany jest Program „Czyste Powietrze”, którego celem jest poprawa efektywności energetycznej istniejących budynków mieszkalnych jednorodzinnych. Środki finansowe kierowane były przede wszystkim na termomodernizację i wymianę indywidualnych źródeł ciepła opalanych węglem.

4.5.3.2. Opinie mieszkańców

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 31,25% mieszkańców gminy Lesznówola biorących udział w ankietywnym badaniu opinii mieszkańców oceniło funkcjonowanie infrastruktury (wodociągi, kanalizacja) jako złe lub bardzo złe; przeciwnego zdania było 29,43% badanych. 37,50% respondentów funkcjonowanie infrastruktury (wodociągi, kanalizacja) jako przeciętne; zdania w tym zakresie nie miało 1,82% badanych. ▪ 42,77% mieszkańców gminy Lesznówola biorących udział w ankietywnym badaniu opinii mieszkańców oceniło dostęp do internetu jako dobry lub bardzo dobry; przeciwnego zdania było 25,52% badanych. 29,43% respondentów oceniło dostęp do internetu jako przeciętny; zdania w tym zakresie nie miało 2,08% badanych.
---	--

4.5.3.3. Potrzeby i oczekiwania mieszkańców

	<ul style="list-style-type: none"> – Stworzenie warunków do podłączenia w Gminie Lesznówola światłowodu. – Poprawa sieci gazowej oraz energetycznej na terenie gminy. – Poprawa jakości i budowa kanalizacji, brak dostępności do przyłączy wodno - kanalizacyjnych.
---	---

4.5.4. Zasób mieszkaniowy

4.5.4.1. Ustalenia

- **rozwijający się rynek mieszkaniowy**

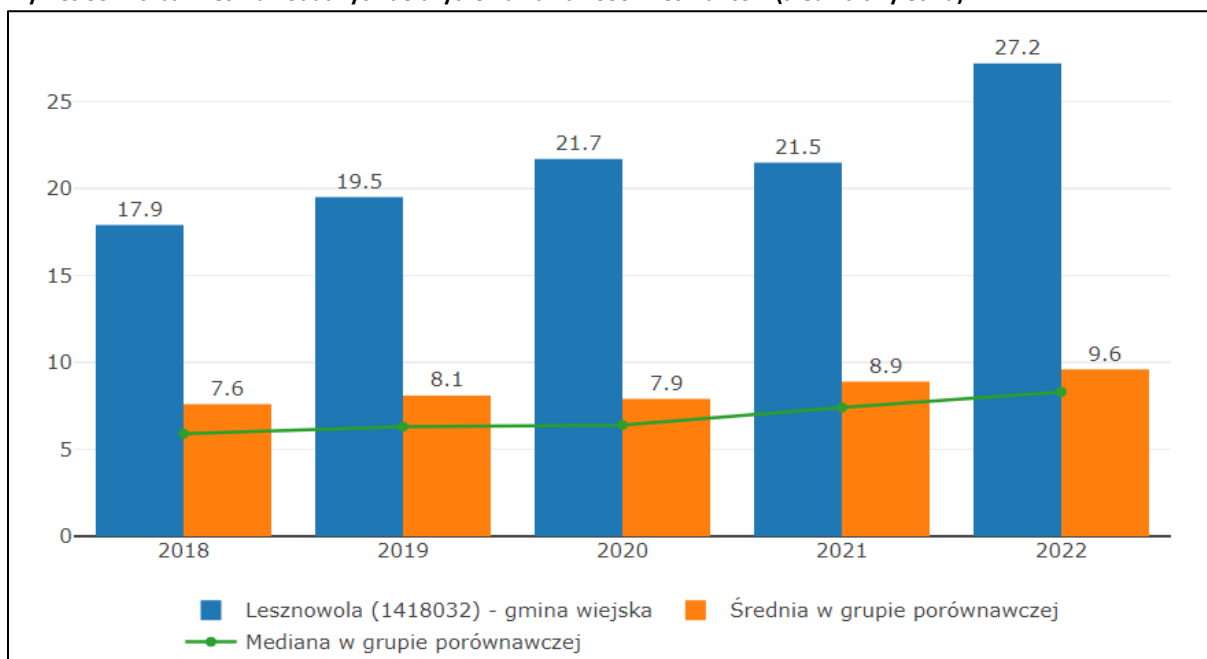
W 2023 r. w gminie Lesznówola zlokalizowane były 10 592 budynki mieszkalne (o 4258, tj. o 148,76% więcej niż w 2011 r.) z 16 480 mieszkaniami o łącznej powierzchni użytkowej wynoszącej 1 8034 465 m². Liczba mieszkań na terenie gminy wzrosła od 2011 r. o 95,77% wobec roku 2011 r., tj. o 8 062 mieszkania.

W 2023 r. oddano do użytkowania 1 146 mieszkań, w tym 130 w budownictwie indywidualnym i 1 016 przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem. Udział nowo oddanych do użytkowania mieszkań przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem w ogólnej liczbie nowo oddanych mieszkań (w 2023 r.: 88, 65%) wzrósł od 2011 r. o 39,68 punktów procentowych. Dynamiczny wzrost liczby budynków mieszkalnych wynika przede wszystkim z działalności firm deweloperskich.

Liczba mieszkań oddanych do użytkowania na 1000 mieszkańców (średnia trzyletnia) w Lesznówoli w latach 2018-2022 była wyższa niż średnia i mediana w grupie porównawczej (**Wykres 33**).

Najpowszechniejszą formą budownictwa mieszkaniowego w gminie Lesznówola jest zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna. W mniejszym stopniu występuje zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna oraz budynki mieszkalne w gospodarstwach rolnych (w ramach zabudowy zagrodowej).

Wykres 33: Liczba mieszkań oddanych do użytkowania na 1000 mieszkańców (średnia trzyletnia)

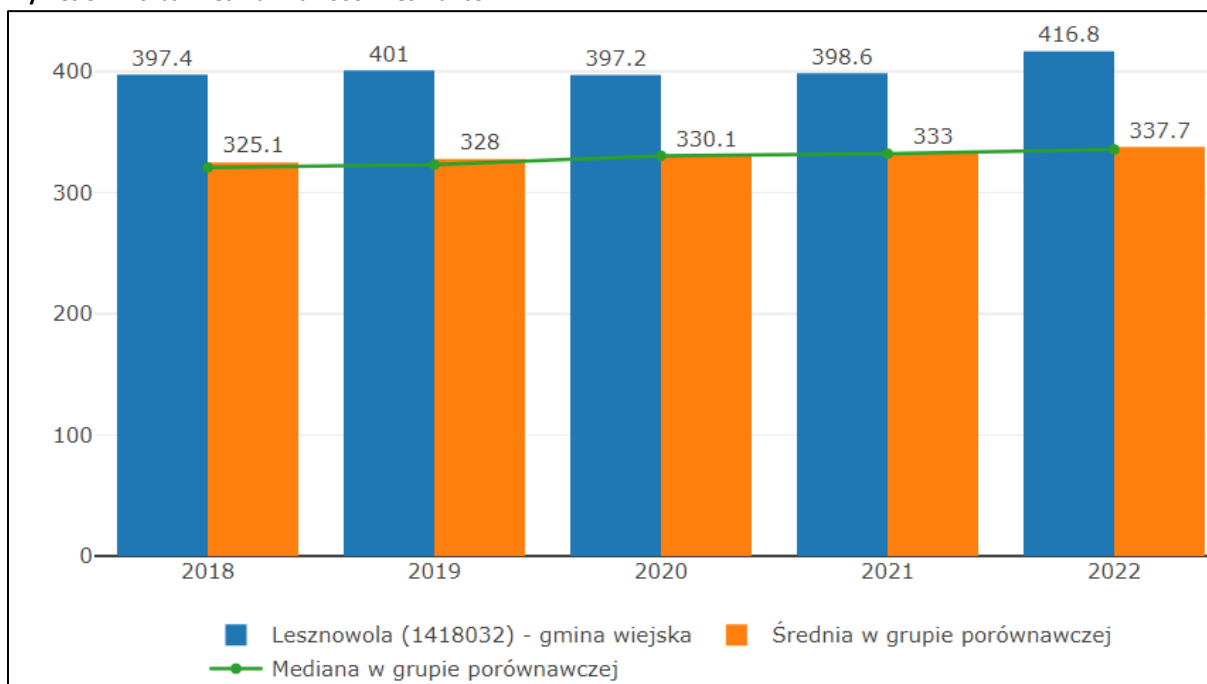
Źródło: <https://qminy.monitorrozwoju.pl/>, dostęp: 05.01.2025 r.

- **rosnąca dostępność mieszkań w gminie**

Od 2011 r. wzrasta dostępność mieszkań w gminie – w 2023 r. na 1 tys. mieszkańców przypadało 428,3 mieszkania. Jest to o 9,23% więcej niż w 2011 r. (392,1).

Dostępność mieszkań w gminie Lesznówola w latach 2018-2022 była większa niż średnia i mediana w grupie porównawczej (**Wykres 34**).

Wykres 34: Liczba mieszkań na 1000 mieszkańców

Źródło: <https://qminy.monitorrozwoju.pl/>, dostęp: 05.01.2025

Wraz ze wzrostem liczby mieszkań przypadających na 1 tys. mieszkańców w Lesznowoli spadła średnia liczba osób przypadających na jedno mieszkanie (w okresie 2011-2022 o 8,63%), co wskazuje na poprawę sytuacji mieszkaniowej i wzrost standardu życia mieszkańców gminy (w 2023 r. wskaźnik ten wynosił 2,33 osoby na mieszkanie).

- **bardzo wysoka jakość zasobu mieszkaniowego**

Średnia powierzchnia użytkowa mieszkania na osobę w 2023 r. wynosiła 47,7 m² i wzrosła nieznacznie (o 1,71%) od 2011 r. Wartość ta w 2023 r. była zdecydowanie wyższa niż w województwie mazowieckim (33,9 m²) i w kraju (31,6 m²).

Większość mieszkań w gminie jest wyposażona w podstawowe udogodnienia oraz korzysta z sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. W 2023 r. 97,1% mieszkań było przyłączonych do sieci wodociągowej, 97,0% wyposażonych w ustęp spłukiwany i w łazienkę, a 91% w centralne ogrzewanie. W gaz sieciowy wyposażonych było 95% mieszkań. Na przestrzeni ostatnich lat obserwuje się spadek przeciętnej powierzchni użytkowej mieszkania. Od 2011 r. (119,5 m²) spadła do poziomu 111,3 m² w 2023 r. (o 6,86%).

- **rosnący komunalny zasób mieszkaniowy**

W 2022 r. zasób mieszkaniowy gminy obejmował 101 mieszkań o łącznej powierzchni użytkowej 4 076 m² (1 lokal komunalny nie był zamieszkały). Na zasób mieszkaniowy należący do gminy Lesznowola składa się 9 budynków mieszkalnych, kontener socjalny oraz 2 lokale mieszkalne. Zlokalizowane są one były miejscowościach: Kolonia Warszawska (1 budynek mieszkalny), Lesznowola (2 budynki mieszkalne i kontener socjalny), Łazy (3 budynki mieszkalne), Mroków (2 budynki mieszkalne), Wólka Kosowska (2 lokale mieszkalne) oraz Zamienie (budynek mieszkalny).

Zasób mieszkaniowy gminy wzrasta – od 2013 r. do 2022 r. o 24,69% (z 81 mieszkań w 2013 r. do 101 mieszkań w 2022 r.). W 2022 r. na najem lokalu z zasobu gminy oczekiwało 49 gospodarstw domowych.

4.5.4.2. Opinie mieszkańców

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 51,56% mieszkańców gminy Lesznowola biorących udział w ankietywnym badaniu opinii mieszkańców oceniło dostępność mieszkań jako dobrą lub bardzo dobrą; przeciwnego zdania było 14,84% badanych. 22,14% respondentów oceniło dostępność mieszkań jako przeciętną; zdania w tym zakresie nie miało 11,46% badanych. ▪ 50,52% mieszkańców gminy Lesznowola biorących udział w ankietywnym badaniu opinii mieszkańców oceniło możliwość zakupu mieszkań jako dobrą lub bardzo dobrą, przeciwnego zdania było 14,32% badanych. 24,74% respondentów oceniło możliwość zakupu mieszkań jako przeciętną; zdania w tym zakresie nie miało 10,42% badanych.
---	--

4.5.5. Zagospodarowanie przestrzenne

4.5.5.1. Ustalenia

- **dobre wykorzystanie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jako narzędzia kształtującego politykę i ład przestrzenny gminy**

Polityka przestrzenna gminy prowadzona jest w oparciu o studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, przyjęte uchwałą Nr 30/IV/2011 Rady Gminy Lesznowola z dnia 15 marca 2011 r. Studium będące wyrazem polityki przestrzennej gminy wiąże jej organy jedynie przy uchwalaniu planów zagospodarowania przestrzennego. Aktualne studium wygaśnie najdalej z dniem

31.12.2025 r.²⁶ Kierując się zapisami studium gmina uchwaliła miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, które w 2023 r. pokrywały 86,4% (599,60 ha) powierzchni gminy.

- **zadawalający stopień pokrycia terenu gminy miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego**

W 2023 r. na terenie gminy obowiązywało 185 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, którymi pokryto 86,4% powierzchni gminy. Od 2013 r. rośnie powierzchnia terenów pokrytych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego (o 6,28%). Większość terenów nieobjętych planami miejscowymi to lasy oraz grunty rolne o wysokiej przydatności rolniczej, co w sposób znaczący ogranicza zakres możliwych do realizacji na nich działań. Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego zachowują swoją ważność po 31.12.2025 r.

- **istniejące na terenie gminy obszary o w pełni wykształconej, zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej**

W granicach gminy Lesznowola wykształciło się 7 głównych jednostek osadniczych, które stanowią obszary o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach obszaru zabudowy mieszkaniowej wraz z obiektami infrastruktury technicznej zamieszkały przez ludzi, tj.: Mysiadło, Stara Iwiczna, Nowa Iwiczna, Magdalenka, Lesznowola, Kolonia Lesznowola, Zamienie, Łazy, Wólka Kosowska i Jabłonowo. Ich rozwój wynika m.in. z wymagań dotyczących sposobu zagospodarowania terenu i zabudowy wskazanej w obowiązujących planach miejscowych, w tym charakterem wprowadzanej zabudowy i zagospodarowania terenu, dogodnym powiązaniem komunikacyjnym oraz sąsiedztwem miasta stołecznego Warszawy i miasta Piaseczna.

W gminie Lesznowola nie ma wykształconego centrum gminy, stanowiącego główny ośrodek zamieszkania, obsługi mieszkańców, rekreacji i wypoczynku.

- **rozwój urbanistyczny gminy**

W okresie 2011-2023 wzrosła liczba obiektów budowlanych (w okresie 2011-2022 zrealizowano 4 132 budynki mieszkalnych i 284 niemieszkalnych), nastąpił rozwój sieci wodnej, kanalizacyjnej i gazowej. Od 2018 r. do 2023 r. wydano 1221 pozwoleń na budowę. Były to głównie pozwolenia na budowę budynków jednorodzinnych (jednomieszkaniowych (72,40%).

- **postępujący proces zmian w zagospodarowaniu terenów wynikający z rozwoju urbanistycznego gminy**

Wysoki poziom aktywności inwestycyjnej i będący jej następstwem rozwój urbanistyczny gminy skutkuje zmniejszeniem powierzchni gruntów rolnych ze względu na zmianę sposobu ich użytkowania poprzez lokalizowanie na nich zabudowy, w tym zabudowy mieszkaniowej oraz rozwój funkcji gospodarczych. Z uwagi na rozwój urbanistyczny gminy i postępujący proces zmian w zagospodarowaniu terenów z niego wynikający (opis poniżej) gmina stopniowo traci swój wiejski charakter.

- **zróżnicowany poziom zainwestowania w gminie**

Obszar gminy Lesznowola pod względem poziomu zainwestowania dzieli się na dwie strefy:

²⁶ Studium kierunków i uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego powinno być zastąpione planem ogólnym, mającym charakter aktu prawa miejscowego.

1. strefę intensywnej urbanizacji – obejmującą obszary głównie w części północno–wschodniej gminy, w bezpośrednim sąsiedztwie miasta stołecznego Warszawy i miasta powiatowego – Piaseczna (Mysiadło, Nowa Iwiczna, Stara Iwiczna) oraz w części południowej gminy (Jabłonowo, Wólka Kosowska).

Strefa charakteryzuje się zwartą zabudową o funkcji mieszkaniowej o typowo miejskim charakterze. W szczególności tego rodzaju zabudowa występuje w obrębach Mysiadło, Nowa Iwiczna i Stara Iwiczna. Na terenie Jabłonowa i Wólki Kosowskiej dominuje zabudowa usługowa, w tym obiekty handlowe i magazyny.

2. strefę ekstensywnej urbanizacji - istniejąca zabudowa wyróżnia się przede wszystkim rozproszonym, liniowym układem. W większości w jej granicach zabudowa skoncentrowana jest wzdłuż istniejących ciągów komunikacyjnych. Dominującym typem zabudowy na obszarach wiejskich staje się zabudowa pełniąca wyłącznie funkcje mieszkaniowe jednorodzinne, która sukcesywnie wypiera zabudowę zagrodową.

- **zróżnicowane rozłożenie funkcji publicznych i usługowych na terenie gminy**

W systemie sieci osadniczej funkcje obsługi lokalnej pełnią głównie miejscowości położone w sąsiedztwie miasta Piaseczna, tj.: Nowa Iwiczna i Stara Iwiczna. Na ich terenie występuje zwiększona koncentracja funkcji mieszkaniowych i usługowych, w tym usług publicznych z zakresu kultury, zdrowia i edukacji.

- **istniejące ograniczenia w zagospodarowaniu gminy**

Na obszarach chronionego krajobrazu (obejmującego 1 723 ha, tj. 24,9% powierzchni gminy) występują ograniczenia w zagospodarowaniu w postaci zakazu realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, likwidowania zbiorowisk wodnych, starorzeczy i obszarów wodno – błotnych oraz likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nawodnych, wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, dokonywania zmian stosunków wodnych (z dopuszczonymi odstępstwami ze względu na ochronę przeciwpowodziową, ludzi, mienia, ruchu drogowego), lokalizowania obiektów budowlanych (z wyjątkami dla urządzeń wodnych oraz służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki leśnej, rolnej i rybackiej) w pasie od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych w określonych strefach²⁷.

4.5.5.2. Potrzeby i oczekiwania mieszkańców

	<ul style="list-style-type: none"> – Utworzenie nowego centrum gminy. – Zmiana planu zagospodarowania przestrzennego. – Zabezpieczenia gruntów pod nowe obiekty edukacyjne i rekreacyjne. – Potrzeba zagospodarowania przestrzennego uniemożliwiającego budowę hal w pobliżu domostw. – Ograniczenie zabudowy szeregowej na terenach, gdzie dominuje budownictwo jednorodzinne o charakterze indywidualnych zabudowań. – Zagospodarowania terenu - plany rozwoju społecznego dla terenu Kossot - Leszczyńka.
---	--

²⁷ Szczegółowe zakazy zawiera rozporządzenie Nr 3 Wojewody Mazowieckiego z 13.02.2007 r. w sprawie Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2007 r., Nr 42, poz. 870) z późniejszymi zmianami.

	– Zabezpieczenie terenów rekreacji w gminie, najlepiej na gruntach własnych gminy bez ryzyka korzystania z terenów dzierżawionych przez gminę.

4.6. WYMIAR INSTYTUCJONALNY

4.6.1. Potencjał instytucjonalny

4.6.1.1. Ustalenia

- **ustalona struktura organizacyjna i zapewniona ciągłość działań gminy**

- gmina realizuje działania i świadczy usługi na rzecz społeczności lokalnej poprzez Urząd Gminy oraz jednostki organizacyjne gminy: 5 przedszkoli gminnych (w tym 1 z oddziałami integracyjnymi), 1 zespół szkolno-przedszkolny, 5 szkół podstawowych, Zespół Obsługi Placówek Oświatowych, Centrum Sportu, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej oraz dwie instytucje kultury: Gminny Ośrodek Kultury oraz Gminną Bibliotekę Publiczną.
- gmina zapewnia usługi poprzez dwie spółki gminne: Lesznówolskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. oraz Gminną Spółkę Wodną Lesznówola
- działania gminy wspierają 22 jednostki pomocnicze: 22 sołectwa.
- w gminie funkcjonuje system zastępstw pracowniczych. Pracownicy są zastępowani przez wyznaczonych, posiadających odpowiednie kwalifikacje i wiedzę pracowników, tak aby nieobecności nie wpływały na jakość i terminowość załatwianych spraw.

- **odpowiednie zasoby pracownicze i kompetencyjne**

Gmina posiada odpowiednie zasoby pracownicze i kompetencyjne w zakresie prowadzenia działań bieżących: administracji, zarządzania i finansów publicznych, świadczenia usług, prowadzenia projektów inwestycyjnych i społecznych, utrzymania infrastruktury, zarządzania nieruchomościami. W przypadku planowania działań perspektywicznych, szczególnie w dłuższym horyzoncie czasowym brakuje wystarczającej ilości osób szczególnie zajmujących się scenariuszowym planowaniem strategicznym, analizą danych i trendów, zarządzaniem procesowym w powiązaniu z zarządzaniem talentami, wykorzystywaniu innowacji, nowych technologii i rozwiązań cyfrowych do zarządzania miastem (w ramach tzw. "inteligentnej gminy)", zarządzania transformacją energetyczną, zarządzenia integracją i bezpieczeństwem publicznym, m.in. w perspektywie ruchów migracyjnych i zmian struktury demograficznej.

Konkurencją w utrzymaniu wykwalifikowanej kadry jest bliskość Warszawy. Mniej kadry specjalistycznej napływa do gminy w celu stałego zatrudnienia niż mieszkańców gminy zdobywa zatrudnienie w stolicy.

- **odpowiednie zasoby rzeczowe i technologiczne do świadczenia usług**

- elektroniczna komunikacja mieszkańców z gminą odbywa się za pośrednictwem serwisu ePUAP ,
- wszystkie systemy gminy świadczące e-usługi zintegrowane są z Węzłem Krajowym, co pozwala uwierzytelnić się w nich Profilem Zaufanym (login.gov.pl),
- wewnętrzny system obiegu dokumentów funkcjonujący w gminie został zintegrowany z platformą ePUAP,
- gmina posiada zasoby techniczne pozwalające na świadczenie usług drogą elektroniczną,
- w gminie działa gminny system powiadamiania sms (zapisano się do niego 3 600 osób, do wybranych grup tematycznych) oraz spersonalizowany portal komunalny

<https://odpadykomunalne.pl>. Mieszkańcy mogą skorzystać z aplikacji Evenio z funkcją kalendarza odbioru odpadów (w ramach systemu Evenio w 2023 roku zostało wysłanych do mieszkańców 13 172 wiadomości SMS dotyczących gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi),

- w urzędzie gminy prowadzony jest punkt potwierdzający profil zaufany ePUAP,
- gmina korzysta z elektronicznych tablic jako nośników informacji/ogłoszeń dla mieszkańców (tablice informacyjne w Urzędzie Gminy, GOK, GOPS i Centrum Sportu).

4.6.1.2. Potrzeby i oczekiwania mieszkańców

	<ul style="list-style-type: none"> – Wprowadzenie cyfrowej gminy oraz postulat upowszechnienia nowych technologii, w tym również podnoszenie kompetencji cyfrowych nauczycieli (laboratoria przyszłości, kluby cyfrowe) – Stworzenie systemu informacyjnego dla mieszkańców gminy – Rozwój instytucjonalnych systemów wzajemnej komunikacji samorządu i mieszkańców - usprawnienie komunikacji przez powiadomienia.
---	--

4.6.2. Finanse gminne

4.6.2.1. Ustalenia

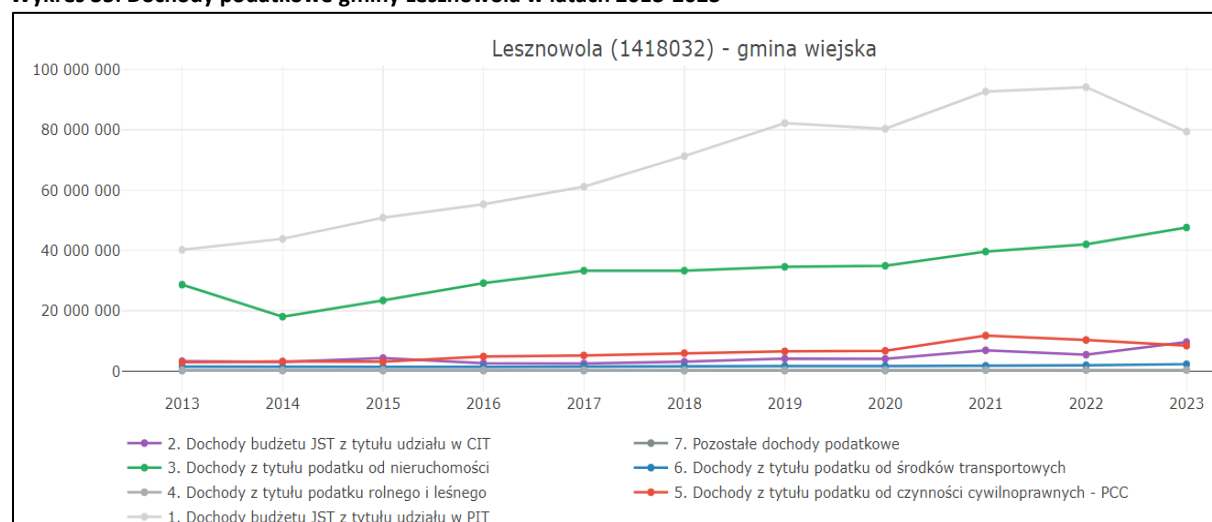
- **stabilna sytuacja finansowa gminy**

Dochody gminy w 2023 r. wynosiły 380 697 107,20 zł.

Na dochody składały się dochody własne (ich udział w dochodach ogółem wahał się w okresie 2013-2023 od 56,76% do 83,21%; w 2023 r. wynosił: 72,79%), subwencja ogólna, w której dominowała subwencja oświatowa przekazywana gminie w związku z realizowanymi przez nią zadaniami oświatowymi oraz dotacje, a także inne dochody.

Najwięcej dochodów podatkowych Lesznowola uzyskiwała z tytułu udziału w PIT oraz podatku od nieruchomości (**Wykres 35**).

Wykres 35: Dochody podatkowe gminy Lesznowola w latach 2013-2023

Źródło: <https://analizy.monitorrozwoju.pl/>; dostęp: 06.01.2025

W 2023 r. gmina wydatkowała z budżetu kwotę 365 094 428,70 zł.

W 2023 r. 89,77% wydatków stanowiły wydatki bieżące. Pozostałą część środków gmina przeznaczyła na różnego rodzaju inwestycje (10,23%).

W 2023 r. w strukturze wydatków dominowały wydatki na: oświatę i wychowanie (49,58%), transport i łączność (10,02%), gospodarkę mieszkaniową (10,32%), które łącznie stanowiły 69,92% wydatków gminy.

W okresie 2013-2023 Lesznowola osiągała dodatni wynik budżetu (różnicę między dochodami a wydatkami) – czyli nadwyżkę (**Tabela 7**). O dobrej sytuacji finansowej gminy świadczy wynik operacyjny netto (dochody bieżące pomniejszone o wydatki bieżące i rozchody z tytułu spłaty długu), który w latach 2013-2014, w roku 2016 i w latach 2018-2022 r. wykazywał wartości dodatnie (**Tabela 7**). Oznacza to, że gmina we wskazanych wyżej latach uzyskała nadwyżkę operacyjną netto.

Tabela 7: Budżet i dług gminy Lesznówola w latach 2013-2023

Wskaźnik/lata	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1. Dochody ogółem	171 504 202,4	184 967 047,1	175 256 130,8	168 977 109,50	196 059 345,60	208 816 606,20	247 429 719,70	279 791 090,60	317 089 589,30	327 194 002,20	380 697 107,20
1a. Dochody bieżące	170 082 572,8	181 498 474,1	140 026 566,8	167 952 483,80	190 607 186,90	208 117 604,60	245 986 518,50	273 759 852,30	309 368 836,80	313 464 231,50	279 610 270,50
1b. Dochody majątkowe	1 421 629,56	3 468 573,0	35 229 564,01	1 024 625,72	5 452 158,68	699 001,58	1 443 201,17	6 031 238,34	7 720 752,52	13 729 770,65	101 086 836,70
2. Wydatki ogółem	15 2849 399,6	16 6325 274,5	171 145 248,5	199 409 728,50	192 920 625,80	211 467 925,40	297 968 199,40	300 698 594,70	312 074 764,60	334 772 240,40	365 094 428,70
2a. Wydatki bieżące	115 796 137,9	144 848 876,4	134 860 675,2	156 129 246,80	180 328 663,30	190 826 379,60	234 191 563,60	254 583 880,40	283 852 880,30	302 302 674,20	327 746 416,10
2b. Wydatki majątkowe	37 053 261,73	21 476 398,11	36 284 573,29	43 280 481,68	12 591 962,49	20 641 545,78	637 766 35,83	46 114 714,27	28 221 884,32	32 469 566,18	37 348 012,58
3. Wynik budżetu	18 654 802,75	18 641 772,63	4 110 882,29	-30 432 618,98	3 138 719,77	-2 651 319,17	-50 538 479,73	-20907504,04	5 014 824,75	-7 578 238,16	15 602 678,50
4. Przychody ogółem	3 698 430,09	747 473,18	42 832 793,08	48 443 675,37	27 450 956,39	17 814 676,16	66 562 828,99	32 523 826,26	25 729 796,28	33 520 672,03	27 463 788,95
5. Rozchody ogółem	21 605 759,66	11 656 452,73	6 200 000,0	7 260 100,00	21 675 000,00	4 500 528,00	5 500 523,00	6 850 000,00	6 223 949,00	9 300 000,00	38 600 000,00
4. Wynik finansowy	747 473,18	7 732 793,08	40 743 675,37	10 750 956,39	8 914 676,16	10 662 828,99	10 523 826,26	4 766 322,22	24 520 672,03	16 642 433,87	4 466 467,45
7. Kwota długu	64 044 122,72	52 387 669,99	81 287 669,99	80 000 000,00	75 025 000,00	79 424 472,00	129 823 949,00	144 973 949,00	159 750 000,00	159 450 000,00	146 650 000,00
8. Wynik operacyjny brutto budżetu	54 286 434,92	36 649 597,74	5 165 891,57	11 823 236,98	102 78 523,58	17 291 225,03	11 794 954,93	19 175 971,89	25 515 956,55	11 161 557,37	-48 136 145,6
9. Wynik operacyjny netto budżetu	32 680 675,26	24 993 145,01	-1 034 108,43	4 563 136,98	-11 396 476,42	12 790 697,03	6 294 431,93	12 325 971,89	19 292 007,55	1 861 557,37	-71 736 145,6

Źródło: <https://analizy.monitorrozwaju.pl/>; dostęp 06.01.2025

4.6.3. Współpraca

4.6.3.1. Ustalenia

- **różnorodne formy współpracy z mieszkańcami**

- ciała konsultacyjne i doradcze:
Lesznówolska Rada Seniorów (15 przedstawicieli)
Do głównych zadań rady należy inicjowanie, konsultowanie, opiniowanie, informowanie o działaniach podejmowanych na rzecz seniorów, współpraca z organami gminy
- jednostki pomocnicze (sołectwa)
Jednostki pomocnicze w okresie 2018-2023 r. dysponowały funduszem sołectkim w wysokości łącznej 4 520 000,00 zł (**Tabela 8**) i zrealizowały w jego ramach wydarzenia i inwestycje na rzecz społeczności lokalnej.

Tabela 8: Budżet sołectki w latach 2018-2023

Lata	2018	2019	2020	2021	2022	2023	łącznie
Wysokość budżetu sołectkiego (w zł)	700 000	700 000	740 000	780 000	790 000	810 000	4 520 000

Źródło: opracowanie własne

- konsultacje społeczne
Konsultacje społeczne odbywają się obligatoryjnie (w sprawach wskazanych ustawami) oraz innych ważnych sprawach dla gminy. W 2023 r. odbyły się konsultacje społeczne w sprawie projektu strategii rozwoju gminy Lesznówola na lata 2022-2032 (3 spotkania konsultacyjne). Konsultacje prowadzone są z wykorzystaniem różnych form partycypacji (składanie uwag, spotkania konsultacyjne).

- **różnorodne formy współpracy z organizacjami pozarządowymi**

- powierzenie realizacji zadań publicznych organizacjom pozarządowym
Zadania publiczne przekazywane są przez gminę organizacjom pożytku publicznego w oparciu o roczne programy współpracy z organizacjami pozarządowymi, wskazujące m.in. zakres tematyczny i kwoty przeznaczone na realizację programu. W okresie 2018-2023 gmina przekazała organizacjom pozarządowym na realizację zadań dotacje w łącznej kwocie: 2 311 796,58 zł.
- konsultowanie uchwał
W okresie 2018-2023 z organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie skonsultowano 6 projektów rocznego programu współpracy Gminy Lesznówola z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na kolejny rok budżetowy w formie zgłaszania opinii i uwag do zaprezentowanych projektów programu.

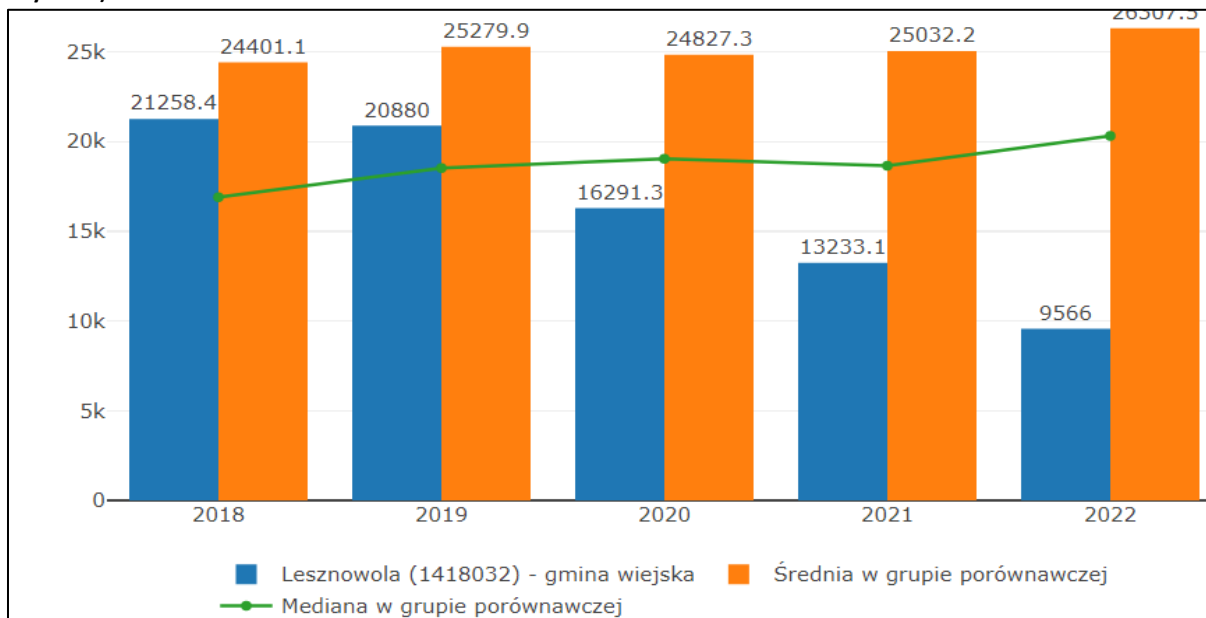
- **słabnąca współpraca z organizacjami pozarządowymi**

Od 2013 r. obniżył się udział wydatków na dotacje bieżące dla organizacji pozarządowych w wydatkach bieżących JST. W 2013 r. wynosił on 0,22%; w 2023 r. – 0,05%.

Kwota wydatków bieżących przekazywanych na dotacje do organizacji pozarządowych na 1 tys. mieszkańców w okresie 2013-2023 wahała się. Kwota wydatków bieżących przekazywanych na dotacje do organizacji pozarządowych na 1 tys. mieszkańców w 2023 r. (4306,70 zł) była niższa niż w 2013 r. o 61,73% (w 2013 r. wynosiła – 11 253,49 zł).

Wydatki z budżetu JST na dotacje bieżące dla organizacji pożytku publicznego na 1000 mieszkańców (średnia trzyletnia) w okresie 2018-2022 obniżały się i były niższe niż mediana i średnia w grupie porównawczej (**Wykres 36**).

Wykres 36: Wydatki z budżetu JST na dotacje bieżące dla organizacji pożytku publicznego na 1000 mieszkańców (średnia trzyletnia)

Źródło: <https://gminy.monitorrozwoju.pl/>; dostęp: 06.01.2025

- **różnorodne formy współpracy z przedsiębiorcami**

Gmina informuje przez stronę internetową przedsiębiorców o dostępnych dla nich naborach wniosków na finansowanie zewnętrzne ich działalności.

Gmina organizuje cyklicznie raz w miesiącu konsultacje dla przedsiębiorców z przedstawicielem Mazowieckiego Regionalnego Funduszu Pożyczkowego oraz spotkania z przedstawicielami instytucji wspierających rozwój gospodarczy lub przedsiębiorców.

Gmina współpracuje z Mazowieckim Związkiem Pracodawców w Gminie Lesznowola oraz Stowarzyszeniem Przedsiębiorców Wólka Center w zakresie organizowanych przez te stowarzyszenia wydarzeń. Ponadto przedstawiciele Gminy są zapraszani na cyklicznie organizowany przez Stowarzyszenie Chinek w Polsce Dzień Kobiet oraz obchody Chińskiego i Wietnamskiego Nowego Roku.

- **różnorodne formy (w tym zinstytucjonalizowane) i obszary współpracy z innymi JST**

- stowarzyszenia

Gmina Lesznowola jest członkiem nw. stowarzyszeń JST:

- ✓ Stowarzyszenie Metropolia Warszawa

Skupia 77 jednostek samorządu terytorialnego z obszaru aglomeracji warszawskiej. Współpraca członków koncentruje się na inicjowaniu zmian służących poprawie jakości powietrza oraz promowaniu idei wspólnej realizacji usług publicznych, w tym m.in. gospodarki odpadami, transportu publicznego, edukacji.

W ramach współpracy opracowano w 2023 r. Strategię Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla metropolii warszawskiej 2021-2027+ oraz Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla metropolii warszawskiej 2030+, dające podstawę do ubiegania się o środki unijne dla członków stowarzyszenia na działania określone w tych dokumentach. Od 2023 r. trwają prace nad opracowaniem Strategii rozwoju metropolii warszawskiej do 2040 r.

✓ Związek Gmin Wiejskich

Ogólnopolska organizacja, skupiająca 644 gminy wiejskie i miejsko-wiejskie, której celem jest integracja samorządów wiejskich i rozwiązywanie wspólnych problemów tego środowiska. Tworzy szeroką platformę współpracy i wymiany doświadczeń pomiędzy gminami (kongresy, konferencje, grupy wymiany doświadczeń, baza dobrych praktyk, różnorodne formy współdziałania z wykorzystaniem technologii informatycznych).

✓ Mazowieckie Stowarzyszenie Gmin na Rzecz Społeczeństwa Informacyjnego

Stowarzyszenie skupiające 21 gmin z obszaru województwa mazowieckiego, którego celem jest m.in. reprezentowanie i obrona wspólnych interesów gmin w relacjach z administracją rządową i wojewódzką oraz wspieranie działań na rzecz rozwijania kontaktów i współpracy międzynarodowej na poziomie lokalnym i regionalnym w zakresie wspólnych przedsięwzięć na rzecz rozwoju społeczeństwa informacyjnego.

✓ Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Zlewni Rzeki Jeziorki

Stowarzyszenie skupiające 13 jednostek samorządu terytorialnego (powiatów i gmin), którego celem jest wspieranie działań na rzecz zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego na terenie działania stowarzyszenia, a w szczególności szeroko pojęta ochrona środowiska obszaru zlewni rzeki Jeziorki.

– porozumienia

To formy współpracy prowadzone w oparciu o zawierane z innymi gminami porozumienia mające na celu powierzenie przez Lesznów zadań własnych innym jednostkom samorządu terytorialnego lub przyjęcia zadań własnych innych jednostek samorządu terytorialnego do realizacji w różnych obszarach tematycznych. Gminy przekazujące zadania finansują realizację powierzonych zadań w sposób określony w porozumieniach. Co roku Gmina zawiera porozumienia m.in. z Miastem Stołecznym Warszawa w sprawie powierzenia zadań gminnego transportu zbiorowego. Gmina Lesznów zawierała także porozumienia z gminą Raszyn w sprawie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków.

• **różnorodne obszary współpracy z innymi podmiotami publicznymi, prywatnymi i społecznymi**

Władze gminy Lesznów zaangażowały się również w działalność ponadlokalnych organizacji pozarządowych, reprezentujących różne obszary aktywności samorządu: Związek Powiatów Polskich, Europejski Klub Biznesu Polska, Stowarzyszenie Przedsiębiorcy.pl, Stowarzyszenie Kobieta Charyzmatyczna, Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich, Sieć Na Rzecz Innowacji w Rolnictwie i Na Obszarach Wiejskich, Zarząd Gminny i Powiatowy ZOSP, Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej, Samorządowe Stowarzyszenie Kobiet, Rada Konsultacyjna ds. Programów i Treści Nauczania Centrum Studiów Samorządu Terytorialnego i Rozwoju Lokalnego Uniwersytetu Warszawskiego.

5. Powiązania i relacje z otoczeniem zewnętrznym

5.1. Powiązania społeczne i gospodarcze (funkcjonalne)

Gmina Lesznów położona jest w sąsiedztwie lub w bliskiej odległości od ośrodków usługowych i przemysłowych o znaczeniu regionalnym, subregionalnym i krajowym zlokalizowanych w granicach województwa mazowieckiego, łódzkiego i lubelskiego:

- 1) przy granicy z miastem stołecznym Warszawa (12,0 km do centrum Warszawy);
- 2) 97 km od Płocka;

- 3) 73 km od Radomia;
- 4) przy granicy z Piasecznem (1,5 km do centrum Piaseczna);
- 5) 142 km od Lublina;
- 6) 107 km od Łodzi.

Na kształtowanie się struktury funkcjonalno – przestrzennej gminy Lesznówola w największym stopniu wpływ miało miasto stołeczne Warszawa i rozwój jego aglomeracji. Na zagospodarowanie przestrzenne gminy silnie oddziaływało też sąsiedztwo miasta powiatowego – Piaseczna, co w szczególności widoczne jest na terenach w jego bezpośrednim otoczeniu.

Wpływ na kształtowanie się struktury gminy miało także położenie komunikacyjne Lesznówoli - przechodzące przez jej obszar szlaki komunikacyjne: droga krajowa nr 7 i 79 oraz linia kolejowa nr 8 Warszawa Zachodnia – Kraków Główny i nr 937 Warszawa Okęcie – Jeziorna.

Gmina, choć pod względem funkcjonalno–przestrzennym nadal należy do gmin wiejskich, to zaczyna nabierać „miejskiego” charakteru. Rolnictwo wypierane jest przez funkcje mieszkaniowe, usługowe i przemysłowo–magazynowo–składowe. Dzieje się tak głównie za sprawą silnego oddziaływania Warszawy. W granicach gminy występuje coraz częściej intensywna zabudowa mieszkaniowa, w tym mieszkaniowa szeregowa i bliźniacza.

Bliskość miasta stołecznego Warszawy oraz miasta Piaseczna spowodowała ograniczenie rozwoju niektórych elementów infrastruktury społecznej o znaczeniu ponadlokalnym, związanych m.in. ze szkolnictwem ponadpodstawowym i rozrywką (**Tabela 9**).

Na terenie gminy mieszkańcy zaspokajają potrzeby w zakresie: opieki nad dziećmi (żłobki) i wychowania przedszkolnego oraz edukacji szczebla podstawowego oraz korzystają z usług handlowych (**Tabela 9**). Z pozostałych usług mieszkańcy korzystają głównie w Warszawie i w innych miejscowościach leżących na terenie powiatu piaseczyńskiego (**Tabela 9**).

Tabela 9: Analiza przepływu mieszkańców w związku z korzystaniem przez nich z usług oraz pobieraniem nauki i świadczeniem pracy

Rodzaj usługi	Miejsce korzystania przez mieszkańców gminy Lesznówola z usług:					
	W gminie	Poza miejscem zamieszkania, ale na terenie powiatu	W Warszawie	W innym miejscu niż poprzednio wymienione	Nie dotyczy	Inne/Brak odpowiedzi
Opieka żłobkowa	52	25	49	6	252	0
Opieka przedszkolna	121	15	20	3	225	0
Edukacja na poziomie podstawowym	158	3	12	2	209	0
Edukacja średnia i zawodowa	9	5	81	3	286	0
Edukacja wyższa	0	2	96	5	281	0
Podstawowa opieka zdrowotna	111	98	147	18	10	0
Zdrowotna opieka specjalistyczna	19	62	264	19	20	0
Stomatolog	58	92	189	38	7	0
Opieka i rehabilitacja	19	29	67	9	260	0
Opieka dla dzieci i młodzieży	49	37	78	11	209	0
Wydarzenia z zakresu kultury	38	31	284	11	20	0
Wydarzenia i imprezy sportowe oraz związane z wypoczynkiem	40	49	197	71	27	0

Diagnoza strategiczna sytuacji społeczno-gospodarczej gminy Lesznowola - raport

Rodzaj usługi	Miejsce korzystania przez mieszkańców gminy Lesznowola z usług:					
	W gminie	Poza miejscem zamieszkania, ale na terenie powiatu	W Warszawie	W innym miejscu niż poprzednio wymienione	Nie dotyczy	Inne/Brak odpowiedzi
Uprawianie sportu i rekreacji (siłownia, boiska, basen, itp.)	67	100	144	51	22	0
Usługi handlowe	129	125	91	35	4	0
Usługi gastronomiczne	80	96	170	29	9	0
Pozostałe usługi	44	74	182	30	54	0
Miejsce nauki	6	0	19	2	279	78
Miejsce pracy	63	38	222	37	24	0

Źródło: badania ankietowe mieszkańców gminy Lesznowola, 2025

Głównym miejscem pobierania nauki i miejscem pracy mieszkańców Lesznowoli pozostaje Warszawa i obszar powiatu piaseczyńskiego (**Tabela 9**).

Korzystanie przez mieszkańców gminy Lesznowola z większości usług (poza podstawowymi usługami socjalno-bytowymi) w innej miejscowości położonej na terenie powiatu i w Warszawie – ośrodku wojewódzkim świadczy o istnieniu silnych powiązań społecznych między Lesznowolą a położonymi w bliskiej odległości na terenie miastami: Piasecznem oraz Konstancinem-Jeziorną i Warszawą. Silniejsze powiązania z Warszawą potwierdzają, że Lesznowola pełni funkcję gminy o charakterze podmiejskim - strefy zewnętrznej obszaru funkcjonalnego ośrodka wojewódzkiego.

5.2. Powiązania przyrodnicze

Na obszarze gminy nie występują korytarze ekologiczne o randze krajowej (najbliżej położony jest korytarz rzeki Wisły – Dolina Środkowej Wisły, który stanowi część składową krajowej sieci ekologicznej ECUNET–POLSKA). Przepływ materii, energii i informacji genetycznej pomiędzy elementami systemu przyrodniczego gminy i obszarami sąsiednimi odbywa się poprzez istniejącą sieć lokalnych korytarzy i powiązań przyrodniczych, które stanowią doliny rzek Utraty, Raszynki i Jeziorki, zbiorowiska leśne, zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne oraz otwarte tereny rolnicze.

W granicach gminy Lesznowola występują bariery przyrodnicze, będące przeszkodami migracyjnymi dla zwierząt. Należą do nich m.in. drogi o wysokim natężeniu ruchu (drogi krajowe nr 7 i 79, droga wojewódzka nr 721) oddzielające otwarte tereny rolnicze, kompleksy leśne oraz tereny wód. Nieznaczne utrudnienie mogą również stwarzać:

- 1) linie kolejowe nr 8 Warszawa Zachodnia – Kraków Główny oraz nr 937 Warszawa Okęcie – Jeziorna;
- 2) napowietrzne linie elektroenergetyczne 220 kV i 110 kV;
- 3) gazociągi wysokiego ciśnienia DN400 i DN150.

Pozostała infrastruktura techniczna nie ingeruje w znacznym stopniu w strukturę obszarów cennych pod względem przyrodniczym oraz objętych ochroną prawną.

5.3. Powiązania infrastrukturalne i komunikacyjne

Powiązania infrastrukturalne gminy z układem zewnętrznym dotyczą sieci energetycznych, sieci gazowych i telekomunikacji.

Powiązania zewnętrzne gminy w elektroenergetyce realizowane są dzięki napowietrznym elektroenergetycznym liniom przesyłowym NN (najwyższego napięcia, trzy dwutorowe odcinki) 220 kV relacji: 1. Piaseczno–Kozienice, Piaseczno–Mory, 2. Piaseczno–Kozienice, Piaseczno–Mory, 3. Piaseczno–Mory, Kozienice–Mory oraz napowietrznymi elektroenergetycznymi liniami przesyłowymi WN (wysokiego napięcia) 110 kV relacji: 1. Piaseczno–Tarczyn, 2. Piaseczno–Grójec.

Zasilanie gminy w paliwo gazowe oparte jest na gazociągach wysokiego ciśnienia relacji: 1. DN 400 MOP 5,5 MPa relacji Mory–Wola Karczewska, 2. DN 150 MOP 5,5 MPa zasilającego stację gazową Piaseczno.

Powiązania telekomunikacyjne realizowane przez maszt nadajnika radiowego i telewizyjnego (RTCN Raszyn).

Duże znaczenie w ujęciu ponadregionalnym w zakresie powiązań komunikacyjnych gminy Lesznowola ma droga krajowa nr 7 (droga główna ruchu przyspieszonego - Mława – Płońsk – Łomianki – Warszawa – Janki – Grójec – Radom – Szydłowiec) oraz nr 79 (Warszawa – Góra Kalwaria – Sandomierz – Kraków – Katowice – Bytom). W powiązaniach wewnątrzregionalnych istotną rolę odgrywa droga wojewódzka nr 721 Nadarzyn – Piaseczno – rz. Wisła – Wiązowna – Duchnow. Drogi krajowe oraz droga wojewódzka biegnące przez obszar gminy Lesznowola nie posiadają ze sobą bezpośredniego powiązania. Połączenia z sąsiadującymi gminami (gm. Raszyn, gm. Nadarzyn, gm. Tarczyn), ośrodkami miejskimi (Piaseczno) oraz miastem stołecznym Warszawa zapewniają dodatkowo drogi powiatowe.

Przez obszar gminy Lesznowola przebiegają dwie linie kolejowe:

- 1) linia kolejowa nr 8 o znaczeniu ponadlokalnym Warszawa Zachodnia – Kraków Główny;
- 2) linia kolejowa nr 937 o znaczeniu miejscowym Warszawa Okęcie – Jeziorna.

Świadczone na terenie gminy usługi w zakresie transportu zbiorowego (kolejowego, autobusowego) zapewniają powiązania komunikacyjne z Warszawą, Piasecznem, Raszynem, Nadarzynem, Tarczynem oraz szeregiem mniejszych miejscowości zarówno w granicach powiatu piaseczyńskiego, jak i pozostałych sąsiednich powiatów.

6. Czynniki zewnętrzne i trendy

6.1. Czynniki zewnętrzne

Lesznowola, położona w sąsiedztwie Warszawy, od lat jest jedną z najszybciej rozwijających się gmin w Polsce. Kluczowe lokalne czynniki wpływające na zapewnienie wysokiej jakości życia, to:

6.2.1. Dynamika demograficzna

- Prognozowany dalszy wzrost liczby mieszkańców, który zwiększy zapotrzebowanie na infrastrukturę techniczną, edukacyjną i społeczną.

6.2.2. Zachowanie ekologicznego charakteru gminy

- Potrzeba zachowania równowagi między rozwojem społecznym (w tym mieszkalnictwa) i gospodarczym a ochroną terenów zielonych i środowiska.

6.2.3. Rozwój infrastruktury

- Potrzeba rozbudowy infrastruktury drogowej, wodociągowo-kanalizacyjnej oraz poprawy transportu publicznego.

6.2.4. Bliskość Warszawy

- Integracja z Metropolią Warszawską, wykorzystanie bliskości do stolicy jako atutu dla przyciągania inwestycji, ale także rywalizacja o zasoby w sferze aktywności społecznej i gospodarczej.

6.2.5. Nowe technologie, przedsiębiorczość i innowacje:

- Wykorzystanie potencjału wdrażania nowoczesnych technologii oraz rozwój sektora innowacyjnego w oparciu o bliskość do centrów badawczo-rozwojowych w Warszawie.
- Rozwój lokalnej gospodarki przy zachowaniu równowagi między działalnością gospodarczą a komfortem życia mieszkańca

6.2. Megatrendy

6.2.1. Przyspieszenie technologiczne

- Rozwój sztucznej inteligencji, Internetu Rzeczy (IoT) i cyfryzacji, które mogą wpłynąć na lokalną gospodarkę i usługi publiczne.
- Wzrost znaczenia cyberbezpieczeństwa jako kluczowego wyzwania w zarządzaniu infrastrukturą i danymi.
-

6.2.2. Transformacja energetyczna i polityka klimatyczna:

- Dążenie do neutralności klimatycznej i wzrost znaczenia odnawialnych źródeł energii (OZE) oraz efektywności energetycznej.
- Możliwości, korzyści oraz koszty publiczne, społeczne, gospodarcze, wynikające z wdrażania technologii ekologicznych oraz realizacji polityki klimatycznej UE.

6.2.3. Zmiany demograficzne

- Migracje wewnętrzne i zewnętrzne, w tym napływ nowych mieszkańców do dynamicznie rozwijającej się gminy.
- Starzenie się społeczeństwa i związane z tym wyzwania w obszarze usług opiekuńczych i zdrowotnych.

6.2.4. Reorganizacja przestrzeni:

- Wzrost znaczenia obszarów funkcjonalnych wokół dużych miast, co może przynieść zarówno szanse, jak i wyzwania w zakresie planowania, infrastruktury i integracji z metropolią.

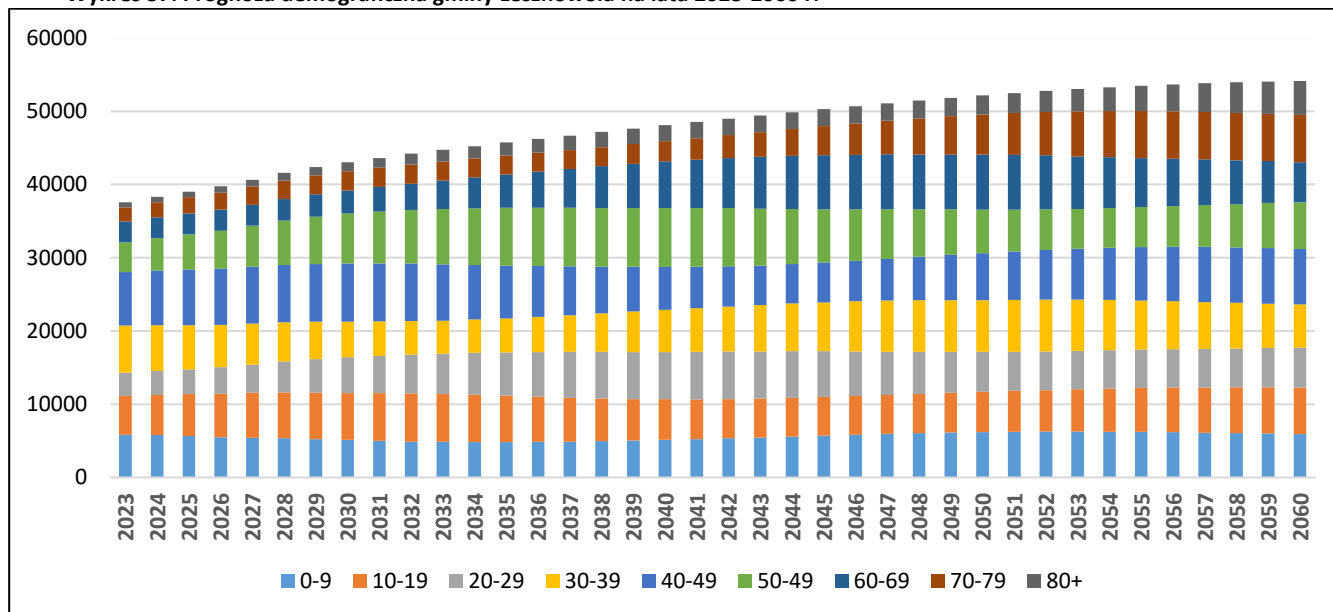
7. Prognozy

7.1. Prognozy demograficzne

Zgodnie z prognozami GUS populacja gminy Lesznów do 2060 r. wzrośnie o 16 581 osób, tj. o 44,14% do poziomu 54 145 osób (**Wykres 37**).

Diagnoza strategiczna sytuacji społeczno-gospodarczej gminy Lesznówola - raport

Wykres 37: Prognoza demograficzna gminy Lesznówola na lata 2023-2060 r.

Źródło: Prognoza ludności dla gmin na lata 2023-2060, GUS, 2023

Wzrost liczby ludności w stosunku do 2023 r.²⁸ dotyczyć będzie wszystkich grup wiekowych (za wyjątkiem grupy osób w wieku 30-39 lat); przy czym tempo zmian populacji w poszczególnych grupach wiekowych będzie odmienne; najszybciej wzrastać będzie populacja osób w wieku 80+; najwolniej w wieku 0-9 lat. Ujemna dynamika zmian charakteryzować będzie grupę mieszkańców w wieku 30-39 lat (Tabela 11, Tabela 12).

Tabela 10: Prognozowana liczba ludności w gminie Lesznówola w latach 2023-2060 –10 letnie grupy wiekowe

Grupy wiekowe	Lata									Zmiana	
	2023	2025	2030	2035	2040	2045	2050	2055	2060	w osobach	w %
Ogółem	37 564	39 027	43 027	45 725	48 085	50 289	52 154	53 489	54 145	16 581	44,14
0-9	5 856	5 667	5 128	4 851	5 127	5 715	6 190	6 224	5 926	70	1,20
10-19	5 280	5 709	6 397	6 329	5 555	5 267	5 490	5 980	6 352	1 072	20,30
20-29	3 168	3 397	4 883	5 911	6 419	6 250	5 497	5 242	5 430	2 262	71,40
30-39	6 429	6 026	4 876	4 626	5 795	6 678	7 024	6 724	5 930	-499	-7,76
40-49	7 303	7 614	7 922	7 207	5 850	5 432	6 435	7 297	7 567	264	3,61
50-49	4 055	4 779	6 832	7 893	8 036	7 282	5 932	5 431	6 379	2 324	57,31
60-69	2 851	2 841	3 132	4 562	6 376	7 386	7 502	6 725	5 469	2 618	91,83
70-79	1 935	2 233	2 630	2 557	2 747	3 948	5 498	6 410	6 467	4 532	234,21
80+	687	761	1 227	1 789	2 180	2 331	2 586	3 456	4 625	3 938	573,22

Źródło: Prognoza ludności dla gmin na lata 2023-2060, GUS, 2023

Tabela 11: Prognozowana liczba ludności w gminie Lesznówola w latach 2023-2060 – wybrane grupy wiekowe

Grupy wiekowe	Lata									Zmiana	
	2023	2025	2030	2035	2040	2045	2050	2055	2060	W osobach	W %
Ogółem	37 564	39 027	43 027	45 725	48 085	50 289	52 154	53 489	54 145	16 581	44,14
0-17	10 275	10 384	10 385	9 777	9 405	9 910	10 634	11 106	11 064	789	7,68

²⁸ Do liczby ludności przewidzianej w prognozie GUS

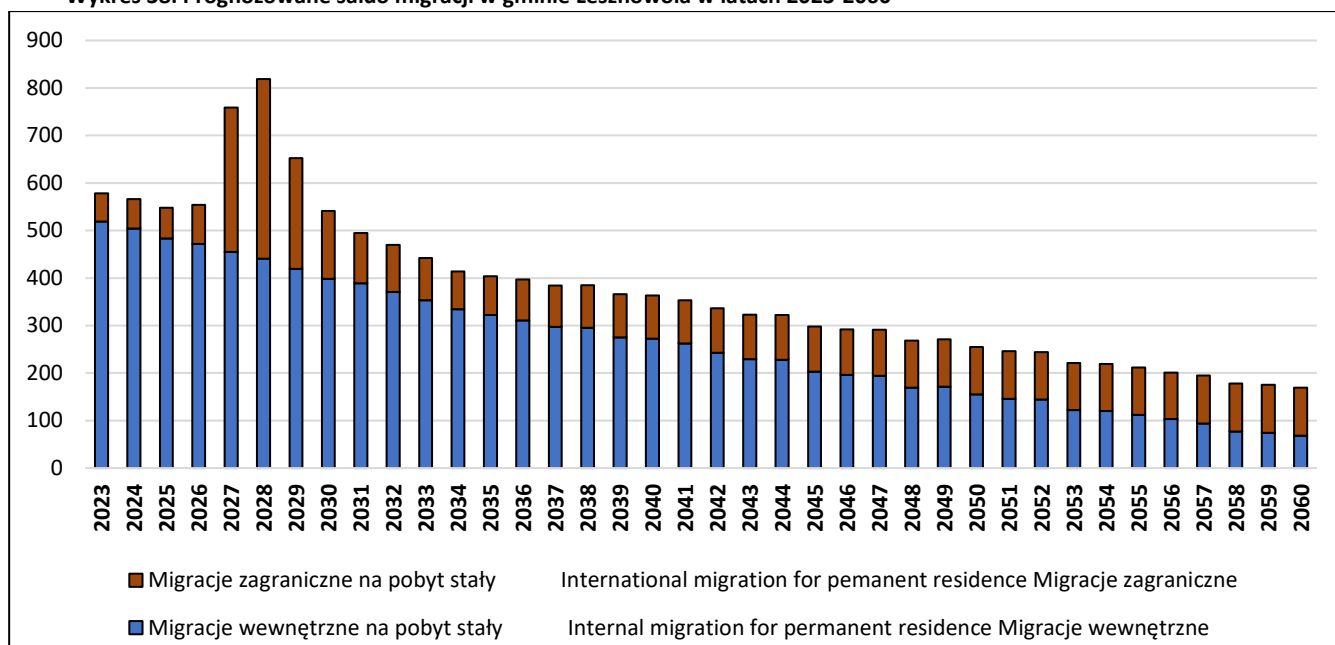
Diagnoza strategiczna sytuacji społeczno-gospodarczej gminy Lesznówola - raport

Grupy wiekowe	Lata									Zmiana	
	2023	2025	2030	2035	2040	2045	2050	2055	2060	W osobach	W %
18-59/64	22 493	23 499	26 508	28 426	29 080	28 497	27 665	27 200	27 689	5 196	23,10
18-44	14 209	14 268	14 756	15 179	16 001	16 814	17 137	16 738	16 423	2 214	15,58
45-59/64	8 284	9 231	11 752	13 247	13 079	11 683	10 528	10 462	11 266	2 982	36,00
60+/65+	4 796	5 144	6 134	7 522	9 600	11 882	13 855	15 183	15 392	10 596	220,93
0-14	8 707	8 600	8 491	7 778	7 752	8 348	9 041	9 372	9 172	465	5,34
15-64	24 768	25 989	29 315	31 914	32 676	32 192	31 291	30 693	30 894	6 126	24,73
65+	4 089	4 438	5 221	6 033	7 657	9 749	11 822	13 424	14 079	9 990	244,31
80+	687	761	1 227	1 789	2 180	2 331	2 586	3 456	4 625	3 938	573,22

Źródło: Prognoza ludności dla gmin na lata 2023-2060, GUS, 2023

Prognozuje się, że saldo migracji w latach 2023-2060 pozostanie dodatnie, ale z malejącą dynamiką zmian (**Wykres 38**).

Wykres 38: Prognozowane saldo migracji w gminie Lesznówola w latach 2023-2060

Źródło: Prognoza ludności dla gmin na lata 2023-2060, GUS, 2023

Prognozy demograficzne Głównego Urzędu Statystycznego nie odzwierciedlają rzeczywistego tempa wzrostu ludności gminy Lesznówola. W 2023 r. liczba ludności gminy wynosiła 38.479 (według prognoz GUS: 37.564), a w 2024 r. - 39.404 (wg prognoz GUS: 39 027).

Z prognozy demograficznej sporządzonej przez gminę²⁹, z przyjętego przez władze gminy jako najbardziej prawdopodobny scenariusza polaryzacji gospodarczej gminy wynika, że liczba mieszkańców Lesznówoli do 2050 r. wzrośnie do poziomu 88.741 osób. Prognozowana przez gminę liczba ludności w 2050 r. będzie zatem wyższa o 36.587 osób od liczby ludności prognozowanej przez GUS (zgodnie z prognozami GUS w 2050 r. gminę będzie zamieszkiwać 52.154 osoby).

Prognozowaną liczbę ludności i rozkład grup wiekowych według scenariusza polaryzacji gospodarczej prezentuje **Tabela 12**. **Tabela 13** wskazuje na prognozowany wzrost liczby osób w wieku szkolnym (szkoły podstawowe).

Tabela 12: Rozkład grup wiekowych według scenariusza polaryzacji gospodarczej

Grupa wiekowa	2027		2030		2035		2040		2045		2050	
	osoba	% populacji	osoba	% populacji	osoba	% populacji	osoba	% populacji	osoba	% populacji	osoba	% populacji
0-2	2 112	4,1	2526	4,2	2811	4,1	3052	4,0	3292	4,0	3461	3,9
3-6	3 399	6,6	3909	6,5	4388	6,4	4807	6,3	5184	6,3	5502	6,2
7-12	4 893	9,5	5773	9,6	6541	9,5	7096	9,3	7653	9,3	7987	9,0
13-15	2 421	4,7	2766	4,6	3154	4,6	3281	4,3	3456	4,2	3638	4,1
16-19	2 472	4,8	2947	4,9	2260	4,9	3586	4,7	3703	4,5	3727	4,2
20-24	2 163	4,2	2466	4,1	2880	4,2	3128	4,1	3456	4,2	3550	4,0
25-34	6 284	12,2	7397	12,3	8502	12,4	8546	11,2	8641	10,5	8608	9,7
35-44	10147	19,7	11726	19,5	12136	17,7	12285	16,1	11850	14,4	11448	12,9
45-54	8 344	16,2	9501	15,8	11450	16,7	12819	16,8	13660	16,6	13844	15,6
55-64	3 811	7,4	4832	8,0	6034	8,8	9919	13,0	11685	14,2	16240	18,3
65+	5460	10,6	6302	10,5	7336	10,7	7783	10,2	9710	11,8	10738	12,1
Razem	51505	100,00	60135	100,00	68564	100,00	76302	100,00	82291	100,00	88741	100,00

Źródło: opracowanie własne gminy

²⁹ Prognoza została opracowana na bazie rzeczywistych, możliwie dokładnych danych wyjściowych odnoszących się do liczby lokali użytkowanych na obszarze gminy Lesznówola jako mieszkalne, analizy ich powierzchni użytkowych oraz liczby lokatorów je zajmujących, a także liczby lokali mieszkalnych będących w budowie oraz liczby lokali i projektów osiedli w zaawansowanym stadium przygotowania procesu inwestycyjnego pozwalającego z dużą dokładnością oszacować liczbę lokali mieszkalnych w gminie planowanych do budowy w ciągu najbliższych 10 lat. Na tej podstawie, znając wskaźniki liczby mieszkańców przypadających na jeden lokal mieszkalny dla danego typu zabudowy w poszczególnych miejscowościach wyliczono liczbę mieszkańców w perspektywie krótkookresowej oraz wskazano trendy dla perspektywy średniookresowej, tj. po roku 2035. Ponadto wyliczenia te zostały poddane weryfikacji z danymi przekazanymi przez Lesznówolskie Przedsiębiorstwo Komunalne sp. z o.o. z zakresu sprzedaży wody do wybranych typów zespołów zabudowy i wspólnot mieszkaniowych z ostatniego kwartału 2024 roku

Tabela 13: Prognoza wzrostu liczby dzieci w wieku szkoły podstawowej w latach 2025-2035 - scenariusz polaryzacji gospodarczej

Miejscowość	Obliczeniowa liczba rzeczywistych mieszkańców XII 2024	Obliczeniowa liczba dzieci w wieku 7-15 lat XII 2024	Obliczeniowa liczba dzieci w wieku lat 7-15 2027	Obliczeniowa liczba dzieci w wieku 7-15 lat 2030	Obliczeniowa liczba dzieci w wieku 7-15 lat 2035	Różnica w latach 2035-2024	Różnica % 2035-2024
Garbatka	264	37	40	42	46	8	21,9
Jabłonowo	535	76	74	86	71	-5	-6,5
Janczewice	227	32	142	182	261	228	708,4
Jastrzębiec	137	19	19	19	19	0	-1,4
Jazgarzewszczyzna	427	61	63	95	109	49	80,2
Kolonia Lesznów	126	18	25	26	28	10	57,6
Kolonia Mrokowska	128	18	27	31	36	18	99,4
Kolonia Warszawska	250	36	88	88	88	52	147,4
Kosów	246	35	36	39	49	14	38,9
Lesznów	3134	445	589	614	625	180	40,4
Łazy	3305	469	539	612	886	416	88,7
Łoziska	1051	149	164	186	221	71	47,9
Magdalena	2064	293	309	323	338	45	15,2
Marysin	581	83	101	119	141	59	71,1
Mroków	1068	152	190	215	238	87	57,1
Mysiadło	4087	580	688	996	1350	770	132,7
Nowa Iwiczna	4913	698	758	789	790	92	13,2
Nowa Wola	4644	659	775	876	927	267	40,5
Podolszyn	239	34	60	63	68	34	100,3
Stachowo	101	14	21	26	34	20	138,9
Stara Iwiczna	2311	328	396	391	388	60	18,2
Stefanowo	694	99	108	118	137	38	38,8
Warszawianka	351	50	55	60	66	16	32,4
Wilcza Góra	912	130	138	164	185	55	42,6
Władysławów	586	83	122	141	194	111	133,5
Wola Mrokowska	2066	293	304	310	310	17	5,7
Wólka Kosowska	905	129	147	163	180	52	40,2
Zamienie	3463	492	812	1225	1341	850	172,8
Zgorzała	3634	516	523	540	543	27	5,2
Razem	42 449	6 028	7 314	8 539	9 668	3 640	X

Źródło: opracowanie własne gminy

7.2. Zapotrzebowanie na zabudowę mieszkaniową

Zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową jest wynikiem obliczeń uwzględniających prognozowaną liczbę mieszkańców, powierzchnię użytkową mieszkań oraz wskaźnik powierzchni użytkowej mieszkań przypadających na 1 mieszkańca. Zapotrzebowanie wyraża się w liczbie mieszkańców.

Do obliczeń przyjęto obowiązujące wzory³⁰:

³⁰ Wzory wskazuje § 3 ust. 1-2 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 08.12.2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z

$$ZAP = \left| M_{20} - \frac{PUM_0}{P_{20}} \right| \quad \text{oraz} \quad P_{20} = 2P_0 - P_{-20}$$

gdzie:

ZAP - oznacza zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową,

M₂₀ - oznacza prognozowaną liczbę mieszkańców gminy w oparciu o dane udostępniane przez statystykę publiczną, powiększoną o 5%,

PUM₀ - oznacza łączną powierzchnię użytkową mieszkań w gminie zgodną z najnowszymi danymi,

P₂₀ - oznacza prognozowaną powierzchnię użytkową mieszkań w gminie na jednego mieszkańca.

P₀ - oznacza powierzchnię użytkową mieszkań w gminie na jednego mieszkańca zgodną z najnowszymi danymi (tj. 2023 r.³¹),

P₋₂₀ - oznacza powierzchnię użytkową mieszkań w gminie na jednego mieszkańca zgodną z danymi udostępnianymi przez statystykę publiczną, wg stanu na 20 lat przed rokiem, z którego pochodzą najnowsze dane (tj. 2003 r.).

Do analizy przyjęto prognozę ludności dla gmin na lata 2023-2060 opublikowaną 23 listopada 2023 r.³². Zgodnie z ww. prognozą w 2043 r. w gminie Lesznówola może zamieszkiwać 49 419 osób (M₂₀).

Ponadto do analizy włączono dane z 2023 r. dot. liczby mieszkańców oraz danych dot. zasobów mieszkaniowych w tym powierzchnię użytkową mieszkań (dalej: PUM) oraz PUM przypadający na 1 mieszkańca. Powierzchnia użytkowa mieszkań wg danych za 2023 r. (PUM₀) wyniosła w gminie 1 834 465 m².

Powierzchnia użytkowa mieszkań przypadająca na jednego mieszkańca wyniosła: w 2003 r.: 30,7 m², w 2013 r.: 46,9 m², zaś w 2023 r.: 47,7m². Prognozowana wielkość wskaźnika P₂₀ na 2043 r., obliczona z ww. wzoru: P₂₀=2P₀-P₋₂₀³³ wyniosła 64,7 m² (PUM/1 mieszkańca).

Zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową, wyliczone zgodnie z ww. wzorem, w oparciu o ww. dane wyniosło 21 066 osób. Zapotrzebowanie ww. zwiększone, zgodnie z zapisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym 30%³⁴, wyniosło 27 385 osób.

Wartość zapotrzebowania wyrażona w PUM wyniosła 1,77 ml m² (**Tabela 13**).

Tabela 14: Zapotrzebowanie na nową zabudowę

Gmina	Liczba ludności		Standard zamieszkania (PUM/mieszkańca)		Powierzchnia użytkowania mieszkań		Zapotrzebowanie na nową zabudowę ³⁵
	osoby		m ² /osobę		m ² (ogółem)		W PUM (m ²)
	2023 ³⁶	2043 ³⁷	2023 r.	2043 r.	2023 r.	2043 r.	Do 2043 r.
Lesznówola	37 792	49 419	30,7	64,7	1 160 214	3 197 409	1 771 809

niego wypisów i wyrysów. W przypadku wzoru na prognozowaną powierzchnię użytkową mieszkań (P₂₀) przyjęto jeden z dwóch dostępnych w rozporządzeniu wariantów wzoru, wybierając ten, którego wynik jest wyższy.

³¹ <https://bdl.stat.gov.pl/bdl> [dostęp 07.06.2024]

³² <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/prognoza-ludnosci/prognoza-ludnosci-na-lata-2023-2060,11,1.html> [dostęp 10.07.2024]

³³ Wynik wyliczony wg tego wzoru jest wyższy niż według wzoru: P₂₀=3P₀-2P₋₁₀

³⁴ Art. 13d ustawy z dnia 27.03.2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym

³⁵ Uwzględniono możliwość zwiększenia zapotrzebowania o 30%

³⁶ Na podstawie prognozy ludności dla gmin na lata 2023-2060, <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/prognoza-ludnosci/prognoza-ludnosci-na-lata-2023-2060,11,1.html> [dostęp 01.02.2024]

³⁷ Wartość wyliczona na podstawie § 3 ust. 3 i 6 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 08.12.2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (zapotrzebowanie na nową zabudowę wyrażone w osobach)

7. Wyzwania strategiczne

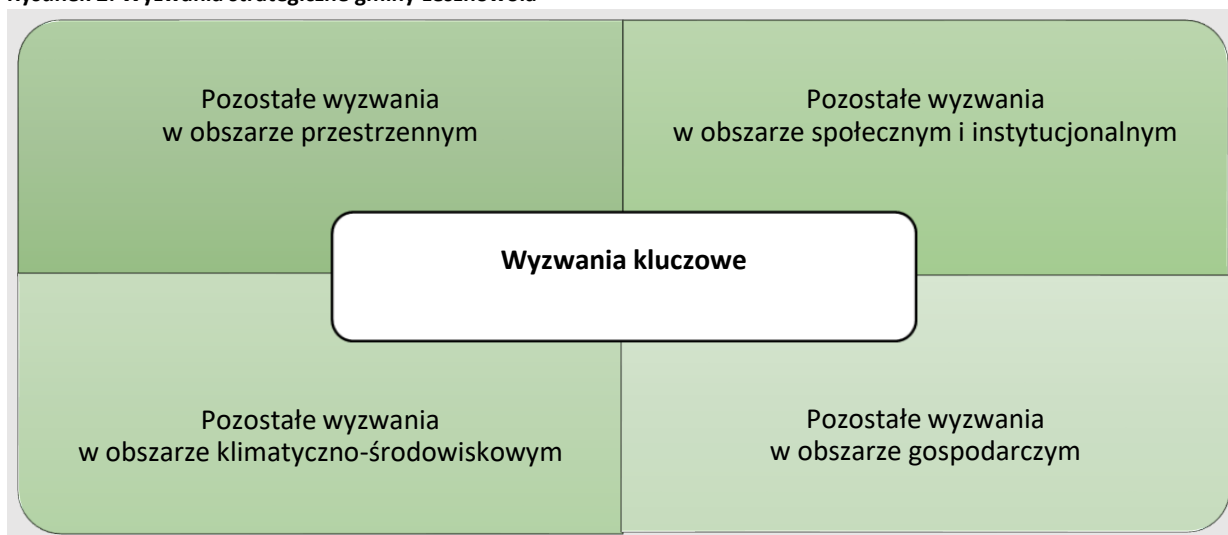
Wyzwania strategiczne to kluczowe kwestie, problemy lub obszary działania, które mają istotne znaczenie dla zrealizowania przyjętej wizji rozwoju.

Są to elementy, które wymagają szczególnej uwagi i priorytetowego podejścia w procesie planowania strategicznego, ponieważ ich rozwiązanie lub odpowiednie zarządzanie nimi może znacząco wpłynąć na osiągnięcie celów rozwojowych.

Wyzwania strategiczne zostały sformułowane na podstawie analizy sytuacji społeczno-gospodarczej gminy (wewnętrznej i zewnętrznej), potrzeb mieszkańców, trendów oraz potencjalnych zagrożeń, które mogą wpłynąć na rozwój gminy.

Wyzwania gminy Lesznówola dzielą się na kluczowe, tj. te, które w największym stopniu wpływają na przyszłość gminy we wszystkich aspektach jej działalności oraz pozostałe, równie ważne, ale przypisane do czterech obszarów tematycznych (**Rysunek 2**).

Rysunek 2: Wyzwania strategiczne gminy Lesznówola

WYZWANIA KLUCZOWE GMINY LESZNOWOLA – SYNTEZA

- Presja urbanizacyjna**
 Konieczność zapobiegania nadmiernemu zagęszczeniu zabudowy i zapewnienia równowagi między terenami mieszkalnymi a usługowymi oraz zielonymi.
- Rozwój infrastruktury społecznej i technicznej**
 Potrzeba rozbudowy infrastruktury społecznej (edukacyjnej, zdrowotnej), dróg, infrastruktury wodno-kanalizacyjnej oraz transportu publicznego, m.in. z uwagi na dynamikę demograficzną.
- Integracja społeczna**
 Wyzwania związane z zamieszkaniem na terenie gminy nowych mieszkańców oraz utrzymaniem spójności społecznej w obliczu rosnącej różnorodności kulturowej.
- Zachowanie ekologicznego charakteru gminy i transformacja energetyczna**
 Konieczność równoważenia rozwoju społecznego i gospodarczego z ochroną terenów zielonych i środowiska. Efektywne wykorzystanie zasobów naturalnych gminy. Konieczność zachowania zgodności z regulacjami polityki klimatycznej, inwestycje w odnawialne źródła energii oraz efektywność energetyczną.

- **Wdrażanie nowych technologii i innowacji**
Potrzeba wdrażania nowoczesnych rozwiązań technologicznych i wspierania lokalnej przedsiębiorczości, także w kontekście wyścigu technologicznego.
- **Zrównoważony rozwój przestrzeni**
Potrzeba opracowania spójnej polityki zagospodarowania przestrzennego, uwzględniającej potrzeby mieszkańców oraz rozwój gospodarczy, a także ochronę środowiska. Konieczność ograniczenia chaosu przestrzennego i uporządkowanie przestrzeni.
- **Rozwój współpracy międzygminnej**
Rozwój partnerstw samorządowych i koordynacja działań na poziomie metropolitalnym.

WYZWANIA INSTYTUCJONALNE I SPOŁECZNE W GMINIE LESZNOWOLA:

- **Komunikacja z mieszkańcami**
Usprawnienie i ułatwienie komunikacji mieszkańców z samorządem oraz tworzenie systemów umożliwiających bardziej efektywne zaangażowanie społeczności w proces decyzyjny.
- **Współpraca z organizacjami pozarządowymi**
Wspieranie funkcjonowania organizacji pozarządowych, integracja mieszkańców wokół wspólnych celów i budowanie lokalnej tożsamości przy współpracy z organizacjami społecznymi.
- **Konsultacje społeczne**
Potrzeba częstszych konsultacji społecznych w podejmowaniu kluczowych decyzji dotyczących rozwoju gminy, co pozwoli na lepsze dostosowanie działań do potrzeb mieszkańców.
- **Poprawa efektywności administracyjnej**
Zwiększenie efektywności zarządzania zasobami gminnymi poprzez wdrażanie nowoczesnych technologii i cyfryzację usług publicznych

WYZWANIA W OBSZARZE GOSPODARCZYM W GMINIE LESZNOWOLA

- **Bliskość Warszawy jako szansa i wyzwanie**
Gmina pełni funkcję „zaplecza mieszkalnego” Warszawy, co sprzyja wzrostowi liczby mieszkańców, ale jednocześnie powoduje konieczność tworzenia atrakcyjnych miejsc pracy na miejscu, aby uniknąć miana „sypialni Warszawy”.
- **Rozwój sektora usług i nowych technologii**
Tworzenie przyjaznego klimatu dla przedsiębiorczości, szczególnie w sektorze usług, budowlanym i nowych technologii, które dominują w strukturze gospodarczej gminy
- **Konkurencyjność lokalnego rynku pracy**
Aktywizacja grup społecznych znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy (osoby młode, osoby po 50. roku życia).
- **Zmieniająca się struktura zatrudnienia**
Organizacja przestrzeni dla biznesu oraz wsparcie przedsiębiorców w związku z dynamicznym rozwojem gminy oraz metropolii warszawskiej, wzrostem liczby osób samozatrudnionych.
- **Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej gminy**
Konieczność tworzenia nowych stref inwestycyjnych i poprawa infrastruktury technicznej, aby przyciągać większe firmy i inwestorów.
- **Wielokulturowy charakter społeczności gospodarczej**
Wsparcie działań integracyjnych oraz tworzenia warunków do współpracy międzykulturowej z uwagi na duży odsetek przedsiębiorców spoza Polski.

- **Rozwój infrastruktury komunikacyjnej**
Konieczność inwestycji w układ drogowy i transport publiczny w celu poprawy dostępu do terenów inwestycyjnych oraz zmniejszenia czasu dojazdu do pracy.
- **Adaptacja do zmian klimatycznych i zielonej gospodarki**
Potrzeba dostosowania gospodarki do wymagań zrównoważonego rozwoju oraz wykorzystania efektywnych energetycznie i odnawialnych źródeł energii w lokalnym biznesie.

WYZWANIA W OBSZARZE KLIMATYCZNO-ŚRODOWISKOWYM W GMINIE LESZNOWOLA

- **Ochrona jakości powietrza**
Konieczność dalszej eliminacji niskoefektywnych i nieekologicznych źródeł ciepła oraz wdrażania programów ograniczających emisję zanieczyszczeń, w tym kontynuacja „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej”.
- **Zagospodarowanie terenów zielonych**
Potrzeba zabezpieczenia istniejących obszarów zieleni przed nadmierną urbanizacją oraz ich rozwój pod kątem rekreacyjnym i edukacyjnym.
- **Adaptacja do zmian klimatycznych**
Podjęcie działań mających na celu ograniczenie skutków ekstremalnych zjawisk pogodowych, takich jak susze, podtopienia terenów mieszkaniowych oraz rozwój infrastruktury retencyjnej.
- **Gospodarka wodna**
Rozwój i modernizacja systemów wodociągowo-kanalizacyjnych w kontekście zwiększonego poboru wody i odprowadzania ścieków. Zarządzanie zasobami wodnymi, w tym poprawa retencji wodnej.
- **Gospodarka odpadami**
Podjęcie skuteczniejszych działań w zakresie segregacji i utylizacji z uwagi na wzrastającą ilość odpadów komunalnych i selektywnie zbieranych, przy jednoczesnym obniżeniu poziomu recyklingu. Wykorzystanie odpadów jako surowca.
- **Rozwój infrastruktury proekologicznej**
Wdrażanie rozwiązań wspierających ekologiczną mobilność (ścieżki rowerowe, transport niskoemisyjny) oraz promowanie odnawialnych źródeł energii.
- **Utrzymanie ciągłości przestrzennej obszarów cennych przyrodniczo**
Zapewnienie ochrony obszarów o szczególnych wartościach ekologicznych, takich jak Warszawski Obszar Chronionego Krajobrazu oraz integracja tych terenów z regionalnymi korytarzami ekologicznymi.

WYZWANIA W WYMIARZE PRZESTRZENNYM W GMINIE LESZNOWOLA

- **Utrzymanie równowagi między urbanizacją a ochroną środowiska**
Konieczność zachowania terenów zielonych i chronionych, takich jak Warszawski Obszar Chronionego Krajobrazu, przy jednoczesnym rozwoju infrastruktury i usług.
- **Planowanie nowego centrum gminy w Lesznówoli**
Stworzenie przestrzeni publicznej, która będzie służyć integracji mieszkańców, stanowiąc centrum społeczno-kulturalne i administracyjne oraz wizytówkę gminy.
- **Zagospodarowanie terenów rekreacyjnych**
Potrzeba zabezpieczenia gruntów pod przyszłe inwestycje rekreacyjne i edukacyjne, aby sprostać oczekiwaniom rosnącej liczby mieszkańców oraz ich aspiracjom osiedleńczym.
- **Zróżnicowane wykorzystanie terenów**

Konieczność uwzględnienia różnorodnych funkcji przestrzennych, takich jak mieszkalnictwo, działalność gospodarcza, tereny rekreacyjne oraz usługi publiczne, aby stworzyć spójny model struktury funkcjonalno-przestrzennej.

- **Rozwój infrastruktury komunikacyjnej**

Konieczność usprawnienia układu drogowego, budowy nowych połączeń oraz zwiększenia dostępności komunikacyjnej wewnętrznej i zewnętrznej.

- **Kontrola suburbanizacji**

Zapobieganie chaotycznej rozbudowie terenów mieszkalnych, co może prowadzić do problemów związanych z infrastrukturą i jakością życia mieszkańców, stawania się dzielnicą Warszawy.

Załącznik 1- Grupa porównawcza

Lp.	Nazwa gminy
1	Andrespol (1006022) - gmina wiejska
2	Białe Błota (0403012) - gmina wiejska
3	Biskupice (1219012) - gmina wiejska
4	Bobrowniki (2401042) - gmina wiejska
5	Bogdaniec (0801022) - gmina wiejska
6	Bojszowy (2414042) - gmina wiejska
7	Brójce (1006032) - gmina wiejska
8	Brzeziny (1021022) - gmina wiejska
9	Cedry Wielkie (2204022) - gmina wiejska
10	Celestynów (1417032) - gmina wiejska
11	Chełm Śląski (2414052) - gmina wiejska
12	Chmielnik (1816042) - gmina wiejska
13	Chrzastowice (1609012) - gmina wiejska
14	Czarna (1810032) - gmina wiejska
15	Czernica (0223012) - gmina wiejska
16	Czernichów (1206012) - gmina wiejska
17	Czerwonak (3021042) - gmina wiejska
18	Czosnów (1414022) - gmina wiejska
19	Czudec (1819012) - gmina wiejska
20	Dąbrowa (1609022) - gmina wiejska
21	Dąbrowa Chełmińska (0403022) - gmina wiejska
22	Deszczno (0801032) - gmina wiejska
23	Dębe Wielkie (1412052) - gmina wiejska
24	Długota (0223022) - gmina wiejska
25	Dobra (Szczecińska) (3211012) - gmina wiejska
26	Dobrcz (0403032) - gmina wiejska
27	Dobroń (1008042) - gmina wiejska
28	Dobrzeń Wielki (1609032) - gmina wiejska

Diagnoza strategiczna sytuacji społeczno-gospodarczej gminy Lesznów - raport

Lp.	Nazwa gminy
29	Dobrzyniewo Duże (2002032) - gmina wiejska
30	Dopiewo (3021052) - gmina wiejska
31	Dywity (2814042) - gmina wiejska
32	Gdów (1219022) - gmina wiejska
33	Gierałtów (2405032) - gmina wiejska
34	Gietrzwałd (2814052) - gmina wiejska
35	Głusk (0609052) - gmina wiejska
36	Górno (2604062) - gmina wiejska
37	Iwanowice (1206032) - gmina wiejska
38	Izabelin (1432022) - gmina wiejska
39	Jabłonna (0609062) - gmina wiejska
40	Jabłonna (1408022) - gmina wiejska
41	Jaktorów (1405052) - gmina wiejska
42	Jastków (0609072) - gmina wiejska
43	Jerzmanowice-Przegonia (1206042) - gmina wiejska
44	Jonkowo (2814072) - gmina wiejska
45	Juchnowiec Kościelny (2002052) - gmina wiejska
46	Kaźmierz (3024032) - gmina wiejska
47	Kleszczewo (3021062) - gmina wiejska
48	Kłaj (1219032) - gmina wiejska
49	Kłodawa (0801042) - gmina wiejska
50	Kobierzyce (0223052) - gmina wiejska
51	Kobiór (2410022) - gmina wiejska
52	Kobylanka (3214062) - gmina wiejska
53	Kocmyrzów-Luborzyca (1206052) - gmina wiejska
54	Kolbudy (2204032) - gmina wiejska
55	Końskowice (3211022) - gmina wiejska
56	Komorniki (3021072) - gmina wiejska
57	Komprachcice (1609042) - gmina wiejska
58	Konopnica (0609082) - gmina wiejska
59	Kosakowo (2211052) - gmina wiejska

Diagnoza strategiczna sytuacji społeczno-gospodarczej gminy Lesznówola - raport

Lp.	Nazwa gminy
60	Krasne (1816092) - gmina wiejska
61	Ksawerów (1008052) - gmina wiejska
62	Leszno (1432042) - gmina wiejska
63	Lesznówola (1418032) - gmina wiejska
64	Liszki (1206072) - gmina wiejska
65	Lubartów (0608072) - gmina wiejska
66	Lubenia (1816102) - gmina wiejska
67	Lubicz (0415042) - gmina wiejska
68	Łańcut (1810042) - gmina wiejska
69	Łubianka (0415052) - gmina wiejska
70	Łubniany (1609052) - gmina wiejska
71	Łubowo (3003062) - gmina wiejska
72	Łysomice (0415062) - gmina wiejska
73	Mastów (2604092) - gmina wiejska
74	Mełgiew (0617022) - gmina wiejska
75	Michałowice (1206082) - gmina wiejska
76	Michałowice (1421042) - gmina wiejska
77	Miedziana Góra (2604102) - gmina wiejska
78	Mierzęcice (2401052) - gmina wiejska
79	Mińsk Mazowiecki (1412112) - gmina wiejska
80	Mogilany (1206092) - gmina wiejska
81	Nadarzyn (1421052) - gmina wiejska
82	Niedzwica Duża (0609102) - gmina wiejska
83	Niemce (0609112) - gmina wiejska
84	Nieporęt (1408032) - gmina wiejska
85	Nowa Wieś Wielka (0403052) - gmina wiejska
86	Nowosolna (1006082) - gmina wiejska
87	Obrowo (0415072) - gmina wiejska
88	Oleśnica (0214062) - gmina wiejska
89	Ornontowice (2408042) - gmina wiejska
90	Osielsko (0403062) - gmina wiejska

Diagnoza strategiczna sytuacji społeczno-gospodarczej gminy Lesznówola - raport

Lp.	Nazwa gminy
91	Ożarówice (2413062) - gmina wiejska
92	Pabianice (1008072) - gmina wiejska
93	Pilchowice (2405042) - gmina wiejska
94	Pomiechówek (1414052) - gmina wiejska
95	Prażmów (1418052) - gmina wiejska
96	Pruszcz Gdański (2204042) - gmina wiejska
97	Przodkowo (2205032) - gmina wiejska
98	Psary (2401062) - gmina wiejska
99	Pszczółki (2204062) - gmina wiejska
100	Puck (2211072) - gmina wiejska
101	Purda (2814102) - gmina wiejska
102	Radziejowice (1438042) - gmina wiejska
103	Raszyn (1421062) - gmina wiejska
104	Rokietnica (3021132) - gmina wiejska
105	Rudziniec (2405052) - gmina wiejska
106	Santok (0801062) - gmina wiejska
107	Sicienko (0403072) - gmina wiejska
108	Siepraw (1209062) - gmina wiejska
109	Sitkówka-Nowiny (2604172) - gmina wiejska
110	Spiczyn (0610062) - gmina wiejska
111	Stare Babice (1432072) - gmina wiejska
112	Stare Czarnowo (3206072) - gmina wiejska
113	Stawiguda (2814112) - gmina wiejska
114	Strzyżewice (0609122) - gmina wiejska
115	Suchy Las (3021152) - gmina wiejska
116	Szemud (2215092) - gmina wiejska
117	Świdnica (0809072) - gmina wiejska
118	Świerklaniec (2413072) - gmina wiejska
119	Świlcza (1816122) - gmina wiejska
120	Tarnowo Podgórne (3021172) - gmina wiejska
121	Tarnów Opolski (1609112) - gmina wiejska

Diagnoza strategiczna sytuacji społeczno-gospodarczej gminy Lesznówola - raport

Lp.	Nazwa gminy
122	Trzebowniko (1816132) - gmina wiejska
123	Turawa (1609132) - gmina wiejska
124	Turośń Kościelna (2002112) - gmina wiejska
125	Wejherowo (2215102) - gmina wiejska
126	Wiązowna (1417082) - gmina wiejska
127	Wieliszew (1408052) - gmina wiejska
128	Wielka Nieszawka (0415082) - gmina wiejska
129	Wielka Wieś (1206152) - gmina wiejska
130	Wisznia Mała (0220042) - gmina wiejska
131	Wólka (0609142) - gmina wiejska
132	Wyry (2408052) - gmina wiejska
133	Zabierzów (1206162) - gmina wiejska
134	Zabór (0809092) - gmina wiejska
135	Zagnańsk (2604192) - gmina wiejska
136	Zbrosławice (2413092) - gmina wiejska
137	Zgierz (1020092) - gmina wiejska
138	Zielonki (1206172) - gmina wiejska
139	Zławieś Wielka (0415092) - gmina wiejska
140	Żabia Wola (1405062) - gmina wiejska
141	Żórawina (0223092) - gmina wiejska

Załącznik 2- Spis map i rysunków

Mapa 1. Gmina Lesznówola – główne miejscowości	6
Mapa 2: Obwody szkół podstawowych w gminie Lesznówola w roku szkolnym 2023/2024	14
Mapa 3: Sieć publicznych przedszkoli w gminie Lesznówola	15
Mapa 4: Lokalizacja infrastruktury w gminie	22
Mapa 5: Wskaźnik atrakcyjności turystycznej uwzględniający otoczenie i poprawkę transgraniczną .	24
Mapa 6: Globalne nasłonecznienie na płaszczyźnie poziomej	41
Mapa 7: Efektywność instalacji fotowoltaicznych w w Polsce.....	41
Mapa 8: Strefy energetyczne wiatru w Polsce	42
Mapa 9: Wietrzność w Polsce.....	42
Rysunek 1: Wymiary i obszary diagnostyczne (w tym obszary kluczowe)	3
Rysunek 2: Wyzwania strategiczne gminy Lesznówola	76

Załącznik 3 – Spis tabel

Tabela 1: Dowóz dzieci do szkół w roku szkolnym 2023/2024 w gminie Lesznówola	14
Tabela 2: Współczynnik zmianowości w szkołach publicznych w gminie Lesznówola w roku szkolnym 2023/2024	15
Tabela 3: Dochody do budżetu gminy	34
Tabela 4: Struktura zatrudnienia w ramach sektorów ekonomicznych	39
Tabela 5: Wskaźnik efektywności kosztowej w latach 2019-2023	47
Tabela 6: Poziom recyklingu odpadów	48
Tabela 7: Budżet i dług gminy Lesznówola w latach 2013-2023	63
Tabela 8: Budżet sołecki w latach 2018-2023	64
Tabela 9: Analiza przepływu mieszkańców w związku z korzystaniem przez nich z usług oraz pobieraniem nauki i świadczeniem pracy	67
Tabela 10: Prognozowana liczba ludności w gminie Lesznówola w latach 2023-2060 –10 letnie grupy wiekowe	71
Tabela 11: Prognozowana liczba ludności w gminie Lesznówola w latach 2023-2060 – wybrane grupy wiekowe	71
Tabela 12: Rozkład grup wiekowych według scenariusza polaryzacji gospodarczej	73
Tabela 13: Prognoza wzrostu liczby dzieci w wieku szkoły podstawowej w latach 2025-2035 - scenariusz polaryzacji gospodarczej.....	74
Tabela 14: Zapotrzebowanie na nową zabudowę.....	75

Załącznik 4 - Spis wykresów

Wykres 1: Zmiana liczby ludności w ostatnich 5 latach jako % ludności w roku bazowym Źródło: https://gminy.monitorrozwoju.pl/ ; data dostępu: 29.12.2024 r.	7
Wykres 2: Saldo migracji osób w wieku 15-39 lat na 1000 osób	9
Wykres 3: Liczba urodzeń żywych na 1000 mieszkańców Źródło: https://gminy.monitorrozwoju.pl/ ; data dostępu: 29.12.2024 r.	9
Wykres 4: Przyrost naturalny w ostatnich trzech latach na 1000 ludności.....	10
Wykres 5: Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	11
Wykres 6: Liczba mieszkańców w wieku 15-34 lata na 1000 mieszkańców.....	11
Wykres 7: Wskaźnik starości – odsetek osób w wieku 65 lat i więcej.....	12
Wykres 8: Uczniowie obcokrajowcy w szkołach publicznych w roku szkolnym 2023/2024	12
Wykres 9: Wyniki egzaminu ósmoklasisty z języka angielskiego w latach 2019-2024.....	16
Wykres 10: Wyniki egzaminu ósmoklasisty z języka polskiego w latach 2019-2024	17
Wykres 11: Wyniki egzaminu ósmoklasisty z matematyki w latach 2019-2024	17
Wykres 12: Współczynnik skolaryzacji brutto dla szkół podstawowych.....	18
Wykres 13: Liczba osób odwiedzających filharmonie, muzea, wystawy i koncerty na 1 tys. mieszkańców	20
Wykres 14: Liczba porad lekarskich na 1000 mieszkańców	26
Wykres 15: Osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej na 1000 mieszkańców	27
Wykres 16: Wydatki ogółem z budżetu JST na zadania własne z zakresu pomocy społecznej na 1 mieszkańca (średnia 3-letnia).....	29
Wykres 17: Liczba nowo zarejestrowanych fundacji, stowarzyszeń, organizacji społecznych na 10 tys. mieszkańców (średnia 3 letnia)	31

Wykres 18: Wydatki z budżetu JST na dotacje bieżące dla organizacji pożytku publicznego na 1000 mieszkańców (średnia trzyletnia).....	32
Wykres 19: Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w REGON na 1000 mieszkańców ...	33
Wykres 20: Wysokość dochodów budżetu JST z tytułu udziału w PIT na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym (średnia trzyletnia)	35
Wykres 21: Wysokość dochodów do budżetu JST z tytułu udziału w CIT na 1000 osób w wieku powyżej 18 lat (średnia trzyletnia)	35
Wykres 22: Potencjalne dochody z podatku od nieruchomości przypadające na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym (średnia trzyletnia).....	36
Wykres 23: Udział nowo zarejestrowanych podmiotów sektora kreatywnego w liczbie nowo zarejestrowanych podmiotów ogółem - średnia trzyletnia	36
Wykres 24: Liczba podmiotów gospodarczych prowadzących działalność w sektorze usług finansowych na 1000 zarejestrowanych podmiotów gospodarczych.....	37
Wykres 25: Liczba bezrobotnych zarejestrowanych ogółem na 1000 mieszkańców gminy	39
Wykres 26: Różnica liczby mieszkańców w wieku 10-24 i 50-64 lat na 1000 mieszkańców	40
Wykres 27: Udział powierzchni obszarów cennych przyrodniczo prawnie chronionych w powierzchni JST	44
Wykres 28: Lesistość (udział powierzchni gruntów leśnych w ogólnej powierzchni JST)	44
Wykres 29: Udział parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej w ogólnej powierzchni gminy.....	45
Wykres 30: Ilość zmieszanych odpadów komunalnych zebranych w ciągu roku przypadająca na 1 mieszkańca	48
Wykres 31: Udział ścieków oczyszczanych biologicznie, chemicznie i z podwyższonym poziomem biogenów w % ściekach wymagających oczyszczenia	50
Wykres 32: Ścieżki rowerowe (km) na 10 tys. km ² powierzchni gminy.....	51
Wykres 33: Liczba mieszkań oddanych do użytkowania na 1000 mieszkańców (średnia trzyletnia) ...	56
Wykres 34: Liczba mieszkań na 1000 mieszkańców.....	56
Wykres 35: Dochody podatkowe gminy Lesznówola w latach 2013-2023	61
Wykres 36: Wydatki z budżetu JST na dotacje bieżące dla organizacji pożytku publicznego na 1000 mieszkańców (średnia trzyletnia).....	65
Wykres 37: Prognoza demograficzna gminy Lesznówola na lata 2023-2060 r.	71
Wykres 38: Prognozowane saldo migracji w gminie Lesznówola w latach 2023-2060	72